

Kršćanska biblioteka
www.monfortanci.com

POBOŽNOST ANĎELIMA BOŽJIM

POBOŽNOST ANĐELIMA BOŽJIM

Priredio p. Miljenko Sušac s.m.m. – misionar monfortanac

Anđeli su duhovna bića, koja je stvorio Bog. Oni okružuju Božje prijestolje, blagoslivljaju Boga, slave ga i zahvaljuju mu. Dobri Bog je sve mudro i s ljubavlju stvorio, a njegova bića u slobodi trebaju odgovoriti na tu ljubav i služiti mu. Biblija i crkveno učiteljstvo uče da su neki od anđela zlorabili svoju slobodu i nisu htjeli služiti Bogu te su otpali od njega i postali zli duhovi. A dobri anđeli vrše volju Božju, ostvaruju planove Božje Providnosti i njegove Očinske skrbi, čuvaju i štite ljude. Sveto Pismo nas uči da Bog šalje svoje anđele i kao glasnike na zemlju, a Crkva naučava da svaki čovjek ima anđela čuvara koji ga prati od rođenja do smrti. Časteći svete anđele zahvaljujemo Bogu što nam po njima daje tolika dobra i milosti. Sjedinimo se i mi s anđelima u slavljenju Boga i budimo ustrajni u njegovoj službi.

Duži niz godina na raznim evropskim jezicima smo skupljali tekstove svetačke i pobožne tradicije o anđelima i njihovu štovanju te ih sabrali u ovaj mali priručnik. Da ne bismo nepotrebno opteretili tekst, ne donosimo izvore svih preuzetih citata. Dao Bog, Majka Božja i zagovor svetih anđela da objavljujane ove knjižice donese obilje duhovnih plodova u našem hrvatskom narodu.

p. Miljenko Sušac s.m.m. – misionar monfortanac

1. CRKVENI NAUK O ANĐELIMA, NJIHOVU ŠTOVANJU I ULOZI U DUHOVNOM ŽIVOTU

Katekizam Katoličke Crkve uči:

«Postojanje duhovnih, netjelesnih bića koje Sveto Pismo obično naziva anđelima, vjerska je istina. Svjedočanstvo Pisma o tome je jasno kao što je i Predaja jednostavna. Sv. Augustin u vezi s njima kaže: «Riječ anđeo označuje službu a ne narav. Pitaš kako se zove narav? – Duh. Pitaš za službu? Anđeo. Duh je po onome što jest, anđeo po onome što čini. U cijelom svome biću anđeli su sluge i vjesnici Božji. Budući da »neprestano gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima« (Mt 18,10), oni su moćni »izvršitelji njegovih naredaba, poslušni riječi njegovoj« (Ps 103,20).

Kao čisto duhovni stvorovi, anđeli imaju razum i volju: oni su osobna i besmrtna stvorenja. Po savršenstvu nadilaze sva vidljiva stvorenja. O tome svjedoči sjaj njihove slave.

Krist sa svima svojim anđelima

Krist je središte anđeoskog svijeta. Anđeli su njegovi : »Kad Sin čovječji dođe u slavi, i svi anđeli njegovi s njime« (Mt 25,31). Njegovi su jer su stvoreni po njemu i za njega: »U njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti - sve je po njemu i za njega stvoreno« (Kol 1,16). Još su više njegovi jer ih on čini gascnicima svoga spasenjskog nauma: »Svi ti, nisu li služnički duhovi, što se šalju služiti za one koji imaju baštiniti spasenje?« (Heb 1,14).

Sve tamo od stvaranja svijeta i tijekom cijele povijesti spasenja, anđeli najavljuju izdaleka ili izbliza spasenje i služe ostvarenju božanskog nauma: oni zatvaraju raj zemaljski, zaštićuju Lota, spašavaju Hagaru i njeno dijete, zaustavljaju Abrahamovu ruku; zakon se saopćuje »preko anđela« (Dj 7,53), oni vode Božji narod, najavljuju rođenja i pozive, oni su uz

proroke; ovo su samo neki primjeri. Konačno anđeo Gabriel navješćuje rođenje Preteče i samoga Isusa.

Od Utjelovljenja do Uzašašća život utjelovljene Riječi okružen je anđeoskim klanjanjem i službom. Kad Bog »uvodi Prvorodjenca u svijet govori: Neka pred njim nice padnu svi anđeli Božji« (Heb 1,6). Njihov hvalospjev kod Kristova rođenja nije prestao odzvanjati u crkvenoj pohvali: »Slava Bogu na visini« (Lk 2,14). Oni zaštićuju Isusovo djetinjstvo, služe mu u pustinji, krijepe ga u smrtnoj borbi, kad bi ga bili mogli spasiti iz neprijateljske ruke kao negda Izraela. Anđeli su i blagovjesnici (Lk 2,10): navješćuju radosnu vijest o Utjelovljenju i o Uskrsnuću Kristovu. Oni će na Kristovu povratku, koji navješćuju, biti prisutni u službi njegova suda.

Anđeli u životu Crkve

Isto tako cio crkveni život uživa tajnovitu i moćnu anđeosku pomoć. U liturgiji Crkva se sjedinjuje s anđelima da se klanja tripud svetom Bogu. Ona zaziva njihovu pomoć, kao u molitvi »Smjerno te molimo« u Rimskom kanonu, ili u pjesmi »U raj povelj te anđeli « u Redu sprovoda, ili još u »Kerubinskom himnu« bizantske liturgije, a posebno slavi spomen nekih anđela (Mihaela, Gabriela, Rafaela i anđela čuvara).

Od djetinjstva do smrti ljudski je život okružen njihovom zaštitom i zagovorom. »Svaki vjernik ima uza se anđela kao čuvara i pastira da ga vodi u život«. Već na zemlji kršćanski život po vjeri sudjeluje u blaženom društvu s anđelima i ljudima koji su sjedinjeni u Bogu.

Pad anđela

Iza neposlušnog izbora naših praroditelja nalazi se zavodnički glas koji se protivi Bogu, a koji ih iz zavisti strovaljuje u smrt. Pismo i crkvena Predaja vide u tom biću palog anđela, zvanog Sotona ili đavao. Crkva uči da je on bio najprije dobar anđeo, stvoren od Boga. »Đavao i ostali demoni stvoreni su od Boga po naravi dobri, ali su od sebe postali zli«.

Pismo govori o grijehu tih anđela. Taj se »pad« sastoji u slobodnom izboru tih stvorenih duhova koji su iz dna bića i neopozivo otklonili Boga i njegovo kraljevstvo. Odras te pobune nalazimo u zavodnikovim riječima praroditeljima: »Bit ćete kao Bog« (Post 3,5). Đavao »griješi od početka« (1 Iv 3,8), on je »otac laži« (Iv 8,44).

Ono što čini da grijeh anđela ne može biti oprostjen jest neopoziv značaj anđeoskog izbora, a ne manjak beskonačnoga Božjeg milosrđa. »Nema kajanja za njih nakon pada kao što nema kajanja za ljude nakon smrti«.

Pismo potvrđuje zlokobni utjecaj onoga koga Isus naziva »čovjekoubojicom od početka« (Iv 8,44), koji je i Isusa pokušao odvratiti od poslanja koje je dobio od Oca. »Zato se pojavio Sin Božji da razori djela đavolska« (1 Iv 3,8). Po posljedicama je najteže od tih djela bilo lažljivo zavodjenje koje je navelo čovjeka da ne sluša Boga.

Ipak Sotonina moć nije beskonačna. On je samo stvorenje, moćno zato što je čisti duh, ali ipak samo stvorenje: on ne može spriječiti izgradnju Kraljevstva Božjega. Iako Sotona u svijetu djeluje mržnjom protiv Boga i njegova Kraljevstva u Isusu Kristu i premda njegovo djelovanje, za svakoga čovjeka i za društvo, prouzrokuje teške štete - duhovne, a posredno i fizičke naravi - božanska providnost dopušta to djelovanje, snažno i blago upravljajući ljudskom i svjetskom poviješću. To božansko pripuštanje đavolskoga djelovanja velika je tajna, ali »mi znamo da onima koji ljube Boga sve pomaže na dobro (Rim 8,28)«. (*Katekizam Katoličke Crkve br. 328-336, 391-395*)

Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji nas potiče na štovanje anđela:

«Jasnim i trijeznim jezikom kateheze Crkva uči daje »postojanje duhovnih, netjelesnih bića koje Sveto pismo obično naziva anđelima, vjerska istina. Svjedočanstvo Pisma o tome je jasno kao i jednodušnost Predaje«. Prema Svetome pismu, anđeli su Božji poslanici »jaki u

sili što izvršuju naredbe njegove« (Ps 103,20), na službu njegova spasenjskoga plana, »poslani služiti za one koji imaju baštiniti spasenje« (Heb 1,14).

Vjernici ne zanemaruju brojne epizode Staroga i Novoga zavjeta u kojima su prisutni sveti anđeli. Znaju da anđeli zatvaraju vrata zemaljskoga raja (usp. Post 3,24), spašavaju Hagaru i njezino dijete Jišmaela (usp. Post 21,17), zadržavaju Abrahamovu ruku koja kani žrtvovati Izaka (usp. Post 22,11), navješćuju čudesna rođenja (usp. Se 13,3-7), čuvaju korake pravednika (Ps 91,11), neprestance daju hvalu Gospodinu (usp. Iz 6,1-4) i prinose Bogu molitve svetih (usp. Otk 8,3-4). Spominju se i zahvata jednoga anđela u korist proroka Ilije, umorna i u bijegu (usp. 1Kr 19,4-8), Azarje i njegovih pratitelja bačenih u peć (usp. Dn 3,49-50), Daniela, zatvorena u lavljoj jami (usp. Dn 6,23); njima je bliska pripovijest o Tobiji u kojoj Rafael, »jedan od sedmorice svetih anđela koji na nebesima donose molitve svetih i stupaju pred slavom Gospodnjom« (Tob 12,15), vrši mnogostruke službe u prilog Tobita, njegova sina Tobije i Sare, njegove žene.

Vjernici znaju jednako tako da nije mali broj epizoda iz Isusova života u kojima anđeli igraju posebnu ulogu: Anđeo Gabrijel navješta Mariji da će začeti i roditi Sina Svevišnjega (usp. Lk 1,26-38) a, slično tomu, jedan anđeo otkriva Josipu nadnaravno podrijetlo Djevičina majčinstva (usp. Mt 1,18-25); anđeli donose betlehemske pastirima radosnu vijest o rođenju Spasitelja (usp. Lk 2,8-14); »Anđeo Gospodnji« štiti život djeteta Isusa komu prijete Herod (usp. Mt 2,13-20); anđeli poslužuju Isusu u pustinji (usp. Mt 4,11) i jačaju ga u smrtnoj tjeskobi (usp. Lk 22,43), na Kristovu grobu navješćuju ženama da je on »uskrsnuo« (usp. Mk 16,1-8) i prisutni su još i kod Uzašašća, kako bi učenicima otkrili njegov smisao i da bi navijestili da će Isus »doći kao što su vidjeli da odlazi na nebo« (Dj 1,11).

Vjernicima ne promiče važnost Isusova upozorenja da ne podcjenjuju nijednoga od najmanjih koji vjeruju u njega, »jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega« (Mt 18,10), niti im promiče utješna riječ prema kojoj »biva radost pred anđelima Božjim zbog jednoga obraćenog grješnika« (Lk 15, 10). Oni naime znaju da će »Sin Čovječji doći u slavi i svi anđeli s njime« (Mt 25,31) suditi žive i mrtve i ispuniti povijest.

Crkva, koja je u svojim počecima bila čuvana i branjena službom anđela (usp. Dj 5,17-20; 12, 6-11) i koja trajno iskusi »otajstvenu i snažnu pomoć«, časti te nebeske duhove i zaufana potiče njihov zagovor.

Tijekom liturgijske godine Crkva spominje sudjelovanje anđela u događajima spasenja i slavi njihov spomen na neke posebne dane: 29. rujna arkandela Mihaela, Gabrijela i Rafaela; 2. listopada Anđele čuvare; njima posvećuje jednu zavjetnu misu, čije predslavlje naviješta: »tebi pripada sva čast što je iskazujemo anđelima koji su tvoja vjerna slika«; u slavlju božanskih otajstava pridružuje se pjesmi anđela, kako bi naviještala slavu Božju, tj. slavu trosvetoga Boga (usp. Iz 6,3) i zaziva njihovu pomoć, kako bi euharistijski prinos »bio prenesen ... na tvoj nebeski žrtvenik, pred tvoje Božansko veličanstvo« u njihovoj prisutnosti slavi službu hvale (usp. Ps 137,1); službi anđela povjerava molitvu vjernika (usp. Otk 5, . 8; 8, 3), bol pokornika, obranu nedužnih protiv napada Zloga; moli Boga da pošalje na kraju dana svoje anđele da čuvaju molitelje u miru; moli da nebeski duhovi priteknu u pomoć smrtnicima i u obredu sprovoda moli da anđeli prate u raj dušu pokojnika i čuvaju njegov grob.

Tijekom stoljeća vjernici su u izraze pobožnosti pretočili uvjerenja svoje vjere glede službe anđela: usvojili su ih kao patrone gradova i zaštitnike udruženja; u njihovu čast podizali su slavna svetišta, kao što je Mont-Saint-Michel u Normadiji, Sveti Mihael u Chiusi u Piemontu i Sveti Mihael na Garganu u Apuliji, te su utvrdili dane slavlja; sastavili su himne i pobožne vježbe.

Na osobit način je pučka pobožnost razvila čašćenje anđela čuvara. Već je sveti Bazilije Veliki poučavao da »svaki vjernik ima uza se jednoga anđela kao zaštitnika i pastira da ga vodi u život«. Taj stari nauk sve se više učvršćivao u svojim biblijskim i patrističkim temeljima i početak je različitih izražaja pobožnosti sve do trenutka kada je u svetome Bernardu iz Clairvauxa (+ 1153.) pronašao velikoga učitelja i izvanredna apostola pobožnosti

anđelima čuvarima. Za njega su oni pokazatelj »da nebo ne zanemaruje ništa što nam može koristiti«, zbog čega nam stavlja »uz bok te nebeske duhove, da nas brane, poučavaju i vode«.

Pobožnost anđelima čuvarima daje prostora i životnomu stilu koji obilježava:

- pobožna zahvalnost Bogu, koji je na službu ljudima stavio duhove tako velike svetosti i dostojanstva;
- stav skromnosti i pobožnosti, potican sviješću da se trajno nalazimo u prisutnosti svetih anđela;
- smireno pouzdanje u sučeljavanju s teškim prilikama jer Gospodin vodi i pomaže vjerniku na putu pravednosti i pomoću službe anđela.

Među molitvama anđelu čuvaru osobito je raširena molitva *Angele Dei* (Anđele čuvaru mili), koja je u mnogim obiteljima dio molitve ujutro i navečer, i koja na mnogim mjestima prati i moljenje molitve Anđeo Gospodnji.

Pučka pobožnost prema svetim anđelima, koja je ispravna i spasonosna, može imati i iskrivljenja, kao na primjer:

- ako, kako se ponekad dogodi, ulazi u duh vjernika pogriješno poimanje, zbog kojega svijet i život smatraju podvrgnutima demijurškim napetostima, neprestanoj borbi između dobrih i zlih duhova, između anđela i demona, u koju je čovjek uvučen silama višima od njega, pred kojima on ne može ništa učiniti; to poimanje, ako dokida odgovornost vjernika, ne odgovara izvornu evanđeoskom viđenju borbe protiv Zloga, već od Kristova učenika zahtijeva moralnu zauzetost, moralnu odluku i opredijeljenost za Evanđelje, poniznost i molitvu;
- ako životna svakidašnjica biva čitana na shematski i pojednostavljen, gotovo djetinji način, pripisujući Zlomu i najmanje protivštine a, tomu nasuprot, anđelu čuvaru uspjehe i ostvarenja koje imaju malo ili ništa s čovjekovim napredovanjem u njegovu hod prema dosezanju zrelosti u Kristu. Valja odbaciti običaj da se anđelima daju posebna imena, osim Mihael, Gabriel i Rafael koja su prisutna u Svetome pismu.» (*Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji, Zagreb 2005, str. 172-177*).

Uloga anđela u duhovnom životu

Kardinal Jean Danielou piše: «Ispomoć koju su anđeli iskazali duši u trenutku krštenja nastavlja se tijekom cijeloga života. Ni sami grijesi ne dokidaju tu pomoć, nego samo žaloste anđele. A anđeo se ne zadovoljava time da štiti dušu od napadaja đavla nego se trudi da je potakne na napredovanje u duhovnom životu. Anđeli, dakle, pomažu dušu u njenom duhovnom usponu. «Po službi anđela imamo uzdignuće prema nebeskim stvarima» (sv. Hilarije). «Anđeli su istinske poluge poslane u pomoć onima koji trebaju baštiniti spasenje, da ih uzdignu na visine kreposti» (sv. Grgur Nazijanski). Dionizije Areopagita sažima tradiciju koja ga je prethodila i razlučuje djelovanje anđela u tri službe: čišćenja, prosvjetljenja i sjedinjenja.

Čišćenja kojima su anđeli službenici su ona čišćenja u dubini duše koja odstranjuju tjelesne pakosti koje priječe dušu da se sjedini s Bogom. Sveto Pismo nam govori o Serafinu koji čisti usne proroka Izaije (Iz 6,7). Sv. Grgur Nazijanski primjenjuje ovo djelovanje anđela na redak Pjesme nad Pjesmama: *Sretoše me čuvari koji grad obilaze, tukli su me, ranili i plašt mi uzeli čuvari zidina* (Pj 5,7). Ovi čuvari zidina su po njemu anđeli koji čuvaju Božji narod. Udarci kojima udaraju dušu i plašt koji su oduzeli su slike djela čišćenja koja čine u duši. Sv. Grgur uspoređuje odlomak Pjesme nad Pjesmama s onim proroka Izaije: «Kao što zaručnica kaže da su je tukli čuvari i oduzeli joj plašt na isti način u knjizi proroka Izaije stresoše se dovraci na pragovima, da bi se stvarnost koja je u svetištu mogla motriti bez zapreka, umjesto čuvara spominju se Serafini, umjesto udaraca žerava».

I Dionizije Areopagita opisuje djelo čišćenja pripisujući ga Serafinima a u skladu sa svojom vizijom objašnjava da to serafini čine posredstvom nižih anđeoskih korova. Bog kao jedini uzrok čisti duše, a prvi službenici čišćenja su Serafini koji provode čišćenje po nižim anđeoskim korovima.

Sa službom čišćenja je sjedinjena ona prosvjetljenja koja je postala posebno draga sv. Tomi Akvinskom koji će studirati i njene načine. Prije njega o njoj je govorio sv. Grgur Nazijanski. U njegovim spisima ova služba anđela prevladava: «Bog je vrhunsko svjetlo, nepristupačno, neizrecivo, neshvatljivo duhu, neizrecivo po riječi, svjetlo koje prosvjetljuje sve stvorene duhovne stvarnosti. On je u duhovnim stvarima što je sunce u materijalnim. Što se više čistimo, više ga spoznajemo, što ga više spoznajemo, više ga ljubimo. Drugo svjetlo su anđeli, koji su kao izlaženje iz prvog svjetla, od kojega dobivaju prosvjetljenje».

Anđeli usmjereni na Boga i prosvijetljeni od njega, sami prosvjetljuju one koji su niži od njih: «Ako netko može nešto reći na pohvalu anđelima, reći ćemo da su oni prosvijetljeni Odozgor čistim prosvjetljenjem, jedni na jedan način drugi na drugi, razmjerno njihovoj naravi i stupnju, toliko više prosvijetljeni i preobraženi od Vrhunske Ljepote, da sami postaju čista svjetla i mogu prosvjetljivati druge saopćavanjem prvog prosvjetljenja; sluge su volje Božje, prodirući posvuda snagom svoje naravi i milosti vode sve jedinstvu pod jedinom zapovjedi Stvoritelja svega». Počevši od ovih tekstova razvio se silazeći hijerarhski raspored po kome se svjetlo Trojstva saopćava sve do ljudi. To je isti nauk koji će razraditi Dionizije Areopagita.

Po čišćenju i prosvjetljenu anđeli vode dušu na vrhunce duhovnog života. Objavljuju joj ljepotu Božju, bude u duši veliku želju, čistu čežnju, da bude s Bogom sjedinjena. Oni su u ovom trenutku na novi način prijatelji Zaručnika koji vode dušu u zaručničke odaje gdje se događa mistični brak duše s Riječju. Sv. Grgur Nazijanski piše: «Nakon što su svjedočili o ljepoti duše, prijatelji Zaručnika, koji pripremaju zaručničke odaje i čine pratnju čistoj zaručnici, pokazuju joj kraljevski ležaj, kako bi u njoj još više potakli želju za svetim i božanskim životom sjedinjenja s njime». Na taj način djelovanje anđela prati dušu za vrijeme svega puta njenog uzdignuća. Sv. Metodije piše: «Duše napreduju prema Svemogućemu u radosti i kliktanju, štice i praćene od anđela».

Ali duša nije pridružena anđelima na putu svog napretka prema Bogu samo tako što je oni pomažu. To je tako jer duhovni život dušu čini sličnom anđelima. Tu temu nalazimo i u evanđelju gdje Isus kaže da će izabranici *biti kao nebeski anđeli* (Mt 22,30). Duhovno savršenstvo na zemlji je zalog ovog eshatološkog preobraženja. Duhovni život ponovno dušu uvodi u, po grijehu, izgubljenu rajsku bliskost s anđelima. Duhovni život uvodi dušu u svijet anđela. Sv. Grgur Nazijanski piše o sv. Baziliju: «Budući da se uzdigao nad sjetilnu zonu svemira, posjećivao je anđele i komunicirao je s nebeskim silama, bez da ikakva sjetilna mana sprječava put njegov duha».

Tako anđeli prate dušu za vrijeme cijelog duhovnog života. Ali to nam ne treba priječiti da dobro shvatimo posljednju stvar. Njihova uloga je iznad svega priprava. Vode dušu prema Kristu a zatim je ostave samu s Njime. Oni su prijatelji Zaručnika koji se povlače kad je tu Zaručnik. Na taj način anđeli prate i pomažu dušu, oni je vide kako izlazi iz tmina grijeha, uzdiže se k njima po milosti i uzlazi iznad njih u slavu Božje Riječi koja se sjedinjuje s dušom, što je dano samo ljudima. (*Kardinal Jean Danielou, Gli angeli e la loro missione, Pescara 1957, st.104 ss., objavljeno s imprimaturom od 21.3. 1957. B. Falcucci, ep.*)

2. O HIJERARHIJI, PODJELI I IMENIMA ANĐELA

Treba znati da riječ anđeli jest naziv za službu, a ne za narav

(sv. Grgur Veliki)

Treba znati da riječ anđeli jest naziv za službu, a ne za narav. Jer ti sveti duhovi nebeske domovine uvijek su duhovi, ali ne možemo ih uvijek nazivati anđelima, jer oni su anđeli samo onda kad se preko njih nešto najavljuje. Oni što javljaju neznatnije stvari zovu se anđeli, a oni što javljaju ono najviše zovu se arkandeli.

Zato je Djevici Mariji poslan ne bilo koji anđeo, nego arkandeo Gabriel. Bilo je dostojno da u toj službi dođe najviši anđeo, jer je imao navijestiti najuzvišenije od svega. Oni se određuju i posebnim imenima, da bi se i riječima označilo kakvi su na djelu. No u onom svetom Gradu u kome vlada potpuno znanje gledanjem svemogućega Boga ti duhovi ne dobivaju vlastita imena, kao da bi bilo nemoguće poznavati njihove osobe bez imena, nego kad k nama dođu po kakvoj službi, kod nas po toj službi dobivaju i imena. Tako Mihael znači »Tko je kao Bog«, Gabriel pak »Snaga Božja«, a Rafael »Lijek Božji«.

Svaki put kad se nešto čini osobitom snagom, poslan je Mihael, da se po samom činu i imenu može razumjeti kako nitko ne može učiniti ono što može jedino Bog. Zato i onaj stari neprijatelj koji je iz oholosti žudio biti sličan Bogu, govoreći: »Uzaći ću na nebo, uzdignut ću svoje sjedište nad nebeske zvijezde, bit ću sličan Svevišnjemu«, bi ostavljen u svojoj moći do konca svijeta, da bi bio uništen u krajnjoj propasti kad se bude borio s Mihaelom arkandelom, kako se kaže u Ivana: Zametnut je boj s arkandelom Mihaelom. Mariji je pak bio poslan Gabriel, što znači »Snaga Božja«. On je naime došao navijestiti onoga koji se udostojao pokazati poniznima, da bi dokončao sile u zraku. Trebalo je dakle da ga navijesti Božja snaga, jer je imao doći Gospodin snaga i moćni u boju.

Rafael, kako rekosmo, znači »Božji lijek«. On je, dotaknuvši kao po službi Tobijine oči, uklonio tmine njegove sljepoće. Dolikovalo je da bude nazvan »Božjim lijekom« kad je bio poslan da liječi.

Anđeli i anđeoski korovi

(Članak Anđeli iz Leksikona ikonografije i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb 1985. Dok su kratka objašnjena pojedinih korova koja se nalaze u tekstu u zagradi iza popisa triju anđeoskih redova iz djela Dionizija Areopagite).

Anđeli su nevidljiva bića, Božji klanjatelji i služitelji, njegovi glasnici, prenositelji ili izvršitelji njegove volje na zemlji, među ljudima. Oni nekoga obavješćuju, opominju, savjetuju, poučavaju, nešto mu tumače i objašnjavaju; nekoga prate, štite, čuvaju, spašavaju, sprečavaju, kažnjavaju, pa čak i ubijaju. Biblijska angelologija razlikuje anđele po funkcijama i hijerarhiji, a predočuje ih kao »nebesku vojsku«, ali im ne utvrđuje broj. Tek od VI. stoljeća, s Dionizijem Areopagitom (*De coelesti hierarchia*), angelologija postaje sistem, a broj se anđeoskih vrsta fiksira na devet korova, podijeljenih na tri reda, hijerarhije:

I. red: 1. Serafini (Seraphim), 2. Kerubini (Cherubim), 3. Prijestolja (Throni);

(Ime Serafini označava gorljivost ljubavi kojom se duhovi prvog anđeoskog kora kreću oko Božjeg prijestolja. Oni su najviši anđeoski kor, uvijek oko Božjeg prijestolja neprestano pjevaju slave Bogu i predstavljaju ljubav, svjetlo i plamen. Ime Kerubini označava uzvišenost motrenja Boga duhova drugog anđeoskog kora, upravljaju harmonijom svemira i zvijezda šireći mudrost Božju, dok Prijestolja, koja nas čine svjesnima Božje Pravde, označavaju savršenu odvojenost od zemlje i postojani boravak kod Boga duhova trećeg anđeoskog kora)

II. red: 4. Gospodstva (Dominiones), 5. Sile (Virtutes), 6. Vlasti (Potestates);

(Gospodstva su duhovi slobodni od svake veze, koji se kreću oko Boga, objavljuju Volju Božju; Sile označuju hrabrost u nasljedovanju i služenju Bogu, dijele milosti, darove i čudesu, a Vlasti označuju pobjedu nad neprijateljima koja dopušta ostati u miru da se može prihvatiti Božji dar, štite ljude od sila zla i neprijateljskih napasti).

III. red; 7. Poglavarstva (Principatus), 8. Arkandeli (Archangeli), 9. Anđeli (Angeli).

(Poglavarstva su tako nazvana jer imaju službu upravljanja, bdiju nad Božjim službenicima, vjerom i kultom; Arkandeli sudjeluju u zadacima upravljanja Poglavarstava i poslanja Anđela koji prenose objavu i Božje zapovijedi ljudima. Anđelima je kao zadnjem koru nebeske hijerarhije povjeren zadatak vođenja ljudi. Oni su Božji poslanici i preko njih Bog provodi u djelo svoju sveopću Providnost).

Ikonografija andeoskih korova i imena arkandela

1. Serafini su plamenocrvene boje i imaju šestora krila s mnogo očiju na njima: dvama krilima lete, dvama zakriljuju lice, a dvama pokrivaju noge.

2. Kerubini su nebeskomodne boje i imaju četvora krila, rjeđe šestora.

3. Prijestolja (Throni) nemaju antropomorfne oblike, prikazuju se kao ognjeni, krilati kotači s mnogo očiju. Na njima počiva Božje prijestolje.

4. Gospodstva (Dominaciones) nose žezlo i krunu ili mač u ruci i oklop na tijelu.

5. Moći (Virtutes) drže obično knjigu u ruci.

6. Vlasti (Potestates).

7. Poglavarstva (Principatus) odjeveni su bilo u ratničko, bilo u liturgijsko ruho, dalmatiku i nose ljiljan u ruci.

8. Arkandeli (Archangeli) individualizirani su vlastitim imenima, a ta imena tumače njihove funkcije. Ima ih sedam:

MIHAEL (Mihael: »Tko je kao Bog?«), vojskovođa vojske nebeske, pobjednik nad Sotonom.

GABRIEL (»Junak Božji«), Božji glasnik. Navještaj rođenja Bogorodice sv. Joakimu i sv. Ani. Osim glasnčkog štapa, žezla ili ljiljana, u prizoru Navještenja utjelovljenja Sina Božjega, atributi su mu: upaljena svjetiljka ili zrcalo od zelenog jaspisa na kome su napisane Božje odredbe.

RAFAEL (»Bog je ozdravio«), pratilac na putu mladoga Tobije i izlječitelj sljepoće staroga Tobije. Kao atribut nosi posudu s lijekom u ruci i vodi za ruku malog Tobiju.

URIEL (»Svjetlo Božje«), savjetnik Ezdrin. Ima plameni mač i plamen pod nogama. On je arkandeo na ulazu u Eden, zemaljski raj.

BARAHIEL ili MALTIEL (»Božji blagoslov«), pomagač, koji se je javio Mojsiju iz ognja. Oznaka su mu bijele ruže.

JEHUDIEL ili JOFIEL, kažnjavatelj, ima zlatnu krunu i trostruki bič u ruci.

SALETIEL ili ZEADKIEL, glasnik. Spriječio je žrtvovanje Izakovo (žrtva Abrahamova). On drži ruke sklopljene na molitvu.

9. Anđeli (Angeli). Oni su zaštitnici pojedinih ljudi, njihovi anđeli čuvari. Anđeli u prizorima teofanija (bogojavljenja: kad se očituje Bog Otac ili Krist) i u proslavama Bogorodice pjevaju, sviraju u instrument, klanjaju se naklonom glave, poklekom, klečanjem, sklapanjem ruku, ukrštanjem ruku na prsima, pokrivanjem ruku — «mapulom»; oni kade kadionicama, nose upaljene svijeće u ruci i obavljaju druge liturgijske čine, pa su često (počevši od IV. stoljeća) odjeveni u liturgijsko ruho đakona (alba, štola, dalmatika). U borbama i u obranama oni su i vojnici. Od XV. stoljeća dalje, a posebno u baroku, nose suvremenu, blistavu opremu (oklop, kaciga). Anđeli prisustvuju smrti te odnose u raj duše mučenika i pravednika. Oni se klanjaju Euharistiji i Kristovim simbolima.

U najranijim prikazima, u slikarstvu katakomba i na reljefima starokršćanskih sarkofaga, anđeli nemaju krila. Oni su lijepi mladići, obučeni u bijele haljine. Prvi put se javljaju s krilima u IV. stoljeću. Krila su im isprva bijela; u kasnom srednjem vijeku krila im postaju zlatna ili šarena. Uz veličanstvene oblike anđela, uvode se u ikonografiju — počevši od talijanske renesanse XV. stoljeća — i mali, ljupki, golišavi, krilati anđelići, takozvani »putti«.

O imenima anđela i arkandela

Sveto pismo nam donosi imena samo trojice arkandela. U crkvenoj tradiciji se pojavljuju i imena nekih drugih anđela, prvenstveno preostalih 4 arkandela, kao što se to vidi iz gornjeg članka iz Leksikona ikonografije i simbolike zapadnog kršćanstva. Posljednji rimski dokument *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji*, preporuča da se odbaci praksa davanja imena anđelima: «Valja odbaciti običaj da se anđelima daju posebna imena, osim Mihael, Gabrijel i Rafael koja su prisutna u Svetome pismu.»

Kao jednu literarnu zanimljivost našim čitateljima donosimo pregled jedne srednjovjekovne tradicije vezane uz imena 7 arkandela koji suzbijaju 7 smrtnih grijeha i bore se protiv zlih duhova koji potiču na te grijehe.

Sv. Mihael (Tko je kao Bog!) – suzbija oholost, Sotonu ili Lucifera; sv. Gabriel (Moć, snaga Božja) suzbija škrtost i gramzivost, Mamonu; sv. Rafael (lijek Božji) suzbija blud i nećudoređe, Asmodeja; sv. Uriel ili Ariel (svjetlo, vatra Božja) suzbija srditost i nestrpljenje, Balberita; sv. Barahiel ili Maltijel (Božji blagoslov) suzbija lijenost, Asterota; sv. Jehudiel ili Jofiel (Hvala i slava Božja) suzbija zavist, Bezebula; sv. Seletiel ili Zeadkiel (molitva Božja) suzbija neumjerenost, pijanstvo, Balfegora.

3. POBOŽNOST SVIM SVETIM ANĐELIMA BOŽJIM

3. 1. Častimo sv. anđele

Još je u Starom Zavjetu Bog po svojim anđelima pritjecao u pomoć, kako pojedincima tako i svemu narodu izabranom. U Novom Zavjetu, u Crkvi Kristovoj, časte se sveti anđeli Božji i zazivaju od apostolskih vremena pa sve do danas, a čudesnim događajima i primjerima vanredne pomoći što ih kršćani primiše preko anđela ne može se broj ni približno ustanoviti, počevši od izbavljenja Petrova iz tamnice pa sve do današnjih dana. Sveta Crkva spominje svete anđele kod žrtve Novoga Zavjeta, sv. mise, u svojim litanijama, u općim molitvama i kod pojedinih obreda i molitava. Anđelima su se molili toliki sveci, koji su kao i mi hodili ovom dolinom suza.

Časteći svete anđele zahvaljujmo Bogu što nam po njima daje tolika dobra i milosti, sjedinimo se i mi s anđelima, napose s našim anđelom čuvarom, u slavljenju Imena Božjega. Zahvaljujmo sv. anđelima na njihovoj ljubavi prema ljudskom rodu i vjernosti Bogu, pa im preporučimo sebe i svoje, da nas brane oda zla, a naročito da nam budu u pomoći u najteži čas našega života. U času smrti naše svi će ljudi ostati kraj našega mrtva tijela, samo će naš anđeo čuvar dušu našu odnijeti pred sud Božji pred prijestolje Svevišnjega, uz koje stoji i sv. Mihael.

Razlog pobune nekih anđela

Stvorivši anđele Bog im je dao posvetnu milost, kao što ju je dao i prvim ljudima. Sv. Ivan piše u evanđelju: «On bijaše ubojica ljudi od početka i nije stajao čvrsto u istini» (Iv 8,44). Ali nisu anđeli odmah kod stvaranja imali potpunog, vrhunarnog blaženstva. Bili su oni doduše sretni, jer su bili obdareni velikim darovima odmah od svoga postanka, ali još nisu uživali gledanje lica Božjega; nedostajao im je taj vrhunac sreće. Nama je ljudima sreća tek onda potpuna, kada je zaslužimo.

Zato je Bog htio, da i ti savršeni duhovi nebeski zasluže sebi vrhunac sreće, potpuno blaženstvo.

Kao što je čovjek stvoren od Boga da ga spozna, da mu služi i da ga ljubi, pa da tako u nebo dođe, tako je nešto slično — po mišljenju velikih bogoslova (sv. Augustina, sv. Grgura, Suareza...), bilo i s anđelima. Oni su primili od Boga dar velikog razuma i mogli su jasno spoznati Boga, primili su i dar slobodne volje, te su se mogli odlučiti, hoće li mu služiti. Ali mnogi anđeli ne htjedoše da se pokoravaju svome Stvoritelju. To je grijeh neposlušnih anđela.

Drugoga grijeha nisu ni mogli učiniti. Kako nemaju tijela, to nisu mogli učiniti nijednoga tjelesnoga grijeha. Sagriješiše grijehom duha, grijehom oholosti. Lucifer, jedan među prvim anđelima, videći kako je lijep po darovima Božjim, reče: »Neću Ti služiti!«, a uz njega pristadoše mnogi drugi oholi anđeli.

Protiv Lucifera i njegovih pristaša digoše se dobri anđeli, a vodio ih vojvoda vojske nebeske, krasan arkandeo koji je uskliknuo: »Tko je kao Bog?« (hebrejskim jezikom: Mihael) i na taj glas okupiše se oko njega svi oni anđeli, što su upoznali Boga i njegovo

veličanstvo i svojom slobodnom voljom odlučili u svemu se pokoravati kroz svu vječnost svetoj volji Božjoj.

U knjizi Otkrivenja piše: »I nasta rat na nebu. Mihael i anđeli njegovi zaratuju sa zmajem. Zmaj i anđeli njegovi se boriše. I ne nadvladaše, i više im se ne nađe mjesta u nebu. Zbačen bi zmaj veliki, stara zmija, koja se zove đavao i sotona, koji vara sav svijet, zbačen bi na zemlju; i anđeli njegovi zbačeni s njim» (Otk 12,7-9). Tako nam sv. Ivan Evangelista opisuje taj boj u nebu.

Mi smrtni ljudi, ograničena znanja i shvaćanja, ne možemo razumjeti kako se je vodio taj boj u nebu. Dakako da to nije bila bitka kao na zemlji, jer anđeli nemaju tijela, niti je bio boj riječima kao po sudnicama ili skupštinama. To ćemo tek u drugom svijetu razumjeti i shvatiti.

Ne znamo u čemu su anđeli bili neposlušni. Toga Bog nije objavio ni u Sv. Pismu, a ni po svojoj Crkvi. Sveti Oci zadubljeni u promatranje tajna svete vjere iznose razna mišljenja. Najprikladnije se čini, da je Vječni objavio anđelima kako će stvoriti čovjeka, koji će osim duše imati i tijelo i da će čovjek također moći zaslužiti mjesto u nebu i doći do gledanja lica Božjega. Ili je pak Bog otkrio tajnu Utjelovljenja. To jest da će druga božanska osoba, Isus Krist, postati čovjekom i da će se anđeli morati klanjati Bogu-čovjeku. I da je Lucifer iz oholosti odbio pokloniti se i služiti ma kojem čovjeku i usprotivio se da čovjek bude izjednačen s anđelima u slavi nebeskoj.

U isti tren kad oholi anđeli pokazaše svoju neposlušnost, stvori Bog pakao i strovali Lucifera s njegovim pristašama u pakao. A konačni sud održat će se pobunjenim anđelima na koncu svijeta, kao što će tada biti i opći sud za sve ljude. Oholost je zbacila anđele iz neba, a poniznost će uzdignuti čovjeka u nebo.

Govoreći o ovom padu, sveti nas Bernard lijepo opominje da nismo nikad sigurni za svoje spasenje, nego da uvijek moramo bdjeti i pa nas opominje: «u samom nebu padoše anđeli ispred lica Božjega; u raji zemaljskom padoše prvi ljudi usred sreće, na zemlji propade Juda koji je bio u školi Isusovoj.

3. 2. Molitve Mariji kraljici i anđelima Božjim

Mariji Kraljici Neba i Anđela

Uzvišena Kraljice neba i anđela koja si primila od Boga poslanje i moć da satreš glavu Sotoni, mi ponizno molimo da pošalješ anđele s neba, da bi se po tvojoj zapovijedi borili protiv zlih duhova na svakom mjestu, te da potisnu njihove nasrtaje i da ih prognaju u vječni ponor. Amen. (sv. Pio X, Papa)

Himan anđelima

Kriste, Očev sjaju divni, snago i živote naš, s anđelima nebeskima mi ti slavu pjevamo: Glas naš primi, čuj nam molbu, svoj udijeli blagoslov! Hvalimo i proslavljamo Tvoje dične anđele, Mihovila iznad sviju, bojovnika vrloga: Tvojim darom on je satro buntovnika paklenog. Anđeli se sveti dive, Kriste, licu tvojemu. Na pomoć ih nama šalji posred boja zemaljskog! Daj nam s njima jednom pjevat hvale Trojstvu Presvetom. Amen.

Molitva svetim anđelima sv. Petra Alcantarskog

Blaženu duhovi, koji gorite plamenom ljubavi za svoga Boga Stvoritelja, osobito vi serafini koji i u nebu i na zemlji potičete na ljubav prema Bogu, ne zapustite moje siromašno srce, nego kako ste učinili s prorokom Izaijom, očistite i moje srce od svih grijeha i zapalite u njemu vašu goruću ljubav prema Bogu, tako da ja ne ljubim drugo nego samo Gospodina, samo Njega da tražim, u Njemu samom da počivam u vijeke vjekova. Svi sveti anđeli, molite za mene. Amen.

3. 3. Krunica svetim anđelima da nam isprose potrebne kreposti

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi)

1. Uzvišeni Serafini, koji gorite od ljubavi, isprosrite nam svetu ljubav i čistoću. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
2. Blaženi Kerubini, koji Boga motrite, isprosrite nam živu vjeru. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
3. Uzvišena Prijestolja, nositelji slave Božjeg prijestolja, isprosrite nam milost čvrste nade da ću i ja Boga posjedovati u vječnosti. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
4. Najveća Gospodstva svega stvorenoga, isprosrite nam milost potpunog i razboritog ovladavanja samim sobom. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
5. Moćne Sile, izvoditelji čudesnih djela Božjih, isprosrite nam milost da nadvladam sve protivštine koje dolaze od bilo kojeg stvorenja. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
6. Prevelike Vlasti, pokoravatelji đavola, isprosrite nam milost pobjede nad svakom đavolskom napašću. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
7. Premudra Poglavarstva, ravnatelji anđeoskim djelima, isprosrite nam savršenu podložnost Božjim odredbama. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
8. Plemeniti Arkandeli, navjestitelji velikih Božjih djela, isprosrite nam milost poslušnosti Božjim zapovijedima. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*
9. Blaženi anđeli, sluge i glasnici Božji, isprosrite nam milost da vjerno odgovaramo Božjim nadahnućima. *Oče naš. Zdravo Marijo i 3 Slava Ocu ...*

3. 4. Devetnica anđeoskim korovima

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana;

objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu jednostavnu ali duboku devetnicu na čast anđeoskih korova možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od devet zaziva, skupa s litanijama svetim anđelima, ili ako imamo više vremena možemo tijekom 9 dana svakodnevno moliti sve zazive)

1. Sveti anđeli čuvari, čisti plemeniti duhovi, poslanici i sluge Božje slave i vjerni izvršitelji njegovih zapovjedi, pročistite moje molitve i prikažite ih kao blagi miomiris vjere, nade i ljubavi pred veličanstvom previšnjeg Boga. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
2. Sretni arkandeli, vojvode nebeske vojske, isprosrite mi svjetlo Duha Svetoga, poučite me u Božjim otajstvima i osnažite me protiv neprijatelja đavolskoga. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
3. Uzvišeni anđeoski kore Poglavarstava, koji upravljate svijetom, upravljajte na takav način i moju dušu da nikada ne bude nadvladana sjetilnim obmanama. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
4. Preveliki anđeoski kore Vlasti, zaustavljajte zloga duha kada me napadne, držite ga daleko od mene kada me želi udaljiti od Boga. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
5. Moćni anđeoski kore Sila, ojačajte moj duh kako bi osnažen vašom jakošću napredovao u svim krepostima i odupro se svakom paklenom napadaju. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
6. Jaki anđeoski kore Gospodstava isprosrite mi potpuno svladavanje samoga sebe i svetu nepokolebivost u odbacivanju svega što ne dolazi od Boga. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
7. Čvrsti anđeoski kore Prijestolja, naučite moju dušu istinskoj poniznosti kako bi postala boravište Gospodina koji prebiva u poniznima. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
8. Premudri Kerubini, potpuno predani motrenju Boga, isprosrite mi milost da spoznam uzvišenost Boga te svoju ništavnost. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*

9. Gorući Serafini, upalite svojim plamenom moje srce kako bi ljubilo samo Onoga koga vi ljubite. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

3. 5. Litanije svetim anđelima

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Bože Oče, stvoritelju anđela, smiluj se nama!
Bože Sine, gospodaru anđela, smiluj se nama!
Bože Duše Sveti, živote anđela, smiluj se nama!
Sveto Trojstvo, radosti anđela, smiluj se nama!
Sveta Marijo, moli za nas!
Kraljice anđela, moli za nas!
Svi zborovi blaženih duhova, molite za nas!
Sveti serafi, anđeli Ljubavi, molite za nas!
Sveti kerubi, anđeli Riječi, molite za nas!
Sveta prijestolja, anđeli življenja, molite za nas!
Sveta gospodstva, molite za nas!
Svete moći, molite za nas!
Svete Vlasti, molite za nas!
Sveta Poglavarstva, molite za nas!
Sveti arkandeli, molite za nas!
Sveti anđeli Božjega čašćenja, molite za nas!
SVETI MIHAELE, ARKANĐELE, moli za nas!
Pobjedniče Lucifera, moli za nas!
Anđele vjere i poniznosti, moli za nas!
Čuvaru svetoga pomazanja, moli za nas!
Zaštitniče umirućih, moli za nas!
Kneže nebeske vojske, moli za nas!
Voditelju duša do sudnjega stola, moli za nas!
SVETI ARKANĐELE GABRIELE, moli za nas!
Anđele Utjelovljenja, moli za nas!
Vjerni poslaniče Božji, moli za nas!
Anđele ufanja i mira, moli za nas!
Zaštitniče svih službenika i službenica Božjih, moli za nas!
Čuvaru svetoga krštenja, moli za nas!
Zaštitniče svećenika, moli za nas!
SVETI ARKANĐELE RAFAELE, moli za nas!
Anđele Božje ljubavi, moli za nas!
Krotitelju paklenog duha, moli za nas!
Pomoćniče u velikim tjeskobama, moli za nas!
Anđele bolesti i ozdravljenja, moli za nas!
Zaštitniče liječnika i putnika, moli za nas!
VELIKI SVETI ARKANĐELI, molite za nas!
Anđeli u službi pred prijestoljem Božjim, molite za nas!
Anđeli, naši pomoćnici, molite za nas!
Pomoćnici u našim stiskama, molite za nas!
Svjetlo u našoj tami, molite za nas!

Obrana u svakoj opasnosti, molite za nas!
 Opominjaoci naših savjesti, molite za nas!
 Zagovornici pred Božjim prijestoljem, molite za nas!
 Štitovi u obrani pred paklenim duhom, molite za nas!
 Naši stalni pratioci, molite za nas!
 Naši uzori u brzj pokornosti, molite za nas!
 Naši najbolji vodiči, molite za nas!
 Naši najvjerniji prijatelji, molite za nas!
 Naši mudri savjetnici, molite za nas!
 Tješitelji u zapuštenosti, molite za nas!
 Ogledalo poniznosti i iskrenosti, molite za nas!
 Anđeli naših obitelji, molite za nas!
 Anđeli naših svećenika i duhovnih pastira, molite za nas!
 Anđeli naše djece, molite za nas!
 Anđeli naše domovine, molite za nas!
 Anđeli Svete Crkve, molite za nas!
 Svi sveti anđeli, molite za nas!
 Ostanite uz nas u životu, molite za nas!
 Ostanite uz nas na smrtnom času,
 Zahvalit ćemo vam u Nebu.
 Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeh svijeta, oprosti nam, Gospodine!
 Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeh svijeta, usliši nas, Gospodine!
 Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeh svijeta, smiluj nam se, Gospodine!
 Kriste, čuj nas! Kriste, usliši nas!
 Gospodine, smiluj se!
 Svojim je anđelima zapovjedio,
 Da te čuvaju na svim putovima tvojim.
 Pomolimo se! Svemoguću vječnu Bože, dodijeli nam pomoć svoje nebeske vojske, da budemo njihovom pomoći očuvani od zlobnih napadaja paklenog duha, te da ti opet u miru služimo, izbačeni od svakoga zla, po dragocjenoj Krvi Isusa Krista i po zagovoru prebježene Djevice Marije! Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Tvome Sinu, koji s Tobom živi i kraljuje u sve vijeke vjekova! Amen!

4. POBOŽNOST SV. MIHAELU ARKANĐELU

4. 1. Sv. Mihael u Bibliji i crkvenom nauku

Mihael se u Svetom pismu spominje 5 puta. U Starom zavjetu on je nazvan kao jedan od prvih knezova, anđeo Izreala koji štiti sinove Božjeg naroda (usp. Dn 10,9-21; 12,1-3) U Judinoj poslanici opisano je ukazanje i pobjeda Mihaela nad Sotonom koji se htio domoći Mojsijeva mrtva tijela (Jd 9-10). U knjizi Otkrivenja je arkandeo Mihael prikazan kao branitelj Žene i pobjednik nad sedmoglavim Zmajem, te kao pobjednik nad pobunjenim anđelima.

«I nasta rat na nebu: Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovu, ali ne nadvlada. I ne bijaše im više mjesta na nebu. Zbačen je Zmaj veliki, stara Zmija – imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta. Bačen je na zemlju, a s njime su bačeni i anđeli njegovi» (Otk 12,7-9).

Ime **Miha-el** znači *Tko je kao Bog!* Prema biblijskoj tradiciji Mihael je vođa nebeske vojske, a jednako ga štuje zapadna i istočna Crkva. Prema crkvenoj predaji on se prvi suprotstavio Sotoni, koji je otpao od Boga s usklikom *Neću ti služiti* te je sobom povukao i druge anđele. Danas se u Katoličkoj Crkvi slavi blagdan sv. Mihaela 29. rujna.

Prema crkvenim liturgijskim tekstovima arkandeo Mihael je voditelj blaženih duša u raj, a prisutan je i kod umiranja te na sudu Božjemu svake pojedine duše. Štovanje me je započelo na istoku već u 4. stoljeću, a ubrzo nakon toga i na Zapadu zahvaljujući njegovim ukazanjima. Donosimo pregled glavnih ukazanja sv. Mihaela na Istoku i Zapadu.

4. 2. Ukazanja sv. Mihaela Arkanđela na kršćanskom Istoku i Zapadu

Sv. Mihael na kršćanskom Istoku

Prema nekim grčkim piscima već je za apostolskih vremena sagrađeno u Maloj Aziji svetište u čast sv. Mihaela, ali svakako je pouzdano da je car Konstantin, postavši kršćaninom, blizu svoje nove prijestolnice, Carigrada, sagrađio crkvu u čast sv. Mihaelu; zvali su je po grčki *Mihaelion*. O njoj nam piše grčki pisac iz toga vremena, Sozomen, da su se u toj crkvi po zagovoru sv. Mihaela Arkanđela dogodila mnoga ozdravljenja. Prema davnoj predaji, u njoj se sv. Mihael jednom i ukazao, te je tada poraslo štovanje sv. anđela uopće, a posebno prvaka anđeoskog.

Sozomen veli, da je i sam iskusio pomoć sv. Mihaela, a uz to pripovijeda dva čudesna događaja s odvjatnikom Akvilinom i jednim liječnikom, uglednim ljudima u Carigradu. Već sv. Pavao, pišući Kološanima, spominje neku zabludu tamošnjih kršćana glede anđela, a iz Teodoretova tumačenja Pavlovih poslanica znamo da su po Frigiji i Pizidiji pridavali anđelima preveliku vlast i moć. A baš u mjestu Konas, blizu grada Kolosa u Maloj Aziji, bila je drevna crkva sv. Mihaela, navodno ono svetište, koje je spomenuto na početku ovog poglavlja.

Kraj crkve je izviralo vrelo, gdje su bolesnici po zagovoru sv. Mihaela zadobivali brzo i sigurno ozdravljenje. Ta su čudesa djelovala i na obližnje pogane, te je grad Laodiceja s okolicom prigrlilo kršćansku vjeru. Pisac Metafrast pripovijeda, kako su zlobni pogani skrenuli tok rijeke, tako da je nastala opasnost da će potkopati crkvu i zamutiti čudotvorno vrelo, ali neki pobožni pustinjač, imenom Arhipa, se tada počeo žarko moliti sv. Mihaelu i on mu se ukaza, te pruži ruku nad bujicu i voda stade kao zid, a drugom gestom pokazavši vodi staro njezino korito vrati ju na prijašnji njezin tok.

Spomen na ovo ukazanje grčka crkva slavi 6. rujna. Kršćani Istoka jako štuju sv. Mihaela, kao što su ga štovali i u stara vremena. Ime je Mihael je jedno od najčešćih na Istoku, a valjda svaki ikonostas istočnih crkava uz sliku Spasiteljevu i Bl. Dj. Marije ima i lik sv. Mihaela. Blagdan sv. Mihaela se slavi skoro kao zapovjedna svetkovina.

Sv. Mihael na brdu Garganu

Prvo ukazanje sv. Mihaela na Zapadu, što nam je poznato po starim knjigama, bilo je na istočnoj obali Italije, u pokrajini Apuliji, na brdu Garganu. U vremenu između 490. i 495. godine tri puta se ukazao na Monte Garganu. Jezgru događaja ćemo u glavnom opisati prema rimskom brevijaru.

Neki bogati posjednik iz Siponta imao je po padinama garganske gore na ispaši veliko stado ovaca i goveda. Jednom mu se zagubio velik bik i gospodar je s pastirima pošao tražiti ga. Ugledaše ga na jednoj litici, pred velikom spiljom, do koje se bilo skoro nemoguće popeti. Stadoše životinju zvati i mamiti, ne bi li odanle sišla, pa uzeše i vikati na njega, ali bik ni makac s mjesta.

Gospodar se rasrdi i s luka odapne strjelicu na vola, ali strjelica poletjevši zrakom do one pećine, vrati se natrag i rani čovjeka koji ju je bacio. I pastiri i gospodar preplašeni odoše s onoga mjesta, pripovjedili su tu stvar ljudima, pa i svom biskupu. Biskup, sluteći da se radi o nekoj višoj sili naredi post i molitve kroz tri dana, a i sam je postio i molio za rasvjetljenje, ufajući se da će od Boga primiti razjašnjenje o ovom događaju.

U cik zore 8. svibnja, jednog četvrtka, ukazao mu se veliki anđeo i rekao mu: »Ja, Arkandeo Mihael, stavio sam ovog bika pod svoju zaštitu. Ovaj znak treba pokazati da je ova

spilja sveto mjesto, čiji sam ja čuvar i stražar. Budete li me tamo častili, spasit ćete se«. Biskup je odmah sazvaio svoju zajednicu i zajedno sa svećenicima i narodom krenuo teškim putovima do spilje koju je otkrio anđeo. Ali nitko, pa ni sam biskup, nije se usudio ući u nju, jer su neki sablasni glasovi stalno odzvanjali iz mračne pećine: »Ovdje se treba klanjati Bogu, ovdje je mjesto štovanja Boga«.

Papa Feliks, kojega su izvijestili o čudesnom događaju, proširio je tu vijest posvuda. A duboko potresen car Zenon iz Bizanta poslao je siponskom biskupu darove za posvećenje svetišta na čast Velikog arkandela.

U sporovima Germana oko vlasti u Italiji, grad Siponto je više puta bio ugrožen. Godine 492. krenuo je tamo Odoaker s velikom nadmoći, a Theoderich je u gradu imao nešto malo vojnika. Tada se u toj velikoj opasnosti biskup spomenuo Vojvode nebeske vojske, koji mu je za kratko vrijeme iskazao svoju milost i blizinu. Molio ga za njegovu zaštitu. I gle, ranog jutra 19. rujna sv. Mihael se biskupu po drugi put ukazao i obećao mu svoju pomoć. Kad je boj započeo, nebo se smrklo nad brežuljkom Gargano, a mjesto koje je izabrao Arkandeo i grad Siponto na njegovom podnožju, bili su prekriveni gustim oblacima. Gromovi su neprestano udarali na zemlju, koja kao da se tresla, bezbrojne munje bljeskale su iz crnog oblaka.

Neprijateljski su se ratnici toliko prestrašili ovog žestokog komešanja u svemiru, da su krenuli u bijeg, dok su ih malobrojni vojnici Siponta, koji su znali za zaštitu svetog Mihaela i njegovu sliku nosili na svojim zastavama, potjerali do Napulja.

Nakon pobjede biskup je sa svim narodom došao na brežuljak da iskaže sv. Mihaelu zahvalnost cijele zajednice. Kad je nakon duljeg dvoumljenja sam ušao u vlažnu pećinu, našao je u njoj znak Arkandelove prisutnosti: ostavio je otisak svoje »noge«.

Nakon svih ovih znakova, građani Siponta su u znak svoje zahvalnosti htjeli podići jedan spomenik na čast sv. Mihaelu. Biskup Siponta je pitao papu Gelazija, smije li spilju posvetiti kao svetište. Papa je na to odgovorio: »Ne dolikuje građanima Siponta da određuju dan posvete, štoviše oni trebaju u postu i molitvi očekivati odluku svetog anđeoskog Kneza«.

I zaista, noću 29. rujna sv. Mihael je objavio biskupu: »Ne trebaš ti posvećivati moju spilju u svetište, jer onaj koji ju je učinio poznatom udijelio joj je već i posvećenje. Ja, gospodar spilje, pozivam vas u svoje svetište, tako da tamo možete slaviti sveto bogoslužje bez ikakvog straha. Ja sam čitavu spilju posvetio u baziliku, tako da se u ovoj Božjoj kući opraštaju ljudima grijesi i pere sva krivica«.

Ranog jutra poslije toga biskup i narod spremili su se na hodočašće na brežuljak. Kad su još s oklijevanjem ulazili u spilju, našli su znak posvećenja: neisklesan kamen s otiskom Anđelove noge, kojega je Mihael pripremio za oltar. Iznad kamena našli su prostrtu crvenu maramu, kako to pokazuje posveta jednog oltara u grčkoj Crkvi.

Posljednje ukazanje svetog Mihaela bilo je 1656. godine. Tada je cijelom donjom Italijom harala strašna kuga. Naočigled ljudske nemoći tadašnji je sipontski biskup proglasio trodnevni post. Onda se na čelu svih svojih klerika, popraćen velikim mnoštvom naroda, uspeo do spilje, s konopom oko vrata, pjevajući psalme i litanije. Tek pošto su biskup i narod tri dana proveli u poniznoj molitvi i pokori, ukazao im se arkandeo.

U petak 22. rujna, dakle tjedan dana prije blagdana sv. Mihaela, biskup jednim pismom iz godine 1658. izvješćuje papu Aleksandra VII, da se probudio «oko pet sati ujutro uslijed jednog strašno uznemirujućeg šuma, koji kao da je dolazio od potresa». Tada je na Istoku ugledao jako svjetlo, slično nekom kristalu obasjanu suncem i čuo je glas koji mu reče: »Znaj, pastiru ovog stada, primio sam od trojedinog Boga obećanje, da svaki onaj, koji od stijena moje spilje izvadi jedan kamenčić i pobožno ga nosi sobom, bude oslobođen od kuge. Da, sve kuće, mjesta i gradovi, gdje god se čuva jedan takav kamen, trebaju biti pošteđeni od kuge. Svima objavi ovu milost Gospodnju. Ukoliko ti na moju zapovijed blagosloviš kamenčiće, onda ugraviraj u njih znak svetog Križa i do njega moje ime. Tada će se srdžba Božja odvratiti od vas«.

Sav presretan i pun zahvalnosti, biskup pade na koljena, zatim pozove svoje sluge i izvijesti ih o obećanju sv. Mihaela. Sljedećeg dana, 23. rujna, objavio je svemu narodu da se više ne treba bojati kuge. Naredio je da se iz zidova spilje izvade kamenčići, u koje dade ugravirati monogram S+M i blagoslovi ih vlastitom molitvom. Pošto je kamenčiće dao razdijeliti narodu, za nekoliko je dana nestalo kuge u cijeloj zemlji.

Sv. Mihael nad Rimom

U zimi od 589. na 590. god. stade Rimom harati strašna kuga. U siječnju 590. god. umrije od kuge i sam papa Pelagije. U Rimu se tada nalazio učen i svet svećenik Grgur, koji je po primjeru svoje svete majke postao redovnik i veliki očinski imetak upotrijebio za gradnju novih samostana. Šest ih je sagradio na Siciliji, a sedmi sv. Andrije, u Rimu, i tamo živio s braćom po pravilu sv. Benedikta. Radi njegove svetosti i velikoga znanja papa mu se često obraćao u važnim stvarima, te su Grgura zvali »papinom desnom rukom«.

Tako ga je papa u važnom poslu slao u Carigrad, a kad se vratio, izabraše ga braća za opata samostana. Kad je nastala kuga, Grgur se brinuo za siromahe i sve činio da olakša teški položaj grada. Iza papine smrti naredi da se kroz tri dana održavaju pokorničke procesije i da se moli za milosrđe Božje, da dobri Bog ukloni od naroda strašni bič kuge. Ali prvi dan umrije kroz jedan sat u samoj procesiji 80 ljudi, a da nisu ni došli do Gospine crkve, kamo je opat odredio da se ide.

Ali opat Grgur nije pao u malodušje, nego uze sam u svoje ruke Gospinu sliku, te bosonog u pokorničkim haljinama pođe gradom prema bazilici sv. Petra. Narod ga je plačući slijedio. I tako dođoše na most nasuprot jedne velike zgrade, što ju napravio car Hadrijan, da bude grobnica njemu i njegovoj obitelji. Građevina se zvala Hadrijanov mauzolej. Kad bijahu na tom mjestu, začuju u zraku anđeosko pjevanje: »Kraljice neba, raduj se, aleluja, jer koga si dostojna bila nositi, aleluja, uskrsnu, kako je rekao, aleluja«.

Sav narod odmah kleče, a tako i opat Grgur. Svi su gledali u nebo, a kad anđeli prestadoše s pjevanjem, Grgur zavapi: »Moli Boga za nas, aleluja!« U taj čas ugledaše nad mauzolejom anđela, kako stavlja mač u korice. I u tom času prestade kuga.

Od tada se mauzolej naziva anđeoskom tvrđavom, a most anđeoskim mostom. Opat Grgur bi one jeseni izabran za papu. Kao papa učinio je mnogo za Crkvu Kristovu; u to vrijeme su se nekako Hrvati doselili u svoju domovinu, te je ovaj papa imao s njima već nekih veza. Grgura nazva povijest Velikim, a sveta ga Crkva proglasi svetim i crkvenim naučiteljem.

Nekoliko godina iza toga događaja papa sv. Bonifacije IV. dao je na vrh mauzoleja sagraditi kapelu u čast sv. Mihaelu, jer su svi smatrali da je anđeo koji se ukazao bio sv. Mihael, zaštitnik crkve. Posveta te kapelice je bila 29. rujna, te je za taj dan ustanovljena svetkovina Posveta sv. Mihaela, arkandela, kada se u Katoličkoj Crkvi slavi blagdan svetih arkandela. Od tada se štovanje sv. Mihaela počelo još više širiti, a napose ga stadoše zazivati kao pomoćnika u vrijeme pošasnih bolesti. I danas se na vrhu anđeoske tvrđave nalazi veliki kip sv. Mihaela, što ga je u 18. stoljeću izradio flamanski kipar Ferskafelt, a prikazuje arkandela onako kako se ukazao nad mauzolejom.

Sv. Mihael u Normandiji

God. 708. ukazao se sv. Mihael arkandeo biskupu tadašnje biskupije Avrenches, sv. Albertu, i zatražio od njega da mu se na vrhuncu brežuljka Tumbe, koji je zalazio u sam ocean, sagradi crkva. Biskup se nećkao, jer se bilo silno teško popeti na to brdo, a kamo li da se na njemu još i crkva zida. Ali arkandeo mu ponovo to zapovjedi, a da biskup ne bi posumnjao u volju Božju, dotače prstom biskupovo čelo, te ostade na njemu vidljiv trag. Sad više nije bilo oklijevanja.

Na brežuljku su sagradili jednostavnu crkvu, a g. 966. podigoše još ljepšu i veću, da bi je 1022.g. još nadogradili. Uz crkvu su sazidali i samostan benediktinaca, kojima bi povjereno čuvanje svetišta. Oko svetišta nastade malen gradić, koji danas nosi ime Mont-Saint-Michel,

Brdo sv. Mihaela. Ubrzo mjesto postade glasovito svetište, po broju hodočasnika, a i po visokom položaju onih što su dolazili, kao i po brojnim čudesima. Petnaestak puta vidje sv. Mihael kraljeve pred svojim kipom, nekoliko budućih svetaca hodočastilo je ovamo kao na pr. sv. Anzelmo, sv. Toma Kenterberijski, sv. Vinko Fererski, sv. Ljudevit Montfortski i dr. Dana 3. VII. 1877. okruni ruenski nadbiskup u ime sv. Oca Pape arkandjelov kip divnom krunom. Hodočašća su iz daleka dolazila u svetište. Godišnji broj hodočasnika u Srednjem vijeku je bio ogroman, cijele mase naroda, moglo bi se reći.

Od mnogobrojnih čudesa spomenut ćemo samo da su tamo mnogi slijepi zadobili vid. Jednom je tako neka seljanka išla s procesijom, što je krenula iz njezina sela. Cijelim putem je uzdisala, kako joj je mučno ići, jer ništa ne vidi, budući da je slijepa. Kad najednom, već blizu brda sv. Mihela, povika: »Sad dobro vidim!« Prema tradiciji, od tada se jedno selo u onom kraju se zove Beauvoir, a to bismo mogli na hrvatski prevesti: Dobrovid. Nekoliko francuskih biskupija 16. listopada slavi posebni blagdan Ukazanja sv. Mihaela na Tumbi.

Sv. Mihael u dolini Susa u Italiji

Svetište i opatija sv. Mihaela u dolini Susa u Italiji, uz Gargano i Normandiju, bilo je jedno od triju najviše posjećivanih svetišta prvaka anđeoske vojske u srednjem vijeku. Pobožna tradicija drži da se očitovala đavolska prisutnost na vrhu kamenite gore. Kako bi odagnao đavla, sveti pustinjač Giovanni Vincenzo je po Božjem nadahnuću odlučio podići na tom mjestu kapelicu i ćeliju.

Dio sačuvanih ljetopisa govori o tome kao mu je iznenada nestao materijal od kojega je htio sagraditi kapelicu, te mu se tada ukazo sv. Mihael Arkandeo i rekao mu: «Neka te ne obeshrabre sile zla, odvažno uzidi na goru gdje ćeš naći sve stvari za koje si mislio da su ti ukradene. Ne oklijevaj izvršiti djelo koje sam ti naložio po anđeoskoj objavi. Vidjet ćeš da će ova pokrajina, koju su do sada smatrali divljom i neobradivom procvasti i postati čašćena i omiljena».

Ljetopis dalje opisuje kao je sam sv. Mihael posvetio malu crkvicu u kojoj će biskup Arduzzone slaviti svečanu svetu misu. Od tog trenutka sveti pustinjač Giovanni se trajno nastani na svetoj gori, a sv. Mihael je svojim zagovorom potvrđivao da je on čuvar tog mjesta.

Oko tisućite godine monasi benediktinci su na tom mjestu sagradili veliku opatiju koje je imala svoju povijest procvata i opadanja sve dok 1830 kraljevska loza Savoja nije svetište povjerila na upravu redovnicima Rosminianima koji i danas upravljaju svetištem. I papa Ivan Pavao II je 14. 7. 1991. hodočastio u ovo svetište i zazvao Božji blagoslov po zagovoru sv. Mihaela arkandela na sve posjetitelje.

4. 3. Sv. Mihael zaštitnik umirućih i molitve sv. Arkandelu za sretnu smrt

Juda Tadej u svojoj poslanici piše. «Mihael arkandeo kad se u borbi za Mojsijevo tijelo prepirao s đavlom, nije se usudio izreći protiv njega uvredljivu osudu nego je rekao: Neka ti Gospodin zapovijedi da ušutiš!»(Jd 1,9)

Ovu borbu za tijelo Mojsijevo opisasmo jer, radi ovog zauzimanja sv. Mihaela za pravednika, od tuda običaj, da se kršćani utječu sv. Mihaelu i preporučuju mu se da im bude u pomoći na času smrti. Već sv. Herma, što je živio odmah nakon apostola, potvrđuje da sv. Mihovil pohađa na smrti one koji su u životu opsluživali zakon Gospodnji, a kad umru, on im označuje mjesto u nebu.

Prema prastarjoj predaji sv. Mihael je u Starom Zavjetu duše pravednika vodio u pretpakao. On je sudjelovao i kod uznesenja Marijina na Nebo. Sv. Franjo Asiški je u spomen toga postio sve od Velike Gospe pa do svetkovine sv. Mihaela.

To tradicionalno vjerovanje poprima i Crkva uzimajući u brevijar antifonu za blagdan sv. Mihovila: «Arkandele Mihaele, postavih te vojvodom svih duša, što se u nebo primaju.» Na tu

misao nailazimo i u misi za pokojne, u molitvi kod prikazanja, gdje se sv. Crkva moli za duše svih vjernih mrtvih, da ih »stjegonoša sveti Mihael povede u sveto svjetlo, što ga Bog nekoć obeća Abrahamu i potomstvu njegovu.«

Teški su posljednji časovi ljudskog života. Bore se posljednje sile života sa smrću koja sve uništava, ali se bije još i drugi boj, što ga očima ne vidimo: boj za dušu. Sotona poduzima sve da još u zadnji čas otme dušu Bogu. U taj čas ratnik i borac Božji, sv. Mihael pomaže umirućemu i krijepi ga u posljednjim trenucima, da mu onda ponese dušu pred lice Božje. Zato sv. Crkva kod izdisaja kršćaninova moli: »Primio ga sv. Mihael, arkandeo Božji, koji je zaslužio biti poglavarom vojske nebeske.«

Sv. Mihael se na slikama prikazuje nekad s mačem u ruci, a nekad s vagom, čime se u srednjem vijeku slikovito prikazivalo da on na sudu Božjem ocjenjuje i kao mjeri čovjekova djela. Njegov mač neka nam je na utjehu, jer imamo jakoga zaštitnika; a vaga u ruci njegovoj neka nas podsjeća kako ćemo zaslužiti njegovu pomoć: mjerimo i sami svoje misli, svoje riječi i svoja djela.

Zaziv sv. Mihaelu arkandelu za njegov zagovor u času naše smrti

Sv. Mihaele, slavni kneže, glavo i vođo nebeske vojske, primatelju duša, pobjedniče pobunjenih duhova, stanovniče Božjega dvora, iza Isusa naš divni vođo, obdaren nadčovječnom snagom i savršenošću, udostoj se sve nas, koji se pouzdano tebi utječemo, od svakoga zla izbaviti i isprosi nam svojim moćnim zagovorom milost da vjerno služeći svome Bogu sve više duhom rastemo. Moli za nas, sv. Mihaele, blaženi kneže Crkve Kristove! Da budemo vrijedni Kristovih obećanja.

Pomolimo se: Svemogući vječni Bože, koji si u svojoj divnoj dobroti i milosrđu, za sveopći spas

ljudi slavnog i svetog arkandela Mihaela knezom svoje Crkve odabrao, molimo te da nas on svojim moćnim zagovorom od svih naših neprijatelja oslobodi, te da se nijedan od njih ne usudi uznemiravati nas u času smrti, i udijeli nam milost da nas on sam u Tvoju uzvišenu božansku prisutnost uvede, po zaslugama Isusa Krista, Gospodina našega. Amen. (*Imprimatur br. 205S. U Senju, dne 23. kolovoza 1912. Roko, biskup*).

Za sretnu smrt

Preslavni poglavico Mihaele, vojvodo vojske nebeske, primatelju duša, pobjedniče zlih duhova, čuvaru i branitelju Crkve, sve nas koji tebi vapimo, oslobodi od svake tegobe i učini da po tvojoj predostojnoj molitvi napredujemo u svakoj službi Božjoj. Sveti Mihaele, brani nas u boju, da ne poginemo na strašnome sudu; primi nas poslije smrti naše i privedi u kraljevstvo nebesko. Moli za nas, sveti Mihaele. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Svemogući vječni Bože, koji si za spasenje ljudske naravi u prevelikoj dobrotivosti svojoj čudesno odredio slavnoga Mihaela arkandela da nam pomaže, daj milostivo da uz njegovu spasonosnu pomoć dostojni budemo na zemlji hrabro se obraniti od svih neprijatelja, da na našem odlasku s ovoga svijeta budemo oslobođeni od svake napasti te da nas on dovede pred lice tvoga veličanstva. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Pomolimo se: Vjerom se utječemo pod zaštitu tvojih krila, sv. Mihaele, čuvaj nas i brani kroz sav život, i u strašnom času naše smrti, ti sveti arkandele budi nam svima blagonakloni pomoćnik. Po Isusu Kristu Gospodinu našem. Amen.

Tvojoj zaštiti, veliki nebeski kneže, sveti Mihaele, preporučujem svoje tijelo i svoju dušu! Uzimam te za svoga zaštitnika, čuvara i zagovornika; i radi časti, koju na nebesima uživaš, molim te da budeš uza me za svega moga života, a osobito u času moje smrti; pomoz mi u strahovima i malodušju, da postignem kod Boga oproštenje grijeha, potpuno predanje njegovoj svetoj volji, da se moja duša sretno odijeli od tijela. Uzmi je zatim i u pratnji svetih anđela ponese pred lice Božje, da ga gleda i uživa na sve vijeke vjekova. Amen. (*Imprimatur, Sarajevo 19.IX 1938 br. 2019*).

Sveti Mihael u rimskom obredniku pape Pavla V

Sveti Mihael kao anđeo smrtnoga časa i protivnik anđela odmetnika

Mihael Arkandeo nastupa u situaciji velike odluke. Kako smo vidjeli u židovskim apokalipsama, posebno u Abrahamovoj i Izakovoj oporuci, on je anđeo smrtnog časa. U Rimskom obredniku pape Pavla V, koji je ovlašću pape Pija XI prilagođen Kanonskom pravu i tiskan u nadbiskupskoj tiskari u Zagrebu 1929. godine, sveti Mihael se najprije spominje u preporuci duše umiruće osobe.

U sedmom poglavlju, koje nosi naslov »Kako se preporučuje duša«, najprije se mole Litanije svih svetih, nakon kojih slijedi nekoliko molitava preporuke duše. Nakon zaziva, u kojima se navode biblijski likovi koje je Bog na različite načine izbavio od smrti ili nekih drugih propasti (Henok, Ilija, Abraham, Job, Izak, Lot, Mojsije, Danijel i tri mladića, Suzana, David, Petar i Pavao, te blažena Tekla, djeвица i mučenica), slijedi ova molitva:

»Ne spominji se, molimo, Gospodine, mladenačkih njegovih (njezinih) prestupaka i nepromišljenosti, nego ga se po svome velikom milosrđu spomeni u svojoj jasnoj slavi. Otvorila mu se nebesa, obradovali mu se anđeli. Primi, Gospodine, službenika svoga u kraljevstvo svoje. Primio ga sveti Mihael, arkandeo Božji, koji je zaslužio biti poglavicom vojske nebeske. Došli mu ususret sveti anđeli Božji, povelili ga u nebeski grad Jeruzalem. Primio ga sveti Petar apostol, kojemu je Bog predao ključeve kraljevstva nebeskog. Pomogao mu sveti Pavao apostol, koji je bio dostojan da postane posudom odabranom. Zagovarao ga sveti Ivan, odabrani Božji apostol, kojemu su objavljene tajne nebeske. Molili se za nj svi sveti apostoli, kojima je Bog dao vlast vezati i odriješivati. Zagovarali ga svi sveci i odabranici Božji, koji za Kristovo ime podnesoše muke na ovome svijetu, da se oslobodi okova tjelesnih i zavrijedi doći u slavu kraljevstva nebeskog. Dao mu to Gospodin naš Isus Krist, koji s Ocem i s Duhom Svetim živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen«.

4. 4. Devetnica sv. Mihaelu arkandelu

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana;

objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu jednostavnu ali duboku devetnicu na čast prvaka anđeoske vojske možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od devet zaziva skupa s litanijama sv. Mihaela ili, ako imamo više vremena možemo tijekom 9 dana svakodnevno moliti sve zazive)

- 1.** Preslavni arkandele sv. Mihaele, pun vjere, poniznosti, zahvalnosti i ljubavi, koji si s gnušanjem odbio pristati na sugestije buntovnog Lucifera, i nisi se prestrašio pri pogledu na veliki broj anđela koji su ga slijedili, nego si se prvi protiv njega podigao i potakao cijeli preostali nebeski dvor na obranu stvari i slave Božje i tako zadobio potpunu pobjedu, molim te, isprosi mi milost da razotkrijem sve đavolske zamke i da se oduprem svim palim anđelima tame, te po uzoru na tebe Božjom milošću odbijem sve njihove nasrtaje i zaslužim jednoga dana zasjati na prijestoljima slave s kojih su oni zauvijek odobreni. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 2.** Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji si bio određen za čuvara cijelog izraelskog naroda te si ga tješio u nevoljama, prosvjetljivao u sumnjama, pomagao mu u svim potrebama do te mjere da je voda iz stijene potekla, molim te, prosvjetli me, brani i utješi moju dušu u svim protivštinama da bih nadvladao sve prepreke i zamke koje se nalaze na svakom koraku u opasnim pustinjama ovoga svijeta te sigurno došao u vječno kraljevstvo slasti i mira čija je obećana zemlja Abrahamovih potomaka samo bližeda slika. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 3.** Preslavni arkandele sv. Mihaele, tebe je Bog učinio braniteljem katoličke Crkve, te si je svojim zagovorom učinio pobjednicom nad sljepoćom naroda po propovijedanju apostola, nad okrutnošću tirana po jakosti mučenika, nad zlobom heretika po mudrosti učitelja, nad

pokvarenošću svijeta po čistoći djevica, nad mržnjom svijeta po svetosti ispovjedalaca, brani trajno Crkvu Kristovu od napadaja njenih neprijatelja i oslobodi je od sablazni koju uzrokuju njeni članovi da bi vjernici u miru svjedočili svoju vjeru, potpuno prihvaćajući istine vjere, i ustrajali do smrti u opsluživanju Kristova nauka. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

4. Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji stojiš s desna naših oltara kako bi pred Božje prijestolje prinio naše molitve i žrtve, pomози mi svojim zagovorom u svim mojim molitvama i žrtvama kako bih sabrano ustrajao u življenju vjere. Molim te, prinesi pred Božje prijestolje sve moje molitve i žrtve da postanu Bogu ugodna žrtva. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

5. Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji si poslije Isusa i Marije najmoćniji zagovornik kod Boga pred čijim prijestoljem ničice padaju svi vladari zemlje, pogledaj milostivo na moju siromašnu dušu zarobljenu tolikim strastima, okaljano tolikim nepravdama isprosi, mi milost da nadvladam sve strasti i zamrzim svaku nepravdu te da obnovljen u milosti ne padnem nikada više u nesretno stanje onoga koji izgubi milost Božju. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

6. Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji si užas zlim duhovima, a od Božje dobrote si određen da nas braniš od đavolskih nasrtaja u posljednjem njihovom napadaju u času smrti, molim te utješi me u tom teškom trenutku svojom prisutnošću, pomози mi svojom nesavladivom jakošću nadvladati sve moje neprijatelje, da spašen od svojih grijeha i Pakla mogu vječno slaviti Boga i zahvaljivati tebi na iskazanom milosrđu. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

7. Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji s više nego očinskom skrbi milostivo silaziš u mučne predjele Čistilišta kako bi svojim zagovorom oslobodio izabrane duše i sobom ih poveo u sretnu vječnost, isprosi mi milost da svetim životom zaslužim izbjeći te teške muke. A ako, za moje još ne spoznane grijeha ili za oprostene a za koje nisam dao dostojnu pokoru, ipak budem osuđen na čistilišne muke, molim te, zagovaraj me kod Gospodina, potakni vjernike na zemlji da mole za mene da bih čim prije došao u Raj skupa sa svim anđelima i svetima. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

8. Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji si od Boga određen trubom navijestiti dan velikoga suda Božjega i prethoditi ga križem Isusovim na Nebu, isprosi mi milost dostojnog života na zemlji da se ne bojim Božjega suda, te da učinim dostojnu zadovoljštinu za svoje grijeha, da bi moje tijelo uskrsnulo skupa sa svetima na blaženu i slavnu besmrtnost, te da se moj duh utješi motreći Isusa te tako sudjeluje u radosti svih izabranika. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

9. Preslavni arkandele sv. Mihaele, koji si od Boga određen da sudjeluješ u upravljanju ljudima, a na poseban način si čuvar Katoličke Crkve na čelu sa svetim ocem Papom, molim te, isprosi milost svim nevjernicima i hereticima da dođu do prave vjere i izmire se s Kristovom Crkvom. Brani Crkvu od svih vidljivih i nevidljivih neprijatelja da bi poslušna Božjem glasu, pod vodstvom Pape i njenih pastira živjela u jedinstvu i miru te bila slika i zalag zajedništva svetih s Kristom u vječnosti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

4. 5. Litanije svetog Mihaela Arkandela

(za privatnu pobožnost)

Gospodine, smiluj se! Kriste, smiluj se!

Gospodine, smiluj se! Kriste, čuj nas! Kriste, usliši nas!

Oče nebeski Bože, smiluj nam se!

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj nam se!

Duše Sveti Bože, smiluj nam se,

Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj nam se!

Sveta Marijo, Kraljice anđela, moli za nas!

Sveti Mihaele, arkandele,

moli za nas!

Sveti Mihaele, kneže preslavni,
 Sveti Mihaele, jaki u borbi,
 Sveti Mihaele, pobjedniče Sotone,
 Sveti Mihaele, strahu zlih duhova,
 Sveti Mihaele, vojvodo nebeske vojske,
 Sveti Mihaele, glasniče Božje slave,
 Sveti Mihaele, radosti anđela,
 Sveti Mihaele, čašćen od izabranika,
 Sveti Mihaele, koji prinosiš Svevišnjemu,
 Sveti Mihaele, branitelju pravednih,
 Sveti Mihaele, vjesniče Božji,
 Sveti Mihaele, čije molitve vode u Nebo,
 Sveti Mihaele, pomoćniče Božjega naroda,
 Sveti Mihaele, čuvaru i zaštitniče Svete Crkve,
 Sveti Mihaele, dobročinitelju naroda koji tebe časte,
 Sveti Mihaele, stjegonošo spasenja,
 Sveti Mihaele, naš branitelju u borbi,
 Sveti Mihaele, anđele mira,
 Sveti Mihaele, predvodniče duša u vječnu svjetlost,
 Sveti Mihaele, poglavico Raja,
 Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, oprosti nam, Gospodine!
 Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, usliši nas, Gospodine!
 Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, smiluj nam se!
 Moli za nas, sveti Mihaele, arkandele!
 Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!
 Pomolimo se! Svemogući vječni Bože, koji si postavio svetoga Mihaela, arkandela čuvarom,
 Crkve i poglavicom Raja, udijeli po njegovu zagovoru Crkvi napredak i mir, a nama milost u
 ovom životu i slavu u vječnosti! Po Isusu Kristu Gospodinu našem! Amen! Sveti Mihaele,
 arkandele, brani nas u boju, da ne propadnemo na strašnome sudu! Sveti Mihaele, prvi
 braniču Kristova kraljevstva, moli za nas!

4. 6. Krunica svetom Mihaelu Arkandelu i svetim anđelima

Ovu krunicu je sam sv. Mihael arkandeo objavio bl. Antoniji de Astonac iz Portugala. Anđeoski knez se ukazao službenici Božjoj i rekao joj da želi biti čašćen sa devet zaziva na spomen devet anđeoskih korova. U svakom zazivu treba biti spomen jednoga od anđeoskih korova te molitva 1 Očenaša i 3 Zdravomarije. Sv. Mihael je tražio da se na kraju mole 4 Očenaša, sjećajući se njega, sv. Gabrijela, sv. Rafaela i anđela čuvara.

Sv. Mihael je još obećao onima koji prije svete mise i pričesti izmole ovu krunicu da će im od Boga isprositi milost da ih na sv. Misi prati po jedan anđeo iz svakoga od devet korova. Onima koji svaki dan budu molili ovu krunicu anđeoski Knez je obećao trajnu i posebnu anđeosku pomoć za vrijeme cijelog života, u smrti i nakon smrti u Čistilištu sve dok ne dođu u Raj. (Prevedeno iz talijanskog molitvenika Preghiere con gli angeli, Editrice Shalom, 2000, str. 197).

Sveti Mihaele, arkandele, brani nas u boju, da ne propadnemo na Posljednjem sudu! Bože, u pomoć mi priteci! Gospodine, pohiti da mi pomogneš!

1. Zagovorom Svetog Mihaela arkandela, i nebeskoga kora Serafina, neka nas Bog učini dostojnima vatre savršene ljubavi! Amen! 1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo

2. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova Kerubina, neka nam Bog dade milost da ostavimo put grijeha i da hodamo putem kršćanske savršenosti! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

3. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova Prijestolja, neka Bog ulije u naša srca duha prave i istinske poniznosti! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

4. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova Gospodstava, neka nam Bog udijeli milost da nadvladamo svoja sjetila i borimo se protiv svojih zlih požuda! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

5. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova Moći, neka Bog štiti naša srca od zasjeda i napasti đavolskih! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

6. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova Vlasti, neka ulije Bog u naša srca duha prave i iskrene poslušnosti! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

7. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova Poglavarstava, neka Bog ne dopusti da padnemo u napasti, nego da budemo oslobođeni od grijeha! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

8. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova sviju Arkandela, neka nam Bog udijeli milost ustrajnosti u vjeri i u dobrim djelima, da postignemo vječnu slavu u Nebu! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

9. Zagovorom Svetog Mihaela, arkandela i nebeskih korova sviju anđela neka nam Bog udijeli milost da nas oni u ovom životu čuvaju i zatim dovedu k vječnoj slavi u Nebu! Amen! *1 Oče naš, 3 Zdravo Marijo.*

4 Očenaša (na spomen sv. Mihaela, sv. Gabrijela, sv. Rafaela i anđela čuvara)

Sveti Mihaele, arkandele, vođo i predvodniče nebeske vojske, čuvaru duša i pobjedniče nad zlim dusima, služitelju nebeskoga Kraljevstva, naš divni pokrovitelju, nadljudske savršenosti i moći, udostoj se nas, koji te s pouzdanjem za pomoć molimo, osloboditi od svakoga zla, i učini da mi pod tvojom dragocjenom zaštitom svaki dan našem Bogu vjerno služimo! Moli za nas, sveti Mihaele, arkandele, da dostojni postanemo obećanja Kristovih! Amen! Sveti Mihaele, arkandele, svojim nas svjetlom rasvijetli! Sveti Mihaele, arkandele, svojim nas krilima štiti! Sveti Mihaele, arkandele, svojim nas mačem brani!

4. 7. Viđenje i molitva svetom Mihaelu Arkandelu pape Leona XIII

Papa Leon XIII, jednog je dana, kad je po završetku svete mise stao na zadnju stepenicu oltara i htio otići, doživio ovo: Jasno je čuo dva glasa, od kojih je jedan bio odvratn, a drugi mio. Odvratni je glas govorio: »Ja mogu uništiti Tvoju Crkvu.« Drugi, mio glas (Isusov) odgovorio je: »Možeš, idi i učini!« - Sotona: »Da, mogu to učiniti, ali potrebno mi je dulje vremena i više moći.« Isus: »Koliko vremena i koliko moći?« Sotona: »75 godina i veću moć nad onima koji mi služe.« Isus: »Dajem ti vrijeme i moć; učini kako hoćeš!« Zatim je bilo Svetom Ocu pokazano da će Sotona pretrpjeti veliki poraz, kad mu bude oduzeto vrijeme i moć. Nadalje, objavljeno je Svetom Ocu da će dobri i pravedni imati pomoć u tom boju, i da će im biti udijeljena posebna moć da se uzmognu suprotstaviti Sotoni i njegovim agentima. Zbog molitava, dobrih djela i žrtava dobrih, Sotona i svi koji mu služe, neće postići svoj željeni cilj. Konačno je Svetom Ocu pokazano da će u tom boju na život i smrt iznad svega odlučnu ulogu odigrati sveti Mihael, arkandeo.

Taj doživljaj ponukao je Svetog Oca da sastavi donju molitvu i odredio je da se moli poslije svake tihe svete mise. Mnogi su je upotrebljavali kao molitvu protiv Sotone, jer svaki kršćanin ima mogućnost moliti te molitve. Nakon liturgijske reforme ta se molitva javno više ne moli. Naravno, nije time rečeno da ta dragocjena i čudesna molitva nije više potrebna. Naprotiv, potrebna je više nego ikada. Molimo je stoga dnevno, iako nije više propisana. Bog će nam udijeliti milost po vjeri i pouzdanju u molitvu i pomagati nas do konačne pobjede nad svim demonima našega vremena.

"Sveti Mihaele Arkandele, brani nas u boju; protiv pakosti i zasjeda đavolskih budi nam zaklon! Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo, i ti, vojvodo vojske nebeske, Sotonu i druge duhove zlobne koji svijetom obilaze na propast duša božanskom jakošću u pakao protjeraj! Amen."

4. 8. Molitve, zazivi i posveta sv. Mihaelu Arkandelu

Blagoslivljaj te sv. Mihaelex

(sv. Gertruda Velika)

Blagoslivljaj te, preslavni Kneže, sv. Mihaele Arkandele, pozdravljam te, plemeniti vođo vojske nebeske, slavo i časti nebeske hijerarhije. Ti, presvijetli Kneže, vrlo si zahvalan svome Stvoritelju koji te je bez tvoje zasluge obogatio tolikim krepostima i učinio tako uzvišenim. O uzvišeni heroju, ukrase Raja, ti si odsjaj Previšnjega, pun mudrosti i savršeno lijep. Ukrašen si svim vrstama dragog kamenja, zlato kruni tvoju ljepotu posred sjajnih dragulja, na vrhuncima rajске slave hodiš prepun slasti. Bog te je odredio za kneza Neba da primaš duše i uvodiš ih u Rajsku slavu. Podsjećam te, blaženi Kneže, na ove milosti i na sve one koje ti je Bog u beskrajnoj darežljivosti udijelio, izabirući te među svim drugim Anđelima, i molim te zbog ljubavi koja veže tvoje anđeosko srce s Božjim da primiš moju dušu u času moje smrti, i svojim zagovorom mi isprosiš da mi Bog bude blagi sudac. Amen.

Sv. Mihaele, vođo nebeske vojske

(Iz molitvenika Preghiere con gli angeli)

Sv. Mihaele akandele uzvišeni kneže anđela, koji stalno upravljaš svoj gorući pogled prema Božjem prijestolju i koji ustaješ u obranu slave Božje, ti koji vodiš nebesku vojsku anđela koja brani svakog čovjeka, snagom svoga imena *Tko je kao Bog* budi jaka potpora svima koji žele spasenje. Tvoj primjer vjernosti Bogu neka nas podupre u borbi protiv zlih navika i grijeha. Isprosi nam od Boga milost da dostojno živimo i izvršujemo krsna obećanja. Puni povjerenja u tvoj zagovor, moći ćemo se Božjom milošću obraniti od zasjeda đavolskih i Sotonskih napasti, živjeti u čistoći i pobožnosti, te se nadamo da ćemo jednog dana biti dostojni pojaviti se pred kraljem Slave. Amen.

Za svetu Crkvu

Veličamo te, sveti arkandele Kristov, Mihaele, starješino višnjih sila, vrhovniče nebeskih redova, koji riječju oslobađaš od uzročnika neistine i Crkvu braniš od svake đavolske navale. Častimo dobrim djelima, čistim mislima i mirnom savješću tebe, koji sa zborom anđeoskim prinosiš hvalе presvetomu Trojstvu. Sveti Mihaele, koga poštuju nebeski stanovnici. Čuvaj i brani Crkvu Božju od neprijatelja njezinih. *(Imprimatur, Sarajevo 19.IX 1938 br. 2019).*

Zazivi sv. Mihaelu: Sveti Mihaele Arkandele, brani nas u boju da ne propadnemo na strašnom sudu! Prvi braniču Kristova kraljevstva moli za nas! Sveti Mihaele Arkandele, svojim nas svjetlom prosvijetli, svojini nas krilima štiti, svojim nas mačem brani! Sveti Mihaele Arkandele, pobjedniče Lucifera, *(moli za nas, ponavlja se svaki put)*, Arkandele vjere i poniznosti..., Čuvaru svetog pomazanja..., Zaštitniče umirućih..., Kneže nebeske vojske..., Voditelju duša do sudnjega stola...!

Posveta sv. Mihaelu

(Molitva s crkvenim odobrenjem koje je izdalo svetište sv. Mihaela na brdu Graganu u Italiji)

Uzvišeni Kneže anđeoske hijerarhije, hrabri ratniče Svevišnjega, gorljivi ljubitelju slave Božje, strahu i trepetu pobunjenih duhova, ljubavi i slasti svih Anđela, sv. Mihaele Arkandele

želim i ja biti ubrojen među one koji te štiju te ti se danas prikazujem i tebi se predajem. Sebe, soj posao, obitelj, prijatelje i sve što mi pripada stavljam pod tvoju budnu zaštitu. Budući da sam grešnik, neznatan je to dar, ali neka ti bude draga dobra volja mog srca.

Spomeni se, da ako sam od danas pod tvojim zaštitom, trebaš me čuvati cijelog mog života. Isprosi mi oprostjenje mojih grijeha i milost da svim srcem ljubim moga Boga, dragog Spasitelja Isusa, moju slatku Majku Mariju, sve ljude, moju braću, koje ljubi Otac nebeski, koje je Sin otkupio a Duh Sveti posvetio. Isprosi mi sve potrebne milosti kao bi došao do krune nebeske slave. Brani me uvijek od neprijatelja moje duše, pogotovu u zadnjem času mog života. Dođi u taj čas, slavni Arkandele, pomoz mi u borbi i odagnaj daleko od mene u ponore pakla oholog anđela buntovnika, Sotonu, kojega si pobijedio u nebeskom boju. Prikaži me tada prijestolju Božjem kako bih s tobom sv. Mihaele, i sa svim Anđelima vječno pjevao hvale i slave Bogu koji živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

4. 9. Blagoslov i postavljanje škapulara svetog Mihaela

Na kraju Rimskog obrednika od pape Pavla V, koji je ovlašću pape Pija XI prilagođen Kanonskom pravu i tiskan u nadbiskupskoj tiskari u Zagrebu 1929. nalazi se Blagoslov i postavljanje škapulara svetog Mihaela Arkandela za vrhovno društvo pod tim imenom podignuto u crkvi svetog Anđela na Foru Piscium u Rimu i za druga takva društva izvan Rima, koja su ovomu valjana pripojena.

Škapular mora blagosloviti i postaviti svećenik koji je na čelu upravnog savjeta, ili drugi svećenik kojega je on zakonito ovlastio. Onaj koji prima škapular, klekne, a svećenik obučen u roketu i bijelu štolu moli:

Pomoć je naša u imenu Gospodina. Koji stvori nebo i zemlju.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se: Svemoguć i vjekovječni Bože, koji se dostojiš po svetom Mihaelu Arkandelu braniti Crkvu svoju od svih đavolskih pakosti, ponizno te molimo, blago + slovi i po+sveti ovaj znak, što je uveden da se među vjernicima budi i gaji pobožnost prema tolíkome zaštitniku. Daj onima koji ga budu nosili, da okrijepljeni pomoću istoga svetoga Arkandela nadvladaju duševne i tjelesne neprijatelje u životu i na smrti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Poškropi škapular blagoslovljenom vodom i zatim ga postavi govoreći: Primi, brate, (sestro) škapular svetoga Mihaela Arkandela, da po njegovu trajnom zagovoru možeš provoditi svet život. Amen.

Pomolimo se: Prošnje naše, molimo Gospodine, prijazno usliši i dostoj se blago+sloviti ovoga slugu svoga (ovu službenicu svoju), što se predao (-la) u posebnu zaštitu svetome Mihaelu Arkandelu; neka po njegovu zagovoru izbjegava i sprečava sve što vrijeđa tebe i u službi tvojoj zavrijedi postići posvećenje svoje i drugih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

4. 10. Razmatranja o sv. Mihaelu Arkandelu

Među nebeskim anđelima nijedan ne nadilazi sv. Mihaela u slavi

(Sv. Alfons Marija de Liguori)

Među nebeskim anđelima nijedan ne nadilazi sv. Mihaela u slavi, a po sv. Baziliju i ostalima, niti mu je ravan i to iz više razloga. Prvo jer je sv. Mihael bio izabran da sruši oholost Lucifera i svih pobunjenih anđela i izbaci ih iz Neba. Dušo moja, ako ljubiš ovog sv. Arkandela, koji toliko ljubi ljude, raduj se uzvišenosti koju on uživa u Raju, a budući da je on zaštitnik cijele Crkve i svih vjernika, moli ga da bude tvoj posebni zaštitnik kod Boga, koji ga jako ljubi i uživa kada vidi da svi slave ovog arkandela koji je njemu tako vjeran i gorljiv u službi.

U misi za pokojne Crkva moli: *Neka se udostoji sv. Mihael uvesti vas u svjetlost vječnu.* Bogoslovci objašnjavaju ovu molitvu tako što kažu da sv. Mihaelu pripada čast službe dovođenja svih duša Isusu Kristu sucu, koje odlaze s ovog svijeta u stanju milosti. Štiti me, moj dragi Arkandele i učini moju dušu dostojnom da se na dan moje smrti po tvojim rukama pokaže pred Gospodinom urešena Božjom milošću.

Crkva moli sv. Mihaela u ime svih vjernika da ih u času smrti brani od napadaja đavla kako ih ne bi nadvladali i tako bi bili zauvijek izgubljeni. *Sv. Mihaele brani, nas u času smrti, da ne propadnemo na strašnom sudu.* Ah, dragi moj Arkandele, Pakao ima puno oružja za borbu protiv mene u času moje smrti. Ta oružja su moji grijesi, s kojima će tada nastojati da me dovede do očaja. Pakao sprema velike napasti kako bi me naveo da padnem u grijeh. Ti si pobijedio đavla i izгнаo ga iz Neba, pobijedi ga i za mene, i otjeraj ga od mene u času moje smrti, molim te iz ljubavi prema Bogu kojega ti tako ljubiš. O Marijo, Kraljice anđela, zapovijedi sv. Mihaelu da mi pomogne u času moje smrti. Amen.

Marija i anđeli

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Marija je izvrsno remek-djelo Svevišnjega, koji je za se zadržao spoznaju o njoj i vlasništvo nad njom. Marija je divna Majka Sina, koji ju je drage volje ponizio i sakrio u njezinu životu, da pogoduje njezinoj poniznosti, dajući joj naziv *žena* (Iv 2,4;19,26) kao kakvoj tuđinki, iako ju je u svom srcu cijenio i ljubio više nego sve anđele i ljude. Marija je vjerna Zaručnica Duha Svetoga i zapečaćeni studenac(usp.Pj 4,12) kamo može ući samo on. Marija je svetište i počivalište Presvetoga Trojstvu gdje se Bog nalazi na divniji i božanstveniji način nego na ijednom mjestu svemira, ne izuzevši njegovo boravište nad kerubinima i serafinima; niti je dopušteno ikomu stvoru, ne znam koliko on bio čist, unići tamo bez velike povlastice....

Božanska je Marija već s četrnaest godina tako snažno rasla u milosti, mudrosti i u savršenoj vjernosti prema Bogu da je zadivila ne samo anđele nego i samoga Boga! Očarala ga je njezina duboka poniznost u kojoj se pred njim snizila do ništavila, privukla ga je božanska čistoća, a njezina živa vjera i žarke molitve pune ljubavi potpuno su ga svladale. Marija je pobijedila tu Mudrost, jer ju je s toliko ljubavi tražila! “O velike li ljubavi Marijine koja je pobijedila Svemogućega!”, veli sv. Augustin...

Svakog dana, od jednoga kraja zemlje do drugoga, u najvišoj visini nebesa, u najdubljoj dubini bezdana, sve naviješta, sve objavljuje divnu Mariju. Devet anđeoskih korova, ljudi svakog spola, dobi, položaja, vjere, dobri i zli, pa i sami đavli, svatko mora, milom ili silom, priznati istinu i nazvati je blaženom.

Svi anđeli na nebesima, po riječima sv. Bonaventure, neprestano joj kliču: “Sveta, sveta, sveta Marijo, Bogorodice i Djevice” upravljaju joj svaki dan milijune milijuna puta anđeoski pozdrav: *Zdravo Marijo*, padajući pred njom i moleći u nje milost, da ih počasti kojom svojom zapovijedi. Sam Sv. Mihael, kako to veli sv. Augustin - premda je poglavica svega nebeskoga dvora, najrevnije joj iskazuje svakovrsnu čast i navodi na to druge, uvijek spremno očekujući tu počast da na njezin mig učini koju uslugu kojem od njezinih slugu....Ako ona svojim slugama sama ne daje tih savjeta, ona to čini po anđelima, koji smatraju svojom najvećom čašću i ugodnošću poslušati je kad im dade naredbu da siđu na zemlju i pomognu njezinim vjernim slugama.

O štovanju sv. Mihaela

(p. B. Vercrusse)

Uvod u meditaciju: Predoči si, kako se sv. Mihael bori u nebu s Luciferom i s palim anđelima. Moli za milost velike poniznosti i posvemašnje podložnosti volji Božjoj.

1. *Odnos sv. Mihaela prema ljudima.* Providnost Božja se često služi stvorenjima da izvede svoje nakane, pa i svojim anđelima, koje sv. Pavao naziva služećim duhovima. Sv. Crkva štuje posebno sv. Mihaela, jednoga od prvih nebeskih knezova, najmoćnijega borca za Boga i kraljevstvo Božje u Starom i Novom zavjetu. Crkva ga štuje kao moćnoga zaštitnika umirućih. Sv. Mihael našu dušu u trenutku smrti prima i vodi pred prijestolje Božje.

Iz toga učimo: 1. kako je časno drugima služiti, ako to činimo poput sv. anđela, naime vršeći volju Božju, i kako je spasonosno štovati sv. anđele, a posebno sv. Mihaela, i moliti njihov zagovor, da nam pomognu u borbi protiv napastia svijeta i zlih duhova, osobito u teškom času smrti i Božjega suda, kada će se odlučiti naša vječnost.

Zaziv: Sv. Mihaele arkandele, pomози puku Božjemu, (molitva sv. Crkve.) *Odluka.* U onom što činim u molit ću zaštitu sv. anđela i nastojat ću ih revno štovati, pogotovu sv. Mihaela.

2. *Borba sv. Mihaela u nebu.* Svi su anđeli bili stvoreni u milosti i pravednosti, ali Bog im je dopustio slobodu, da si njome zasluže najviši stupanj blaženstva. Iz oholosti Lucifer Bogu uskrati posluš i povuče za sobom mnoge anđele. Protiv njega dakle ustade arkandeo Mihael s drugim dobrim anđelima, da obrani čast i gospodstvo Božje i hrabro svlada ohole anđele koji su se odmetnuli od Boga.

Iz toga učimo: Oholost će, ako ju u svom srcu gajiš, i tebe kao i Lucifera u pakao strovaliti, a poniznost će ti osigurati spas zauvijek kao i sv. Mihaelu. Tko da se ne boji oholosti, koja je najljepšega anđela u tren u pakao strovalila ?

Zaziv: Moli sv. Mihaela da te brani protiv Lucifera koji uvijek teži za tim da sebi podigne prijestolje u našem srcu, da se njemu klanjamo i s njim zauvijek propadnemo. *Odluka.* Živjet ću uvijek u strahu Božjemu, jer da sam i anđeo još ne bih bio siguran za svoj spas.

3. *Borba sv. Mihaela na zemlji.* Ovu nam borbu pripovijeda sv. Juda Tadej. Kad je naime Lucifer htio prisvojiti Mojsijevo tijelo da zavede puk na idolopoklonstvo, borio se sv. Mihael zbog toga sa paklenim zmajem i svladao ga po drugi put. Divi se ovdje njegovoj dubokoj poniznosti; kad je svladao đavla, ne usudi se prokleti ga, nego reče: «Neka ti Gospodin zapovjedi da ušutiš» (Jud 1,9)

Tri nauka daje nam ovdje slavni arkandeo: 1. ne smijemo biti tako preuzetni da blišnjega sudimo i osuđujemo; 2. ne smijemo nikada Bogu dužno strahopočitanje povrijediti izgovarajući kletve i proklinjući njegova stvorenja; 3. moramo nastojati širiti i promicati slavu Božju svojim govorom i radom.

Molitva sv. anđelima: Slavni sv. Mihaele i svi sveti anđeli, isprosrite mi milost da u poniznosti i poslušnosti, kao vi, Bogu vjeran ostanem, da jednom budem dionikom vaše nagrade. Amen.

Sv. Mihael prikazuje Bogu sve molitve pravednika i svetih

(Bl.L. Dehon)

Anđeli imaju puno uzvišeniju narav od naše. Oni su čisti duhovi. Njihova spoznaja daleko nadilazi našu. Svi nebeski duhovi pojedinih redova i korova posjeduju savršenstva i službe koji su samo njima vlastiti. Serafini su anđeli beskrajne ljubavi, Kerubini predstavljaju i slave Božju sve spoznaju. A sv. Mihael arkandeo, poglavar Serafina i cijele anđeoske hijerarhije je prvak ljubavi Božje. On je Arkandeo Presvetog Srca. Bez sumnje on, prikazuje Bogu sve molitve pravednika i svetih kao neki tamjan, na zlatni oltar koji je pred Božjim prijestoljem; taj oltar ne može biti drugo do li Srce Isusovo, jedini oltar Bogu ugodan.

Anđeli žive u Nebu pred Božjim prijestoljem. Oni motre beskrajna Božja savršenstva, napajaju se na potocima slasti koje proizlaze iz gledanja Boga i njegove neizrecive ljepote. Oni će se cijelu vječnost klanjati Bogu, bez prestanka ga slaviti i hvaliti, blagoslivljati ga i zahvaljivati mu. Anđeli su također određeni nama za zaštitu. Anđeli nižeg kora obavljaju službu naših čuvara, arkandeli navješćaju ljudima i izvršuju značajnije događaje i Božje

planove. Anđeli razumiju govor naše duše kad se njima obraćamo. Oni poznaju ono što se na nas odnosi, a promiču naše dobro. Oni mogu djelovati na našu spoznaju i poticati nam dobre misli. Oni vode našu dušu kroz život u slavu ako umremo u Božjoj milosti. Sv. Mihael Arkandeo koji je poglavar među svim anđelima i koji se prvi suprotstavio Sotoni kad se pobunio protiv Boga i danas nas nastavlja štiti protiv đavolskih nasrtaja. Zazivajmo ga s povjerenjem. On će nam poslati u pomoć dovoljan broj anđela da se možemo oduprijeti Sotoni i zlim duhovima.

Sv. Mihael je zaštitnik cijele Crkve. On gorljivo ljubi Gospodina Isusa Krista, a isto tako i kraljevstvo Božje. Njega Crkva zaziva u molitvi za umiruće, da primi dušu koja se odvojila od tijela. On brani dušu na Božjem sudu i uvodi duše pravednika u Raj. Gorljivo molimo svaki dan sv. Mihaela. Zazivajmo ga kao posebnog zaštitnika, anđela Presvetog Srca. Zazivajmo ga u pomoć pogotovu u napastima i poteškoćama, molimo ga i za svetu Crkvu, pogotovu u teškim trenucima.

5. POBOŽNOST SV. GABRIJELU ARKANDELU

5. 1. Sv. Gabriel u Bibliji i crkvenoj tradiciji

Ime »Gabriel« znači »snaga Božja« ili »Bog se pokazao jakim«. On spada u red arkandela koji stoje pred Bogom, te posreduju objave koje se odnose na spasenjski Božji plan za svijet. Gabriel je arkanđeo početka, postajanja, začeća..., za razliku od Mihaela koji je, kako smo vidjeli, anđeo svršetka, smrti, suda i dovršenja. Zato sv. Gabriel slovi kao donositelj života. To je bio razlog zašto se njegov blagdan slavio u proljeće 24. ožujka, tj. uoči Gospodnjeg navještenja. Papa Benedikt XV je proslavu njegova blagdana propisao za cijelu Crkvu. Danas u obnovljenom liturgijskom kalendaru se slavi skupa sa sv. Mihaelom i sv. Rafaelom 29. rujna.

U Svetom pismu Gabriel se pojavljuje kao navjestitelj Božjih odluka. On tumači proroku Danielu viđenje ovna i jarca (Dn 8,16- 26) i razjašnjava mu Božju objavu o sedamdeset sedmica (Dn 9,21- 27), to jest o pojavi Krista, 'Kneza Pomazanika'.

Svećeniku Zahariji je navijestio rođenje Ivana Krstitelja (Lk 1, 11 - 20), javlja se Mariji i naviješta joj rođenje Isusa, Mesije koji dolazi (Lk 1, 26 - 38). Svetom Josipu, koji još nije znao što se događa s njegovom zaručnicom, otkriva tajnu Utjelovljenja: »Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga« (Mt, 1, 20). On također javlja Josipu da uzme Dijete i Majku njegovu te bježi u Egipat, a kasnije mu donosi poruku da se vrati »u zemlju izraelsku, jer umrli su oni koji su Djetetu o glavi radili« (Mt, 2, 20).

Kako smo vidjeli u Danielovoj knjizi (Dn 10,5-6), Gabriel je opisan kao snažna pojava; lice mu kao munja, oči kao baklje ognjene... Služba i zbilja ovog snažnog anđela duboku su se utisnuli u sjećanje ljudi, osobito po već spomenutoj poruci koju je donio Djevici Mariji iz Nazareta (usp. Lk 1,26-38). Neki crkveni naučitelji misle da je i onaj anđeo što se u božićnoj noći javio pastirima bio Gabriel.

Gotovo na svim slikama Gabriel je prikazan kako stoji Mariji s lijeve strane. On dolazi iz skrivenog u vidljivi svijet, i time pokazuje naklonost Božju prema svijetu. Ta je naklonost našla svoj puni izražaj u utjelovljenju Sina Božjega.

Gabriel obično drži u ruci štap od ljljana. Štap je simbol Glasnika. Prije je bio prikazivan sa samo tri cvijeta, što simbolizira Trojstvo. Kasnije je ljljan postao simbolom Marijine čistoće, i on često stoji u vazi pokraj Presvete Djevice.

Na srednjovjekovnim skulpturama Gabriel zajedno s Mihaelom stoji uz Marijin bok, ili čuva s njime crkveni ulaz. Njemu je, kao i svetom Mihaelu, pučka pobožnost pridavala ulogu čuvara crkvenih vrata; ta dva arkandela priječe demonu ulaz u crkvu. U istočnoj Crkvi Gabriel nosi i zemaljsku kuglu sa žezlom.

Papa Pio XII. proglasio ga je 1. travnja 1951. godine nebeskim zaštitnikom telekomunikacija i obavijesnih sredstava. Patron je glasnika, poštara i filatelista. U Hrvatskoj je sv. Gabriel zaštitnik zrakoplovnog vojnog učilišta u Zemuniku kraj Zadra.

Što se tiče štovanja svetog Gabriela, ovdje valja samo spomenuti da je on prisutan u molitvi i pjevanju Crkve. Dosta je samo spomenuti da su početne riječi molitve Zdravo Marijo, njegove pozdravne riječi Djevici iz Nazareta. Tu molitvu pravi kršćanin moli dnevno, a to znači da izgovara i riječi arkanandela Gabriela. Isto tako sv. Gabriel se spominje i u pojedinim crkvenim pjesmama, osobito u vrijeme došašća....

U nekim našim krajevima sav kršćanski narod pjeva molitvu *Anđeo je Gospodnji navijestio Mariji*, - a taj anđeo ne može biti drugi doli Gabriel -, kao i pučki vapaj: Kad zadnja ura bije, dođi Majko ti po nas!«. Tu pjesmu možemo čuti svakog dana točno u podne na Hrvatskom katoličkom radiju. Tako Božji narod i dobronamjerni slušatelji radija mogu dati oduška svojoj pobožnosti zajedno s blagovjesnikom Gabrielom.

5. 2. Devetnica sv. Gabrijelu Arkandelu

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu jednostavnu ali duboku devetnicu na čast arkandela Utjelovljena možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od devet zaziva skupa s litanijama Svih sv. Anđela ili, ako imamo više vremena možemo tijekom 9 dana svakodnevno moliti sve zazive)

1. O sveti veliki arkandele, sv. Gabrijele, budući da si ti jedan od sedam čistih duhova koji stalno stoje pred prijestoljem Svevišnjega, zbog slave kojom si se razlikovao između svih drugih anđela, isprosi mi milost da uvijek hodim u Božjoj prisutnosti te da moje misli, riječi i djela uvijek imaju za cilj čistu slavu Božju. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
2. O slavni arkandele sv. Gabrijele, zbog svete radosti koju si osjetio kad si bio poslan na zemlju navijestiti najutješnije otajstvo Utjelovljenja Sina Božjega, Otkupitelja svijeta isprosi mi milost da u svim častima znam odbaciti uznositost i oholost te da u svemu što činim u svom životu izvršujem Božje planove, s ciljem služenja Bogu i mog posvećenja. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
3. O proslavljeni arkandele sv. Gabrijele, zbog svetog veselja koje si kušao kad si stupio pred Mariju iz Nazareta, blagoslovljenu među ženama, isprosi mi milost da uvijek ispovijedam i gajim posebnu djetinju pobožnost prema Gospi te da istu širim i tako postanem dionikom Božjeg blagoslova obećanog njenim štovateljima, prema samim njenim riječima: «Svi će me naraštaji zvati blaženom». *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
4. O sveti veliki arkandele sv. Gabrijele, zbog neuobičajene radosti koja te je zahvatila kad si nazvao Mariju punom milosti i jedinom među ženama izabranom da postane Majkom Božjom isprosi mi milost da ljubim Spasitelja svijeta i njegovu svetu Majku i postanem pravim Božjim djetetom. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
5. O slavni arkandele sv. Gabrijele, zbog svetog čuđenja koje te obuzelo kad svi vidio da je Marija uznemirena slušajući divne riječi koje si joj u ime Božje uputio isprosi mi milost svete poniznosti koja je temelj i potpora svim drugim krepostima. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
6. O proslavljeni arkandele sv. Gabrijele, zbog vanrednog divljenja koje si kušao kad si navijestio Mariji da će postati Majkom i ostati Djevicom, isprosi mi milost jakosti, da čuvam čistom svoju dušu i tijelo, u staležu na koji me Bog poziva, u skladu s mojim obećanjima Bogu. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
7. O sveti veliki arkandele sv. Gabrijele, zbog divne dobrohotnosti s kojom si izrekao riječi ohrabrenja Mariji i raspršio sve strahove koji su uznemirivali njeno srce kad si joj navijestio da će roditi Sina Božjega, isprosi mi milost da moj duh bude oslobođen od svih obmana kojim

se duh tame služi kako bi me uznemirio i naveo na krivo razumijevanje vjerskih istina na putu spasenja. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

8. O slavni arkandele sv. Gabrijele, zbog divljenja koje si kušao kad si vidio potpunu spremnost Marije da prihvati Riječ Božju i postane Majkom, isprosi mi milost se uvijek spremno odazovem Bogu i potpuno pristanem uz njegovu svetu volju u svim situacijama života koje mi Božja providnost stavi na put. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

9. O proslavljeni arkandele sv. Gabrijele, zbog beskrajne slave i radosti koja je prožela sve nebeske anđele, pokojne pravednike koji su čekali otkupljenje, te sve ljude dobre volje kad si pred lice Presvetog Trojstva prikazao Marijin pristanak da postane Majkom Utjelovljene Božje Riječi, te zbog silaska Sina Božjega u Srce i krilo Marijino po djelovanju Duha Svetoga isprosi mi milost da u svemu som životu slušam i nasljedujem Isusa Krista te da po zagovoru Majke Božje jednog dana sretno dođem do vječnog motrenja Boga u vječnosti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

5. 3. Molitve i zazivi sv. Gabrielu Arkandelu

O slavni arkandele sv. Gabrijele, sjedinjujem se s radošću koju si kušao kad si se kao nebeski glasnik s poštovanjem pojavio pred Marijom i pozdravio je s pobožnošću i ljubavlju, te si se prvi među anđelima klanjao utjelovljenom Sinu Božjemu u Marijinu krilu. Molim te, isprosi mi milost da istim osjećajima koje si ti kušao pozdravljam i častim Majku Božju te se s ljubavlju klanjam Sinu Božjemu koji je postao čovjekom. Amen. *(Iz molitvenika Preghiere con gli angeli)*

Sveti Gabrijele arkandele, divni vjesniče Božji, očisti nam srce, pomози nam da dostojno primamo Krista, molimo te da skupa sa svim anđelima prikažeš Kraljici Neba pozdrav kojim si je pozdravio na zemlji i isprosiš nam milost Božju za koju molimo. *(Iz molitvenika Preghiere con gli angeli)*

Sveti Gabrijele Arkandele, obuci nas u Božju snagu, pomози nam da istinski upoznamo i žarko uzljubimo Božanske Srce Spasitelja našega, Gospodina Isusa Krista i Bezgrešno Srce Njegove i naše Presvete i predrage Majke Marije, Kraljice Neba i zemlje! *Zazivi sv. Gabrielu; Sveti Gabrijele, Arkandele Utjelovljenja... (moli za nas, ponavlja se svaki puta), Vjerni poslanice Božji..., Anđele ufanja i mira..., Zaštitniče svih službenica i službenika Božjih..., Čuvaru svetog Krštenja..., Zaštitniče svećenika...!*

6. POBOŽNOST SV. RAFAELU ARKANDELU

6. 1. Sv. Rafael u Bibliji i crkvenoj tradiciji

Ime »Rafael« znači »Bog iscjeljuje, liječi«. Ovo ime ujedno znači da mu nije dano samo da liječi čovjeka, nego da također liječi sve stvorenje nakon grijeha prvih ljudi. Bog je naredio Rafaelu: »Spašavaj zemlju koja je po zlim anđelima bila iskvarena i navijesti joj ozdravljenje, tako da se njezine patnje promijene« (Henok 6).

Sv. Rafael je jedan od sedmorice arkanđela koji u »sve vrijeme stupaju pred Božjom Slavom,« a istovremeno se približio ljudima kao nijedan od anđela. U Bibliji se spominje samo u Tobijinoj knjizi, kao pratilac na putu, zaštitnik i zagovornik mladog Tobije. Na zapovijed Božju vodi ga na njegovom opasnom putu u Rages Medijski (Tob 5, 5), to jest po svim putovima Medijskog kraljevstva, i govori mu da uhvati ribu koja ga u rijeci Tigrisu htjela proždrijeti. »Na to se momak dočepa ribe te je izvuče na suho. Onda mu anđeo kaza: 'Raspori ribu, izvadi joj srce, jetru i žuč i dobro ih čuvaj jer su koristan lijek'« (Tob 6, 4).

Nakon obroka nastavili su put. Po Božjoj zapovijedi svladava pakosnog zloduha Asmodeja, pošto Tobija u kući svoje zaručnice Sare, sjetivši se Rafaelovih riječi, »uze tamjanova pepela, metnu na nj riblje srce i jetru i okadi. Tek što demon oćutje vonj, pobježe u Gornji Egipat, a anđeo ga ondje okova« (Tob 8,2-3). Rafael liječi od sljepoće starog Tobiju, koji priznaje da mu se Bog smilovao. Kad mu želi isplatiti putni trošak, on se otkriva: »Ja sam Rafael, jedan od sedmorice svetih anđela koji na nebesima donose molitve svetih i stupaju pred Slavom Svetoga!« (Tob, 12, 15).

U nekanonskim židovskim spisima Rafael slovi kao arkandeo, kao jedan od četvorice najvećih anđela, odnosno kao jedan od šestorice ili sedmorice Knezova anđeoskih, kao anđeo nad ljudskim duhovima, nad njihovim bolestima i ranama i kao anđeo suda. I u kršćanstvu se on naziva arkandelom. Rafael liječi ljude od njihovih bolesti i vodi ih na putu, kao što smo gore vidjeli.

Njegov se blagdan od Srednjeg vijeka pa dalje slavio samo tu i tamo, i to na različite dane, a papa Benedikt XV je 1921. godine propisao proslavu njegova blagdana za cijelu Crkvu 24. listopada, kako bi bio povezan sa tadašnjim blagdanom Svete obitelji. Danas u obnovljenom liturgijskom kalendaru se slavi skupa sa sv. Mihaelom i sv. Gabrijelom 29. rujna.

Sv. Rafael je zaštitnik ljekarnika, svih putnika, iseljenika, hodočasnika, planinara, brodara, rudara, krovopokrivača, bračnih drugova, siromašnih duša. Prikazuje se u hodočasničkoj odjeći, s tikvicom za vodu i putničkim štapom ili kako izvlači ribu na obalu.

6. 2. Devetnica sv. Rafaelu arkandelu

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu jednostavnu ali duboku devetnicu na čast arkandela Rafaela možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od devet zaziva skupa s litanijama Svih sv. Anđela ili, ako imamo više vremena, možemo tijekom 9 dana svakodnevno moliti sve zazive)

- 1.** Uzvišeni arkandele sv. Rafaele, koji si vjerno pratio Tobiju na putovanju (usp. Tb 5,1-13), udostoj se i mene, siromašnog grešnika, pratiti u opasnom putovanju života na putu prema vječnosti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 2.** Premudri arkandele sv. Rafaele, koji si mladog Tobiju sačuvao od smrtne opasnosti kod rijeke Tigrisa tako da si ga poučio kako uhvatiti veliku ribu koja ga je htjela proždrijeti (usp. Tb 6, 1-6), pouči i mene kako izbjeći napadaje paklene nemani koja me posvuda okružuje i želi upropastiti moju dušu. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 3.** Ljubljeni arkandele sv. Rafaele, koji si dopratio Tobiju u Mediju i sam pošao u grad Rages kako bi od Gabaela podigao veći dug u novcu koji je Tobija bio založio (usp. Tb 9, 1-6), molim te, zagovorniče moje duše kod Gospodina, isprosi mi oproštenje svih dugova zbog mojih grijeha kod Boga. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 4.** Moćni arkandele sv. Rafaele, koji si oslobodio dobru Saru od pakosnog zloduha Asmodeja primoravajući ga se vrati u paklene ponore (usp. Tb. 6,7-18), isprosi mi milost oslobađanja moje duše od svih grijeha, strasti i napasti kojima je đavolski duh nastoji zarobiti i podložiti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 5.** Dobri arkandele sv. Rafaele, koji si Saru čudesno oslobodio od đavolskog utjecaja i priskrbio joj sretan brak s Tobijom (usp. 8, 1-18), molim te, isprosi mi milost da moja duša postane slobodna od svih strasti te se kao zaručnica sa živom vjerom i gorućom ljubavlju sjedini s Isusom. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*
- 6.** Samilosni arkandele sv. Rafaele, koji si čudesno povratio dragocjeni vid slijepom Tobitu (usp. Tb 11,10-16), isprosi mi milost prosvjetljenja moje duše kako bih progledao u svim duhovnim sljepoćama koje me žaloste, te upoznao pravu istinu svih stvari u Bogu, te tako slobodan od svih privida radosno kročio putem Božjih zapovjedi. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu....*

7. Velikodušni arkandele sv. Rafaele, koji si obasuo blagoslovom i blagostanjem Tobijinu kuću i odbio sve darove kojim su ti htjeli iskazati svoju zahvalnost (usp. Tb 12, 1-6), isprosi mi milost odvojenosti od svih zemaljskih dobara kako bih se svom snagom potrudio zadobiti neprocjenjiva nebeska dobra i vječni Raj. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

8. Ponizni arkandele sv. Rafaele, koji si odbio čine čašćenja koji su ti Tobija i njegova obitelj htjeli iskazati (usp. Tb 12, 5- 21), isprosi mi milost prave poniznosti kao bih izbjegavao časti i rastresenosti ovog svijeta i svu svoju slavu položio u skroviti život u Isusu Kristu. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

9. Savršeni arkandele sv. Rafaele, koji si neprestano pred licem Svevišnjega kako ti sam reče Tobiji: «Ja sam Rafael, jedan od sedmorice svetih anđela koji na nebesima donose molitve svetih i stupaju pred Slavom Svetoga» (Tb 12, 15), isprosi mi milost da nikada u životu ne izgubim s vida Božju prisutnost kako bi sve moje misli, riječi i djela bili na slavu Bogu i za moje posvećenje. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...*

6. 3. Trodnevnica svetom Rafaelu

(Sveti Rafael je na poseban način zaštitnik Družbe sestara »Služavki Maloga Isusa«. Pod naslovom »U SLUŽBI MALOGA ISUSA« Družba je izdala prikladan molitvenik, iz čijeg drugog hrvatskog izdanja u Zagrebu 1978. godine donosimo trodnevnici sv. Rafaelu.)

Zdravo, sveti Rafaele, Boga Višnjeg arkandele, k tebi smjerno dolazimo, s pjesmom da te proslavimo. Ti nam čuvaj srce naše, k Bogu vodi misli naše, U nebo nas prati gor! Budi liječnik bolesnima, Budi jakost žalosnima. Putnika ti brani, štiti, Vječnog Oca za njih moli. Ti nam čuvaj ...(izreći nakanu)

Antifona: Ja sam Rafael što stojim pred Gospodinom; a vi blagoslivljajte Boga i obznanjujte sva čudesna djela njegova.

Psalam 103.

Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina,
I sve što je u meni, sveto Ime njegovo!
Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina,
I ne zaboravi dobročinstava njegovih!
On ti otpušta sve grijehе tvoje,
On iscjeljuje sve slabosti tvoje;
On ti od propasti čuva život,
Kruni te dobrotom i ljubavlju.
Život ti se ispunja dobrima,
Ko orlu ti se mladost obnavlja.
Gospodin čini pravedna djela,
I potlačenima pravicu vraća;
Mojsiju objavi putove svoje,
Sinovima Izraelovim djela svoja.
Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu,
Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

Antifona: Ja sam Rafael što stojim pred Gospodinom; a vi blagoslivljajte Boga i obznanjujte sva čudesna djela njegova.

Čitanje: Tob 12, 15a, 18a, 20.

Ja sam Rafael, jedan od sedmorice svetih anđela, koji na nebesima donose molitve svetih, i stupaju pred slavom Svetoga. Ja nisam došao jer se meni svidjelo, nego po zapovijedi Boga

našega. Zato ga blagoslivljajte uvijek i pjevajte mu. - Sada je vrijeme da se vratim onome koji me je poslao. A vi blagoslivljajte Boga i razglasite sva čudesna djela njegova.
- Anđelima je svojim Bog zapovjedio,- Da te čuvaju na svim putovima tvojim.
Pomolimo se: Bože, Ti čudesnom promisli povjeravaš službe anđelima i ljudima; daj milostivo da nam na zemlji čuvaju život oni koji te vazda dvore na nebesima. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

6. 4. Molitve i zazivi sv. Rafaelu Arkandelu

Nije čudo da su kršćani, čitajući Tobijinu knjigu, počeli štovati svetoga Rafaela i utjecati mu se u različitim prilikama i neprilikama svoga života. Naročito su mu se preporučivali putnici, a pomalo i pečalbari te iseljenici. Kao duhovnome liječniku počeli su mu se utjecati i bolesnici u duševnim i tjelesnim bolestima. A kao svoga posebnog zaštitnika časte ga apotekari.

U jednoj svojoj homiliji o evanđeljima sveti Grgur Veliki lijepo kaže: »Rafael znači Božji lijek. On je, dotaknuvši kao po službi Tobijine oči, uklonio tmine njegove sljepoće. Dolikovalo je da bude nazvan Božjim lijekom, kad je bio poslan da liječi.«

Slavni arkandele sv. Rafaele, veliki kneže nebeskog dvora, vođo putnika na kopnu i moru, tješitelju žalosnih, utočište grešnika, molim te da mi pomogneš u svim mojim potrebama i mukama života kao što si pomogao mladiću Tobiji u njegovim progonstvima. Budući da si ti lijek Božji, ponizno te molim da izliječiš moju dušu od brojnih nemoći i tijelo od svih zala koja me muče. Na poseban način te molim, isprosi mi krepost čistoće da zaslužim biti živi hram Duha Svetoga. *(Iz molitvenika Preghiere con gli angeli)*

Sveti Rafaele Arkandele, čuvaj nas na našim putevima, liječi nas u našim bolestima, prinesi naše molitve pred lice Svevišnjega, izmoli nam od Gospodina anđeosku čistoću duše i tijela. *Zazivi sv. Rafaelu:* Sveti Rafaele, Arkandele Božje Ljubavi ...*(moli za nas, ponavlja se svaki puta)*, Krotitelju paklenoga duha..., Pomoćniče u velikim tjeskobama..., Anđele bolesti i ozdravljanja.... Zaštitniče liječnika i putnika...!

Molitva svetom Rafaelu pred putovanje

Na put mira i sreće neka nas upravlja Svemogući i milosrdni Gospodin, i neka nas prati anđeo Rafael, da se s mirom i radosne vratimo kući, sretno obavljena posla. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

7. POBOŽNOST ANĐELU ČUVARU

7. 1. O pobožnosti prema Anđelu Čuvaru.

»Evo, ja ću poslati Anđela moga, da ide pred Tobom i da te čuva na putu i da te uvede u mjesto koje sam ti pripravio. Slijedi njega i slušaj glas njegov«. (Iz 23.) »Pazite, da ne učinite ništa zla nijednomu od ovih malenih. Zaista vam kažem, da Anđeli njihovi gledaju uvijek u lice Oca mojega na nebesima«. (Mt 18, 10.)

Ovim riječima svjedoči Božanski Spasitelj kršćansku istinu da svaki čovjek ima svoga Anđela čuvara, koji bdi nad njim posvuda, a u isto vrijeme gleda lice Svevišnjega na nebesima. Misao da svatko ima svoga Anđela čuvara vrlo je spasonosna, jer čuva čovjeka od mnogih zlih djela, koje bi inače počinio, ali ga ova misao od njih odvraća. Spasonosna je ova misao još i stoga što čovjeku daje osobitu snagu u napastima i grješnim pogibeljima, podsjećajući ga da ima netko, tko će se zajedno s njim boriti.

Uistinu je to veliki dar Božji, da svaki od nas ima svoga Anđela čuvara. Poznato je još iz Staroga Zavjeta kako je Bog poslao svoga Anđela Rafaela, da bude zaštitnik, čuvar i pratilac

mladomu Tobiji kada je na put pošao. Na tom putu susretao se mladi Tobija s mnogim teškoćama, često su ga okružile velike pogibelji, ali Anđeo Gospodnji, koji je bio sveudilj uza nj, sačuva ga od svakoga zla, i napokon ga sretno privede natrag u naručaj ocu i majci. Isto tako i svaki čovjek, kad se rodi, određeno mu je da putuje putem trnovitoga života u ovoj suznoj dolini. Poput mladoga Tobije i on se susreće s tolikim pogibeljima, toliki neprijatelji vrebaju na nj, da ga upropaste. Ali Anđeo čuvar štiti ga kao što je Anđeo Rafael štitio mladoga Tobiju, da ga napokon sretno privede u naručaj Ocu Nebeskomu i Majci Mariji.

Upravo su sveci toliko štovali svoje svete Anđele čuvare. Kao što je bio mladi Tobija poslušan Anđelu Rafaelu, kojega je gledao uza sebe tjelesnim očima, tako su i oni bili uvijek poslušni glasu svojega Anđela čuvara, kojega su uvijek gledali uza se duševnim očima. Pa kao što je Anđeo spasio tri mladića iz užarene peći, tako i anđeli čuvari spasiše mnoge svete duše, koje bi inače bile postale žrtvom strasti i pokvarenosti ovoga svijeta. Među tolikim primjerima dosta je spomenuti kako je sveta Agneza, 13 godišnja djevojčica, hrabro odgovorila krvniku kad joj je prijetio, da će je staviti u sramotnu kuću: »Ti meni ne možeš ništa, jer će Anđeo Gospodnji štititi moje tijelo!...«

Poznato je, kako je sveta Cecilija uvijek vidjela tjelesnim očima svoga Anđela čuvara, koji ju je posvuda pratio i sačuva njezinu čistoću. Svetoj Julijani posla Bog u tamnicu Anđela, koji joj iscijeli na čuđenje krvnika sve rane, što ih je zadobila radi Krista. A svima je poznato kako je Anđeo izveo iz tamnice poglavara Apostola sv. Petra. A napokon i sam Isus, kad bi kušan od sotone, bio je kasnije obradovan i služen od Anđela. A i u času svoje najteže muke na Maslinskoj gori htio je da bude utješeno i okrijepljeno od Anđela.

Među osobitim štovateljima svetih anđela čuvara ističe se sv. Alojzije, zaštitnik mladeži. On je za sve milosti, koje je od Boga primao, pokazivao osobitu zahvalnost svomu Anđelu čuvaru. Pa kad je on, uzor i zaštitnik mladeži gojio takovu pobožnost prema svetom Anđelu čuvaru, dostojno je, da ga sva katolička mladež u tomu nasljeđuje. (*Imprimatur br. 2055. U Senju, dne 23. kolovoza 1912. Roko, biskup*).

7. 2. Devetnice i trodnevica Anđelu čuvaru

Devetnica Anđelu čuvaru

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu jednostavnu ali duboku devetnicu na čast anđela čuvara možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od devet zaziva skupa s litanijama anđelu čuvaru ili, ako imamo više vremena, možemo tijekom 9 dana svakodnevno moliti sve zazive)

1. Sv. anđele čuvaru, vjerni izvršitelju Božjih planova, koji si od prvih trenutaka života brižno bdio nada mnom, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa cijelim korom Anđela koji su po Božjoj dobroti određeni ljudima za čuvare, i molim te da udvostručiš brigu oko moje duše te me po Božjoj milosti sačuvaš od pada u grijeh, kako bih na svom životnom putu sačuvaš čistu svoju dušu. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu... Anđele, čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću, danju. Osobito pak me brani da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu vječno klanjat dragom Bogu. Amen.*

2. Sv. anđele čuvaru, istinski prijatelju, koji me toliko ljubiš te na sam svakom mjestu i u svakom trenutku počašćen tvojom divnom prisutnošću, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa korom Arkandela koji su od Boga odabrani za navjestitelje velikih otajstava, i molim te da prosvijetliš moju dušu te spoznam volju Božju za mene i potakneš moju volju da je spremno prihvatim, kako bih djelovao u skladu s vjerom koju ispovijedam te zadobio obećanu nagradu u vječnosti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

3. Sv. anđele čuvaru, mudri moj učitelju, koji nikad ne prestaješ učiti me istinskoj mudrosti svetaca, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa anđeoskim korom Poglavarstva koji su od Boga određeni za predsjedanje nižim anđeoskim korovima i spremno izvršenje Božjih odredaba, i molim te da nadgledaš moje misli, riječi i djela kako bih se u svemu suobličio tvojim spasonosnim poukama i nikada ne izgubio sveti Božji strah koji je nepogrešiv početak prave mudrosti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

4. Sv. anđele čuvaru, ljubljeni moj ispravitelju, koji me divnim i trajnim opomenama potičeš da se podignem iz grijeha svaki put kad nesretno padnem, pozdravljam te i zahvaljujem u zajedništvu sa anđeoskim korom Vlasti koje su od Boga određene za umanjenje đavolskih napora protiv ljudi, i molim te da probudiš modu duši iz tromosti mlakosti u kojoj se nalazim i isprosiš joj jakost kojom će nadvladati sve svoje neprijatelje. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

5. Sv. anđele čuvaru, moćni moj branitelj, koji mi ustrajno otkrivaš đavolske zasjede u blještavilu svijeta i laskanju tijela i tako mi olakšavaš pobjedu nad njima, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa anđeoskim korom Moći koje su od Boga određene za činjenje čudesa i poticanje ljudi na put svetosti, i molim te da mi pomogneš u svim opasnostima, obraniš me u svim napadajima đavla, kako bih mogao sigurno hoditi putem svih kreposti, posebno poniznosti, čistoće, poslušnosti i ljubavi, koje su ti tako drage a neophodne za spasenje. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

6. Sv. anđele čuvaru, nepogrešivi moj savjetniče, koji mi svojim razjašnjenjima pomažeš upoznati volju Božju i najprikladnija sredstva da je provedem u djelo, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa anđeoskim korom Gospodstava koja su od Boga određena za saopćavanje njegovih odredaba i udjelivanje snage za savladavanje naših strasti, i molim te da oslobodiš moj duh od svih neprikladnih sumnji i opasnih kolebljivosti, kako bih slobodan od svakoga straha slijedio tvoje savjete mira, pravednosti i svetosti. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

7. Sv. anđele čuvaru, gorljivi moj odvjetniče, koji neprekidnim molitvama u Nebu zagovaraš moje vječno spasenje i udaljuješ od mene zaslužene kazne, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa anđeoskim korom Prijestolja koja su od Boga određena za podržavanje njegova prijestolja i učvršćivanje ljudi u započetom dobru, i molim te da okruniš svoju ljubav prema meni tako da mi isprosiš predragocjeni dar ustrajnosti do kraja, kako bih iz bijede ovoga progonstva sretno prešao u radost nebeske domovine. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

8. Sv. anđele čuvaru, dobrohotni tješitelj moje duše, koji blagim nadahnućima tješiš dušu u svim mukama života te me hrabriš pred strahovima od budućnosti, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa anđeoskim korom Kerubina koji su ispunjeni spoznajom Boga, određeni za prosvjetljenje našeg nepoznavanja Božjih otajstava, i molim te da mi pomogneš u sadašnjim protivštinama kao i u zadnjoj agoniji, kako bih potaknut tvojom slašću i utjehom zatvorio svoje srce svim ovozemaljskim pogubnim laskanjima i položio svoju nadu u buduću vječnu sreću. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

9. Sv. anđele čuvaru, plemeniti kneže nebeskog dvora, neumorni pomoćniče mog vječnog spasenja koji si prisutan u svim trenucima s nebrojenim dobročinstvima koja za mene činiš, pozdravljam te i zahvaljujem ti u zajedništvu sa anđeoskim korom Serafina koji su više od svih ražareni Božjom ljubavi, su određeni zapaliti naša srca ljubavlju, i molim te da upališ u mom srcu iskru ljubavi kojom neprestano goriš, da u meni spali sve svjetske i sjetilne ljubavi, te me uzdigne do motrenja nebeskih stvarnosti, kako bih, nakon tvoje ljubezne brige na zemlji, jednog dana skupa s tobom u Raju mogao slaviti Boga i zahvaljivati mu, kao i tebi, u sve vjeke vjekova. Amen. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

Kraća devetnica Anđelu čuvaru

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu jednostavnu ali duboku devetnicu na čast anđela čuvara možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od devet zaziva skupa s litanijama anđelu čuvaru ili, ako imamo više vremena, možemo tijekom 9 dana svakodnevno moliti sve zazive)

- 1.** O moj dobri anđele čuvaru, pomози mi zahvaliti Bogu koji se udostojao odrediti te meni za čuvara. *Anđele, čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću, danju. Osobito pak me brani da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu vječno klanjat dragom Bogu. Amen.*
- 2.** Anđele čuvaru, nebeski kneže, isprosi mi pokajanje i oprostjenje za sve uvrede kojima sam povrijedio Boga i tebe ne brinući se za tvoje savjete i prijekore. *Anđele čuvaru mili...*
- 3.** Anđele čuvaru, ljubljени moj zaštitniče, utisni u moju dušu duboko poštovanje prema tebi, da se nikada više ne drznem učiniti nešto čime bih te ožalostio. *Anđele čuvaru mili...*
- 4.** Anđele čuvaru, samilosni moj liječniče, pouči me o lijeku moje duše da ozdravim od zala koja je pritišću. *Anđele čuvaru mili...*
- 5.** Anđele čuvaru, moj vođo, isprosi mi snagu da nadvladam sve zapreke na koje nailazim na putu rasta u krepostima kako bih strpljivo podnosio progonstva ovog života. *Anđele čuvaru mili...*
- 6.** Anđele čuvaru, moćni moj zagovorniče, isprosi mi milost da spremno slušam tvoja sveta nadahnuća te tako u svemu uskladim svoju volju s voljom Božjom. *Anđele čuvaru mili...*
- 7.** Anđele čuvaru, čisti duše koji si zapaljen Božjom ljubavlju, isprosi mi milost da i ja budem zapaljen plamenom te ljubavi, skupa s pravom pobožnošću prema uzvišenoj Kraljici anđela i mojoj dobroj Majci. *Anđele čuvaru mili...*
- 8.** Anđele čuvaru, divni moj skrbniče, pomози mi da dostojno odgovorim na tvoju ljubav i dobročinstva koja činiš prema meni te da se potrudim oko širenja pobožnosti prema anđelima. *Anđele čuvaru mili...*
- 9.** Anđele čuvaru, sveti službeniče Previšnjega, isprosi mi kod njegova beskrajnog milosrđa da jednog dana dođem u Nebo i budem dostojan popuniti neko od mjesta koja su ostala prazna pobunom neposlušnih anđela. *Anđele čuvaru mili...*

Trodnevica Anđelu čuvaru

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi.

Ovu trodnevnicu na čast anđela čuvara možemo obavljati tako da svaki dan molimo po jedan od triju zaziva skupa s litanijama anđelu čuvaru ili, ako imamo više vremena, možemo tijekom 3 dana svakodnevno moliti sve zazive)

- 1.** Anđele čuvaru, ljubljени moj zaštitniče zahvaljujem ti na posebnoj brizi kojom štitiš moja duhovna i tjelesna dobra, i molim te zahvali u moje ime Božanskom milosrđu koje se udostojalo povjeriti meni za čuvara tebe, jednoga od nebeskih knezova. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele, čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću, danju. Osobito pak me brani da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu vječno klanjat dragom Bogu. Amen.*
- 2.** Anđele čuvaru, molim oprostjenje za sve čime sam te ožalostio, kada sam pred tvojim očima kršio sveti Božji zakon usprkos tvojim opomenama, i molim te isprosi mi milost da dostojnom pokorom nadoknadim sve prošle grijehe te da sve više rastem u ljubavi i služenju Bogu i u pobožnosti Majci Božjoj, Kraljici anđela. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

3. Anđele čuvaru, molim te da uvećaš svoja sveta nastojanja, kako bi nadvladao sve zapreke na putu rasta u krepostima, oslobodio se svih zala koja tište moju dušu, te ustrajao u dužnom poštovanju tvoje prisutnosti, sa strahopoštovanjem prihvaćao tvoje opomene i vjerno slijedio tvoje poticaje, te tako zaslužio jednog dana biti dostojan popuniti neko od mjesta koja su ostala prazna pobunom neposlušnih anđela i tako s tobom vječno slavio Boga. *Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i Anđele čuvaru mili...*

7. 3. Litanije sv. Anđelu čuvaru

Gospodine smiluj se! - Kriste smiluj se!

Gospodine smiluj se! - Kriste čuj nas!

Kriste usliši nas!

Oče nebeski Bože, smiluj nam se!

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj nam se!

Duše Sveti Bože, smiluj nam se!

Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj nam se!

Sveta Marijo, kraljice anđela,

moli za me!

Sveti anđele, čuvaru moj,

Sveti anđele, glavaru moj,

Sveti anđele, pazitelju moj,

Sveti anđele, savjetniče moj,

Sveti anđele, zaštitniče moj,

Sveti anđele, brižniče moj,

Sveti anđele, prijatelju moj,

Sveti anđele, tješitelju moj,

Sveti anđele, brate moj,

Sveti anđele, učitelju moj,

Sveti anđele, pastiru moj,

Sveti anđele, svjedoče moj,

Sveti anđele, pomagaču moj,

Sveti anđele, stražaru moj,

Sveti anđele, suradniče moj,

Sveti anđele, zastupniče moj,

Sveti anđele, ravnatelju moj,

Sveti anđele, branitelju moj,

Sveti anđele, vođo moj,

Sveti anđele, propovjedniče moj,

Sveti anđele, rasvjetitelju moj,

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se Gospodine!

Gospodine smiluj se! - Kriste smiluj se!

Gospodine smiluj se! - Kriste čuj nas!

Kriste usliši nas!

Pomolimo se: Bože, koji si se neizrecivim promislom udostojao odrediti svete anđele svoje da nas čuvaju podijeli nam, molimo te, da nas njihovo čuvanje obrani i da se njihovim vječnim društvom obradujemo. Amen.

7. 4 Molitve, zazivi i posveta Anđelu Čuvaru

Hvalospjev u čast dobrog Anđela Čuvara

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Uistinu sam sretan što uvijek uza se imam anđela čuvara. On je kraljević Raja, miljenik Božji, strah svojih neprijatelja, jedan od onih čistih duhova koji nemaju ništa zemaljskog. Njegova je moć velika. On može svojom snagom preokrenuti svijet, očaravajuć je, pronicav, profinjen i okretan. On može u istom trenutku proći i kopno i more. Tako savršen, on želi biti moj čuvar, kako bi mi pomogao u mojoj slabosti. Jer on me oblikuje, vodi, ispravlja i opominje, brani me bez buke, a neprijatelj koji nas zavodi pored njega gubi svu svoju podmuklost.

Čuva me u svakom trenutku od nesretnih slučajeva, da je to teško vjerovati. On me potiče na pobožnost. Čini da pobjeđujem đavla, da svladavam kušnje, da pobjeđujem. Ali o komu se on toliko brine? Jao, on pritiječe u pomoć jadnom zemaljskom crvu, bijednom grešniku, ništavilu. Koji mu za tolika dobra koja čini, odbija biti zahvalan, i koji se znajući da je anđeo tu, ne trudi dopasti mu se. Želim, o dobri anđele čuvaru, da budeš radostan u mom društvu. Zahvaljujem ti za milost tvoje brige za mene. Pobijedit ću napasnika i njegovu drskost ako tebe imam za zaštitnika. BOG SAM.

Molitva svetom Anđelu Čuvaru

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Anđele sveti, zahvaljujem ti na tvojoj brizi i pomoći, nastavi mi pomagati, molim te, do konca mojih dana. Prikaži Gospodinu moje molitve, vodi me u svim mojim koracima, pomози mi u mojim nevoljama, podrži me u mojim borbama. Budi uvijek uza me, pobijedi sve moje neprijatelje, kako bismo jednoga dana u drugome životu bili zauvijek zajedno.

Anđelu Čuvaru

(Sv. Terezija od Djeteta Isusa)

O čuvaru moje duše, što u lijepom nebu sjaš, kano čisti blagi plamen uz tron Božji prebivaš. K zemlji letiš radi mene, dušu mi prosvjetljuješ, prijateljem, tješiteljem, bratom mojim postaješ! Znajuć kako slaba ja sam, za ruku me vodiš sam, i ja vidim kako nježno s mojem puta mičeš kam. Glas Tvoj slatki sved me zove, da tek nebo gledam ja; što sam niža, manja, to se tvoje čelo življe sja. O Ti koji siječeš prostor brže nego munje sve, leti često mjesto mene među moje premile; krilima im suze tari, Isusovu blagost poj, šapćući moje ime pjevaj Ti o patnji čarobnoj.

Ja spasavat želim braću za života kratka svog; lijepi duše, Ti mi podaj svoga žara velikog. Žrtve moje, uboštvu mi imetak su cio moj. Skupa s tvojim blagom daruj Trojici ih presvetoj. Tebi čast i carsvo budi uza Kralja Svevišnjeg, meni sveti Kruh s oltara, blago Križa Gospodnjeg. S Križem, s Tijelom Krista Spasa, vijek na svetom oku Tvom, mirno čekam nadajući se sretnom žiću vječitom.

Sv. Anđele tebi povjeravam moje srce

(Sv. Franjo Saleški)

Slavni Anđele Božji koji me čuvaš, moli za mene. Moj dragi anđele blagoslovi me. Blaženi duše, brani me od neprijatelja. Moj dragi zaštitniče, isprosi mi veliku vjernost tvojim svetim nadahnućima. Sveti Anđele, štitiš me i od prije rođenja. Tebi povjeravam svoje srce: daj ga mom Spasitelju Isusu, jer njemu samom pripada. Ti si moj čuvar. Ti si također i moj tješitelj u času smrti. Ojačaj moju vjeru i moju nadu, zapali moje srce Božanskom ljubavlju. Učini da me moj prošli život ne žalosti, da me moj sadašnji život ne uznemiruje, da me moj

budući život ne straši. Ojačaj moju dušu u smrtnoj tjeskobi, potakni me da budem strpljiv, sačuvaj me u miru, isprosi mi milost da mi posljednje jelo bude Kruh Anđeoski. Daj da mi posljednje riječi budu: Isus, Marija i Josip; da moj posljednji uzdah bude, uzdah ljubavi i da tvoja prisutnost bude moja posljednja utjeha. Amen.

Tri molitve na čast sv. Anđelu Čuvaru

(Sv. Alfons Liguori)

1. O moj sv. anđele čuvaru, koliko si puta morao svoje sveto lice odvratiti od mene radi mojih grijeha. Molim te, oprosti mi i izmoli da mi i dragi Bog oprosti, a ja čvrsto odlučujem da neću dragog Boga ni tebe nikada više svojevóljno uvrijediti. Amen.

2. Hvala ti, sv. anđele čuvaru, na svim rasvjetljenjima, žao mi je što te nisam uvijek slušao. Rasvjetljaj me i nadalje, probudi moju savjest kad sagriješim i ne ostavi me u času smrti. Amen.

3. Zahvaljujem ti, moj nebeski zaštitniče, što si me toliko godina pratio. Često sam puta tebe zaboravio, a ti si uvijek na mene mislio. A tko zna, nije li mi smrt već pred vratima? Vodi me, moj sv. anđele čuvaru, uskom stazom ovoga života i ne ostavi me dok ne dođem u nebesku domovinu. Amen.

Moja duša je tebi potpuno povjerena

(Sv. Karlo Boromjeski)

O sveti anđele Božji, moj vjerni čuvaru, smatraj da je moja duša tebi potpuno povjerena. Molim te, predaj je u ruke njenog Stvoritelja i Otkupitelja, tako da s tobom i svim svecima nebeskim mogu uživati tvoju prisutnost, ljubiti ga savršeno i imati puninu života zauvijek. Amen.

Moj najbolji prijatelju

(Sv. Gertruda Velika)

O sveti Anđele Božji, kome je Bog povjerio mene na čuvanje, zahvaljujem ti na svim dobročinstvima duše i tijela koja si mi pribavio. Hvalim te i slavim te što mene bijednicu štitiš i čuvaš me od napadaja mojih neprijatelja. Blagoslovljen čas kad si mi dodijeljen za čuvara i zaštitnika. Blagoslovljena tvoja ljubav prema meni i nježna skrb kojom svaki čas nastojiš zadobiti moje spasenje. Molim te da mi oprostiš što sam se tako često opirala tvojim nadahnućima i tako ožalostila tebe, mog najdražeg prijatelja. Obećajem da ću te ubuduće u svemu slušati i vjerno služiti mome Bogu. Amen.

Molitva Anđelu Čuvaru

Anđele, čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću, danju. Osobito pak me brani da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu vječno klanjat dragom Bogu.

Jutarnja molitva na čast sv. Anđelu Čuvaru.

O sv. Anđele čuvaru, hvala ti što si me i ove noći sačuvao od svakoga zla duše i tijela. Kako me je lako mogla smrt, a možda i vječna smrt snaći! Kao zahvalu za to dobročinstvo cijeli ću ovaj dan provesti tebi na čast, a na slavu Božju. Po tvojim rukama prikazujem dragome Bogu sav rad, sve poslove i muke, sve misli i čine današnjega dana. Izmoli mi milost da sve tako izvršim, kako će biti vrijedno veličanstva Božjega.

Daj da danas nikakav svojevóljni grijeh ne učinim, osobito ne ovaj... Čuvaj me svake nezgode, koja bi mogla nauditi mome životu, mojoj časti ili mom dobru. Predajem ti svoje tijelo i svoju dušu; pod tvojom obranom bit ću siguran; kad me ti vodiš, neću zalutati; kad se

ti skrbiš za me, neće mi ništa manjkati. O anđele Božji, kome me je neizmijerna ljubav Očeva preporučila, rasvijetli me, čuvaj me, vladaj i ravnaj sa mnom danas i po sve dane života moga. Amen. (*Imprimatur br. 205S. U Senju, dne 23. kolovoza 1912. Roko, biskup*).

Večernja molitva na čast sv. Anđelu Čuvaru.

Ispitaj si ukratko svijest, kako si ovaj dan proveo onda kaži: Evo opet sam, o sv. anđele čuvaru, pod tvojom zaštitom sretno proživio jedan dan. Iz dubine srca svoga zahvaljujem dragom Bogu, Majci Božjoj i tebi, za sva rasvjetljenja, nadahnuća, dobročinstva i upućenja, kao i za sve milosti, koje sam ovoga dana primio. Sve si mi ih ti izmolio svojim posredovanjem. Kamo sreće da sam ih samo još bolje na slavu Božju i spasenje duše svoje upotrijebio! Kad se obazrem na današnji dan, uviđam mnoge nedostatke, mnoge grijeha i zabluda, kojima sam se protiv dobrote Božje ogriješio i čime sam tebe, moj vjerni vodiču i pratioče, uvrijedio.

Kajem se za sve svoje grijeha i nemarnosti, i molim te, vrijedni moj prijatelju, izmoli mi oprostjenje od Boga a također i milost da ih se ubuduće ozbiljno klonim. Raskrili, sv. Anđele čuvaru, svoja moćna krila nada mnom. Ne daj da mi se zlobni neprijatelj približi, te da naudi mome tijelu ili duši. Usnut ću spokojno u tvom milom naručju, pouzdajući se u Boga Oca, koji je svagdje i na svakom mjestu. Daj da i ja jednom slatko u Gospodinu usnem, te da onda u vječnosti bez prestanka s tobom i sa svim anđelima i svecima hvalim i slavim trojedinog Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga. Amen. (*Imprimatur br. 205S. U Senju, dne 23. kolovoza 1912. Roko, biskup*).

Molitva za sretnu smrt

Anđeli nebeski, sluge velikoga Boga, koji mu vjerno služite od prvog časa vašeg stvaranja uživajući sreću vječnog blaženstva, upotrijebivši njegovu sv. milost na dobro, pritecite nam u pomoć, vi koji ste odvažno išli stazom što sigurno vodi k nebeskoj slavi. Vašoj brizi, vašoj zaštiti, vašoj obrani predala nas je dobrotu Božja. Molimo vas ponizno da brigu, koju za nas imate u životu, povećate na času smrti. Čuvajte nas osobito od duhova tmine, koje ste slavno nadvladali na početku svijeta.

Ulijte nam svete misli, koje će nas ohrabriti i okrijepiti, da njihovim napadajima ne podlegnemo. Izmolite nam svojim moćnim zagovorom milosti koje su nam potrebite na putu u vječnost: iskreno spoznanje naših zabluda i zanemarivanja dužnosti, skrušeno pokajanje za naše grijeha i potpuno predanje u volju Božju. Napunite nam srce i dušu spasonosnim strahom, da oplačemo i zamrzimo na svoju nevjeru prema dragom Bogu. Osobito nam izmolite veliku milost, krunu svih milosti, da nam zadnji dah bude ljubav prema Bogu. Amen. (*Imprimatur br. 205S. U Senju, dne 23. kolovoza 1912. Roko, biskup*).

Ponedjeljak, dan posvećen osobitom štovanju sv. Anđela Čuvara

Svaki ponedjeljak je od sv. Crkve posvećen sv. anđelima. Zato ne popusti ni ti, po primjeru sv. Alojzija, ovog miljenika svoga anđela čuvara, na taj dan iskazati štovanje svojemu nebeskom zaštitniku. Doprinesi mu kakvu žrtvu, izmoli koju molitvu, ili podaj što siromahu po savjetu sv. Rafaela: »Sa milostinjom je molitva dobra«. Osim toga, preporučuje sv. Crkva i mnogi sveci, da se na svoj rođendan i prvi dan u svakom mjesecu preporučimo sv. Anđelu.

Molitva sv. Anđelu Čuvaru za ponedjeljak: O moj vjerni i mili anđele čuvaru, moj odgojitelju, moj učitelju, moj prijatelju, moj odvjetniče, moj posredniče i zaštitniče! Nisam vrijedan tvoje zaštite ni tvoje skrbi. Kada i po čem sam toliku čast i takvo odlikovanje zaslužio? Ima li koja milost, koju mi od dana moga rođenja pa do danas još nisi iskazao? S kakvom si strpljivošću samo moju slabost podnosio uza svu moju nezahvalnost? Koliko si me već puta mogao ostaviti, a ipak nisi prestao poticati me na pokoru.

Koliko sam već puta mogao u napast pasti i sagriješiti, da me nije tvoja ruka zadržala? Koliko bi me puta vremenita nesreća zadesila, da je ti nisi odvratio? Zahvaljujem tisuću puta Gospodinu Bogu što mi te je dao za zaštitnika, a tebe molim od svega srca za oprostjenje što sam tako malo za tvoje opomene mario. Što je veća moja nevjernost, to će biti veća i veličanstvenija tvoja pobjeda, kad me sretno uvedeš u nebesko kraljevstvo, gdje ću se uzdajući se u milost Božju, u tvome društvu uvijek veseliti. Amen. (*Imprimatur br. 205S. U Senju, dne 23. kolovoza 1912. Roko, biskup*).

Posveta Anđelu Čuvaru

(Iz Molitvenika Preghiere con gli angeli)

Sveti moj anđele čuvaru, od početka mog života dan si mi kao pratilac i zaštitnik. Sada pred licem Gospodina i moga Boga, moje nebeske Majke Marije i svih anđela i svetih ja (*kazati svoje ime*) siromašni grešnik, želim se tebi posvetiti. Obećavam da ću vjerno slušati Boga i Majku Crkvu. obećavam da ću biti uvijek pobožan Mariji, mojoj Majci i Gospodarici, te da ću je uzeti za uzor svog života. Obećavam da ću biti i tebi pobožan, moj sveti zaštitniče, te da ću u skladu sa svojim snagama širiti pobožnost svetim anđelima koja nam je dana kao pomoć u borbi za postizanje Božjeg Kraljevstva. Molim te, sveti anđele, učini me dionikom snage tvoje ljubavi prema Bogu kako bih se ražario ljubavlju prema Bogu i ostao mu uvijek vjeran. Neka me tvoja ruka brani od neprijatelja, učini me dionikom Marijine poniznosti, vodi me tako da izbjegnem svim opasnostima i dođem u Nebo u kuću Očevu. Amen.

7. 5. Razmatranja o pobožnosti Anđelu Čuvaru

Budimo stoga pobožni i zahvalni takvim čuvarima

(sv. Bernard)

Anđelima svojim zapovjedi za te da te čuvaju na svim putovima tvojim. Neka hvale Gospodina za milosrđe njegovo i za čudesa njegova iskazana sinovima ljudskim. Neka hvale i govore među narodima da je Gospodin učinio velika djela na njima. Gospodine, što je čovjek da mu se objavljuješ? Ili da mu primičeš srce svoje? Srce mu primičeš, za nj se brineš, o njemu se staraš. Napokon šalješ mu svoga Jedinorođenca, ulijevaš svoga Duha, čak i svoje lice obećavaš. I da ne bi štogod nedostajalo na nebu u vezi s djelom brige o nama, radi nas šalješ na službu one blažene duhove; određuješ ih nama za čuvare; zapovijedaš da nam budu vođe.

Anđelima svojim zapovjedi za te da te čuvaju na svim putovima tvojim. Koliko bi tek ta riječ trebala da ti ulije poštovanje, potakne pobožnost, donese pouzdanje. Poštovanje poradi prisutnosti, pobožnost radi dobrohotnosti, pouzdanje zbog čuvanja. Prema tome, prisutni su. Tebi su prisutni; ne samo s tobom već za te. Tu su da štite; tu su da budu od koristi. On je doduše naredio, ali ni njima koji ga tolikom ljubavlju slušaju i nama pritječu u pomoć u tolikoj potrebi, ne smijemo biti nezahvalni.

Budimo stoga pobožni i zahvalni takvim čuvarima. Uzvratimo im ljubav, častimo ih koliko ih možemo, koliko moramo. Ipak neka se sva naša ljubav i naše čašćenje vine onome od koga sve dolazi i njima i nama. Odonud je da možemo častiti i ljubiti; odonuda je da zaslužujemo biti ljubljeni i čašćeni.

Stoga, braćo, u njemu ljubimo srdačno njegove anđele kao naše buduće subaštinike, a sada od Oca postavljene upravnike i skrbnike i kao nama pretpostavljene. Sad smo naime sinovi Božji, iako se to još ne očituje, te smo kao mala djeca pod upraviteljima i starateljima i kao da se zasad ni malo ne razlikujemo od slugu. Uostalom, makar smo tako nejak, makar nam predstoji tako velik put, ali ne samo velik već i opasan, čega da se bojimo uz takve čuvare? One koji nas čuvaju na svim putovima našim niti što može nadjačati niti zavesti, a još

bi manje oni mogli odvesti na stranputicu. Vjerni su, razboriti su, moćni su: čega se strašiti? Samo idimo za njima, njih se držimo i boravimo u zaštiti Boga neba.

Štovanje svetih anđela čuvara

(p. B. Vercauteren)

Uvod u meditaciju: Predoči si mladoga Tobiju u pratnji arkandela Rafaela. Moli za pravu i postojanu pobožnost svomu anđelu čuvaru.

1. *Dostojanstvo našeg sv. anđela čuvara.* Velika je milost, što nam je Bog dao anđela čuvara. Svojim anđelima je tebe radi zapovjedio da te čuvaju na svim tvojim putovima. Što su anđeli čuvari? Oni su čisti duhovi, stvoreni na sliku Božju, obdareni ljepotom, moću, okretnošću i razumom, koji naše pojmove daleko nadilaze. Anđeo, koji je dan i noć uza te, jest knez nebeskoga dvora, neizrecivo moćniji nego li najmoćniji knez ovoga svijeta. Kako rijetko mislimo na to! Kada smo na samo, sudimo i radimo kao da nemamo svjedoka svojih misli, riječi i djela. Da je naša vjera življa, koliku bi utjehu našli u komuniciranju s anđelom čuvarom govoreći mu svoje boli i poteškoće, moleći ga za savjet, jakost i srčanost, kao što su to mnogi sveci činili, npr. sv. Kamilo, sv. Franciska Rimska, sv. Ruža Limska i mnogi drugi. Zahvali se Bogu za milost što ti je dao anđela čuvara; njega pak moli za oprostjenje što tako rijetko na njega misliš. Zazovi često svoga anđela čuvara i moli ga za savjet.

2. *Služba naših anđela čuvara.* Svojim anđelima je Bog tebe radi zapovjedio, da te čuvaju na svim tvojim putovima. Zbog toga anđeli čuvari bdiju: a. nad našim tjelesnim životom; b. mnogo većom brigom nad životom naše besmrtno duše. Oni nas upućuju, otkrivaju nam zamke sotone; odvrćaju nas potajnim opomenama od pogrešaka, a potiču blagim opomenama na dobro. Prate nas u svim pogibeljima života i pomažu nam u času smrti,

Divi se poglavito trima stvarima i nasljeduj ih po mogućnosti: a. savršenoj spremnosti svetih anđela na sve što im Bog zapovijeda; b. njihovoj sabranosti i čistoći i usred vreve i pokvarenosti svijeta; c. njihovom nepomućenom miru premda je njihovo nastojanje često bez uspjeha. Moli za milost da uzmogneš nasljedovati savršenosti i kreposti svetih anđela. Moli često zaziv: Anđele Božji, čuvaru moj, prosvjetluj me, čuvaj, vodi i upravljaj, jer sam ti providnošću Božjom povjeren!

3. *Dužnosti prema svetim anđelima čuvarima.* Sv. Bernard ih svodi na tri glavne dužnosti: a. moramo ih uvelike štovati i u njihovoj se prisutnosti uvijek — osobito kad smo sami — tako vladati kao pred nekom odličnom osobom. Jedna misao će nam u tom pomoći, naime: Moj anđeo čuvar će jednoga dana svjedočiti za mene ili protiv mene, ovisno o tome što sada činim; b. biti im zahvalni i ljubiti ih radi usluga što nam ih čine; c. pouzdati se u njih radi skrbi kojom se za nas brinu.

Većina ljudi ne misli na ove dužnosti. Što se pak nas tiče, mi nećemo nikada povrijediti prisutnost svojih svetih anđela čuvara nepristojnim vladanjem. Zahvalimo im se barem svaku večer za sve usluge, a svako jutro i u svim potrebama pouzdano im se preporučimo.

Ne prestani mi pomagati dok me ne vidiš sa sobom u Nebu

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Sv. Bernard kaže da na tri načina trebamo častiti naše anđele čuvaru: poštovanjem, pobožnošću i povjerenjem. Poštovanjem jer su ovi duhovi i nebeski knezovi uvijek prisutni i pomažu nas u svim našim djelima. Zbog toga trebamo paziti da ne činimo ništa što žalosti našeg anđela čuvara. Sv. Franciska Rimska je vidjela anđela kako joj pomaže i svaki put kad bi u razgovoru rekla koju neumjesnu riječ prekrivala bi lice zbog srama. Ah moj anđele čuvaru, koliko sam te puta ja svojim grijesima primorao da prekriješ svoje lice. Molim te oprosti mi, te mi izmoli oprostjenje mojih grijeha, a ja obećavam da neću više vrijeđati Boga svojim nedostacima.

Kao drugo, trebamo biti pobožni našem anđelu čuvaru zbog poštovanja koje zaslužuje i ljubavi koju ima prema nama. Nikakva ljubav oca, brata ili prijatelja ne može nadmašiti ljubav koju anđeli čuvari imaju prema nama. Prijatelji u svijetu nas često vole zbog interesa, i zato lako na nas zaborave kada smo u problemima, a još više kad ih uvrijedimo. Naš anđeo čuvar nas ljubi čistom ljubavlju i zbog toga nas u progonstvima još više pomaže, a ne propušta pomagati nam ni kada se protiv Boga pobunimo. Anđeo nas tada prosvjetljuje kako bi se po pokajanju odmah vratili Bogu. Ah koliko ti zahvaljujem moj anđele čuvaru za prosvjetljenja koja sam po tebi dobio; da sam te barem uvijek slušao! Molim te, nastavi me opominjati i ne napusti me do zadnjeg časa mog života.

I na kraju kao treća stvar, trebamo imati povjerenje u pomoć naših anđela čuvara. Božja ljubav nije se zadovoljila samo s time da nam dadne svoga Sina Isusa za Spasitelja i Mariju za odvjetnicu, nego je htjela dati nam i anđela za čuvara. Bog im je zapovjedio da nas čuvaju cijeli život. *Jer anđelima svojim zapovjedi da te čuvaju na svim putovima tvojim* (Ps 91, 11). O Bože beskrajnog milosrđa, koja sredstva bi mi još mogao dati pa da budem spašen? Zahvaljujem ti, moj Gospodine, zahvaljujem i tebi, moj anđele, koji me tolike godine čuvaš. Ja sam bio zaboravio na tebe, ali ti nikad nisi zaboravio na mene. Tko zna koliko mi još života preostaje. Dragi moj anđele vodi me putem spasenja i ne prestani mi pomagati dok me ne vidiš sa sobom u Nebu.

O pobožnosti anđelima čuvarima

(Mons. Giuseppe Riva)

Poslije Boga i Marije ni na nebu ni na zemlji nema nikoga tko se više brine za naše spasenje od našeg anđela čuvara te kao posljedica toga trebamo ga jako štovati. Od početka našeg života dan nam je za suputnika, čuvara i branitelja i nikada nas ne napušta sve dok se naša duša ne vrati u ruke svoga Stvoritelja. Tko bi mogao iskazati svu pažnju kojom se brine i provida u našim materijalnim i duhovnim potrebama. Uvijek i posvuda je s nama naš anđeo čuvar, dan i noć, u gradu i polju, u samoći i vrevi, u poslu i odmoru, tješi nas u žalostima, brani nas u opasnostima, prosvjetljuje u sumnjama i potpomaže u svim potrebama.

Podsjetimo se na trenutak što je sve arkandeo Rafael učinio za Tobiju. Bio mu je drug na putu do Medije, izbavio ga je na obali rijeke Tigrisa od velike ribe koja mu je ugrožavala život, sam je išao do Gabea kako bi dobio položeni zalog, omogućio mu je da se sretno oženi Sarom nakon što ga je poučio kako da spriječi zloduha Asmodeja da mu naškodi kao što je to bio činio prethodnoj sedmorici, dopratio ga je zdrava do kuće očeve, povratio je vid njegovu ocu koji ga je već odavno bio izgubio, objavio mu je planove milosrđa koje je Bog imao s njegovom obitelji.

Sve to je slika onoga što za nas čini anđeo čuvar. On nas prethodi na našim putovima i udaljava od nas ono što bi moglo postati prigodom za pad. Taj istinski prijatelj nas ne napušta ni onda kada ne slušamo njegovih savjeta, ni kada griješeći vrijeđamo njegovu uzvišenu prisutnost. Naprotiv, tada još više diže glas te nas potiče na grižnju savjesti da se pokajanjem dignemo iz bijednog stanja u koje smo bili upali. U međuvremenu nas zagovara kod Gospodina i moli da izbjegnemo kazne koje smo zaslužili pred Božjom pravедnošću.

Kad nešto molimo, on nas odmah sluša. Dosta je pokazati iskrenu pobožnost prema njemu da nam odmah pritekne u pomoć i više od naših prošnji ili želja. Tako je sv. Petra anđeo oslobodio okova, otvorio mu vrata zatvora i izveo ga vani. Znamo da je sv. Onofriju njegov anđeo čuvar pratio za vrijeme 60 godina njegova života u pustinji, vodio ga je do pećine koju mu je Gospodin bio odredio za boravište, a često mu je donosio i svetu pričest. Sv. Suzanu mučenicu je anđeo čuvar branio protiv bludnih napadaja cara Dioklecijana. Sv. Quinteriju je anđeo poučio što treba činiti u životu kako bi ugodila Gospodinu. Sv. Brigita Švedska ne samo da je više puta vidjela svoga nađela čuvara nego je čula kako u njenoj prisutnosti pjeva ugodne rajske hvalospjeve.

Sv. Rajmonda je njegov anđeo čuvar svako jutro budio s prvim svjetlom, a sv. Franciska Rimska je neprekidno bila u društvu svoga anđela čuvara, s njim je stalno razgovarala, a gubila ga je s vida samo kada bi učinila neku pogrešku, što je njoj bio znak da se preispita te je nakon kajanja opet zadobivala to ugodno društvo. Dok je sv. Izidor bio na misi u crkvi, njegov anđeo je umjesto njega radio na polju kako se ne bi gospodari žalili zbog neučinjena posla. Sv. Balbinu i sv. Kostanzu su njihovi anđeli čuvari pazili i njegovali kad su bile bolesne. Sv. Stanislav Kostka je ne znajući ušao u crkvu nekih heretika, a njegov anđeo ga je na to opomenuo i donio mu pričest u prisutnosti sv. Barbare. Sv. Fermu i sv. Rustiku su anđeli u zatvor gdje su zbog vjere bili osuđeni na kaznu smrti glađu donijeli hranu. Toliko su brojne milosti koje anđeli isprose ljudima da ih je nemoguće nabrojiti.

Ono što nas treba posramiti je naš hladnoća i slaba pobožnost prema našim anđelima čuvarima te nedovoljno odgovaranje na njihove poticaje. Ali ohrabrimo se, zahvalimo Božjoj dobroti što nam je udijelila tako dobe čuvaru koji su istovremeno i dostojanstvenici nebeskog dvora. A sjetimo se da nam je anđeo dodijeljen kako bi bio svjedok naših djela, te da ga ljubimo kao prijatelja, slušamo kao učitelja, da mu zahvaljujemo kao dobročinitelju, a častimo ga kao anđela Božjega.

Neka jedanput zauvijek poraste naše povjerenje u njegovu zaštitu. Utječimo mu se u svim potrebama jer će nas sigurno uslišati. Nemojmo zaboraviti moliti ga i pozdravljati, pogotovu ujutro preporučiti se da nas prati i čuva u svim događajima cijeloga dana, a uvečer mu zahvalimo za njegovu pomoć i preporučimo mu da nas čuva od noćnih zasjeda neprijatelja našeg spasenja. Zazivajmo njegovu pomoć i zaštitu u svim prilikama i situacijama, kod kuće, u crkvi, na putovanju, i pogotovu prije svih djela kako bismo je ih dobro učinili i bila nam na zaslugu pred Bogom, zazivajmo ga u našim molitvama da ih skupa sa svojima prikaže Bogu kao ugodan prinos.

Pogotovu pazimo da pred njime ne činimo nešto zbog čega bismo se trebali sramiti barem toliko kao da je učinjeno pred nekim čovjekom. Ako preziremo njegove poticaje u savjesti i slijedimo svoje strasti vrijeđajući Boga, imat ćemo njegovo svjedočanstvo protiv nas pred Božjim sudom. Sveci su prakticirali zazivati pomoć anđela čuvara osoba s kojima su morali razgovarati ili pregovarati u raznim i često važnim stvarima i redovito su im oni pomagali da se stvari dogode na slavu Božju. Ne propustite svakodnevno se obraćati vašem anđelu čuvaru pa makar i kratkom molitvicom *Anđele čuvaru mili* i iskusiti ćete njegovu skrb i blizinu.

Budite jako pobožni vašem anđelu čuvaru

(Sv. Franjo Saleški)

Budite jako pobožni vašem dobrom anđelu čuvaru ... Ah! kolike brojne i dragocjene prednosti ćemo imati po ovoj pobožnosti! Ne postoji stvorenje, pa niti najmanje i najslabije, vjerno ili nevjerno a da ne bi imalo svoga anđela čuvara koji pazi na njega i trajno ga potiče na dobro. Bog je u svojoj Providnosti odredio da ljude služe anđeli. Od trenutka našeg postojanja dobri anđeli čuvari se brinu o nama jer je božanska dobrota tako odredila. Bog nas je oduvijek ljubio i odredio da imamo anđela za pratioca da nas prati na putu života.

Dobri anđeli žele naše dobro, nazvani su anđeli čuvari jer su dobili zadatak da nas pomažu i služe, nadahnjujući nas, braneći na su opasnostima, opominjući nas u našim manama, pomažući nam u nastojanju oko kreposti. Postanite vrlo bliski s anđelima, često obraćajući pažnju na njihovu prisutnost. Naši dobri anđeli nam daju jakost i snagu da se vježbamo u krepostima. Naši anđeli čuvari su određeni da prinose naše molitve pred prijestolje uzvišenosti, dobrote i milosrđa našega Gospodina. Naši anđeli čuvari prikazuju naše molitve pred Bogom da bi nas u svojoj dobroti uslišao. Držite za ruku vašeg anđela čuvara da bi vas doveo u Nebo.

8. POBOŽNOST ANĐELU UTJEHE ISUSOVE MUKE U GETSEMANSKOM VRTU

8. 1. Molitva Anđelu Isusove utjehe u Getsemanskom vrtu

Ovu molitvu je sastavio sluga božji p. Bernardin iz grada Portoguaru na sjeveru Italije. Sluga Božji je govorio: "Ova pobožnost je jako korisna u mukama koje nam šalje dobri Bog. Tko je imao poslanje da utješi Glavu u agoniji, primio je moć i poslanje da utješi i udove u njihovim mukama. Probajte i vidjet ćete da će vam pobožnost prema Anđelu Isusove utjehe donijeti veliku korist u cijelom vašem životu i na času smrti.

Pozdravljam te, sveti Anđele utjehe moga Isusa u agoniji, i slavim s tobom Presveto Trojstvo, jer te je izabralo između svih da utješiš i ojačaš Onoga koji je utjeha i snaga svih žalosnih. Molim te zbog ove časti koju si imao, zbog poslušnosti, poniznosti i ljubavi s kojom si pritekao u pomoć svetoj ljudskoj naravi mojega Spasitelja Isusa, koji je bio shrvan zbog patnje grijeha svijeta, na poseban način zbog mojih grijeha, isprosi mi milost savršenog pokajanja za moje grijehе, udostoj se utješiti me u žalostima koje me pritišću, i u svim drugima koje ću imati tijekom života, posebno kad budem u agoniji. Amen. *Tri puta Slava Ocu. (Djelomični oprost u Rimu 5.8.1921)*

9. ANĐELI U ISKUSTVIMA SVETACA I DUHOVNIH VELIKANA

Između Sotone i anđela čuvara

(Sv. Margareta Marija Alakok)

Odredili su me da budem u bolnici, sam Bog znade koliko sam ondje imala trpjeti; kako od moje žustre i osjetljive naravi, tako i od ljudi i od đavla; on je često prouzrokovao da mi je ono što sam držala u ruci padalo i razbijalo se, a onda mi se rugao, smijući mi se koji put u lice: «O, nespretnice! Nikad nećeš nešto dobra učiniti!» To me je bacalo u tako veliku žalost i malodušnost, te se nisam znala snaći; jer koji put mi je oduzeo moć da to kažem našoj Majci, budući da je poslušnost razarala i uništavala sve njegove snage. Jednom me je gurnuo sa vrha stubišta, dok sam nosila posudu punu žeravice, a da se vatra nije proširila; ja se nađoh dolje, a da mi se nije desilo ništa zla, premda su oni koji su me vidjeli da padam, pomislili da sam polomila noge. No osjećala sam kako me podržava moj vjerni anđeo čuvar: ja sam naime bila sretna što sam često uživala u njegovoj nazočnosti i isto me je nerijetko korio i ispravljao.

Jednom, kad sam se željela umiješati u razgovor brak neke rođakinje, on mi je pokazao kako je to nedostojno redovničke duše i tako me je strogo ukorio, govoreći, ako se budem ponovno miješala u takve tajne ljubavi, da će od mene sakriti lice. Nije mogao podnositi ni najmanje nečednosti ili manjka poštovanja u nazočnosti mog vrhovnog Gospodara, pred kojim sam ga vidjela kako se bacio ničice na zemlju. I ja sam to činila što sam češće mogla, smatrajući da nema pogodnijeg držanja mojim neprestanim patnjama i tijela i duše, jer takvo držanje najbolje odgovara mome ništavilu: toga uopće nikad nisam gubila s vida, osjećajući se uvijek pokvarenom, bilo da sam trpjela ili se radovala, jer u radosti nisam mogla uživati nikakva zadovoljstva.

Ona je poželjela zahvaliti anđelima

(Sv. Gertruda Velika govori o svom iskustvu u 3. licu)

Jednoga dana neposredno prije blagdana sv. Mihaela Arkandela meditirala je pripremajući se za Pričest, o pomoći koju Božja velikodušnost udjeljuje njenoj bijedi po služenju anđeoskih duhova. Ona je poželjela zahvaliti anđelima te je prikazala Gospodinu pričest njegova Tijela i Krvi: «O Ljubljeni moj Gospodine, prikazujem ti divni Sakrament u čast ovih slavnih Kneževa tvoga Dvora, na tvoju slavu i porast njihove radosti, slave i vječnog blaženstva». Tada Gospodin, sjedinjujući sa svojim Božanstvom na čudesna i neizreciv način,

Pričest koja mu je bila prikazana, raširi po Anđeoskim duhovima tako obilne slasti, da kada ne bi već posjedovali vječnu radost, to bi bilo dosta da ih ispuni svom mogućom radošću.

Različiti anđeoski korovi su tada dolazili jedni za drugima i pozdravljali je s poštovanjem govoreći: «Dobro si učinila što si nas počastila ovim prikazanjem jer bdijemo nad tobom s posebnom ljubavlju». Kor Anđela je kazao: «Mi s radošću bdijemo nad tobom dan i noć da ne bi izgubila ni najmanju od milosti koje ti mogu pomoći prikladno se pripraviti za svakodnevno primiti svog Božanskog zaručnika». Ona tada živo zahvali Bogu i ovim blaženim duhovima, sa željom da spozna koji je od anđela bio određen za njenog čuvara.

I eto, priđe jedan od ovih plemenitih knezova, obučen u prekrasne haljine i ukrašen dragim kamenom tako blistavim da ništa na zemlji ne može to predočiti. On se zaustavi na određenom rastojanju od nje i Gospodina kao da bi ih mogao obadvoje obuhvatiti jednim pogledom ljubavi i reče: «Snagom bliskog otajstva po kojem sam često naklonio Božanskog zaručnika prema ovoj duši i podigao dušu Njemu u radost duha, usuđujem se predstaviti u ovom trenutku». Ona mu je tada prikazala neke posebne molitve koje je molila njemu na čast, a on ih je s radošću primio i prikazao u obliku prekrasnih ruža uvijek klanjanja dostojnom Presvetom Trojstvu.

Pristupiše tada Arkandeli i dobrohotno je pozdraviše: «Želimo ti, ljubljena zaručnice Kristova, s ljubavlju objaviti, koliko si ti u stanju shvatiti, iskonske tajne Boga koje u zrcalu božanskog znanja spoznajemo da su najkorisnije za tvoju dušu». Anđeli moći joj rekoše: «Mi ćemo ti služiti pobožno u svemu što ćeš činiti na slavu i čast našeg Gospodina tvojim razmatranjima, riječima, spisima, vjerno te podupirući i potičući tvoju gorljivost». Gospodstva nadodaše: «Čast Kralja ljubi pravednost i srce upaljeno ljubavlju ne podnosi zadržke u vjeri, zato svaki puta kad se Kralj Slave u tebi nasladi i otpočine u tvojoj duši, a tvoja duša osjeti polet ljubavi prema njemu, mi ćemo u tvoje ime prikazati poštovanje potrebno njegovoj uzvišenosti, da njegova vrhovna slava ne bi bila na bilo koji način snižena».

Poglavarstva zatim rekoše: «Mi ćemo se na sva načine truditi da te uvijek prikažemo Kralju kraljeva ukrašenu svim krepostima koje raduju njegovu Srce». Vlasti su tvrdile: «Znamo koje te blisko sjedinjenje veže s Ljubljenim tvoje duše, zato ćemo uvijek bdjeti kako bismo odstranili sve nutarnje i vanjske zapreke koje bi mogle ometati vaše neizrecivo komuniciranje, koje raduju cijeli nebeski dvor skupa sa Crkvom. Jedna gorljiva duša ljubavlju može isprositi više milosti nego tisuće mlakih duša». Tada ona zahvali Gospodinu i blaženim anđeoskim duhovima za tolike milosti i za tolike druge koje ne može iskazati zbog svoje nesposobnosti.

Uvijek nas je čuo i na divan način pomagao

(Papa Pio XI)

Papa Pio XI je 2. 9. 1934. jednog grupi hodočasnika kazao da on na početku i na kraju dana zaziva svoga anđela čuvara, a dodao je da često i tijekom dana zaziva njegovu pomoć, pogotovu kad se stvari zakompliciraju. Papa tvrdi: «Ne bojimo se reći, također i zbog duga zahvalnosti našem anđelu čuvaru, da nas je uvijek čuo i na divan način pomagao. Često osjetimo da je on ovdje, blizu nas, spreman da nam pomogne».

Pio XI je često osobama koje su mu dolazile i tražile savjet preporučivao pobožnost anđelima: «Kada trebam razgovarati s nekom osobom, a znam da će razgovor biti težak te govor treba biti posebno uvjerljiv, tada sve preporučim svom anđelu čuvaru, i molim anđela čuvara osobe koju trebam susresti, tako da kad se dogodi komunikacija među anđeoskim duhovima razgovor bolje teče i olakšan je».

Želja je Pape vjernici kušaju veličinu te anđeoske pomoći

(Bl. Ivan XIII, papa)

I za Dobrog Papu je poznata njegova naglašena pobožnost prema anđelima. Još kao bogoslov budući papa piše: «Jedan nebeski anđeo je uvijek pored mene, stalno je u ekstazi i motrenju Boga. koje li slasti samo pomisliti na to! Ja sam dakle svaki čas pred očima anđela koji me gleda i moli za mene, koji bdije pored mene i dok ja spavam».

Kada je bio apostolski nuncij u Francuskoj, budući papa pišući svojoj rođakinji časnoj sestri Angeli Roncalli piše: «Koje li utjehe osjetiti blizu nebeskog anđela čuvara, ovog vođu naših koraka, svjedoka i najintimnijih čina. Ja molim molitvu *Anđele čuvaru mili* barem 5 puta dnevno i često, uvijek u miru, razgovaram s njime. Kada trebam posjetiti neki osobu koja obavlja odgovornu službu da raspravljamo o važnim stvarima Svete Stolice molim svog anđela čuvara da se dogovori s anđelom čuvarom te osobe kako bi utjecao na stavove te osobe. To je jedan mala pobožnost kojoj me je poučio sveti Otac Pio XI».

Ivan XXIII kao papa podsjeća sve vjernike na pobožnost anđelu čuvaru i potiče ih da s puno povjerenja s njim razgovaraju: «Anđeo čuvar je dobar savjetnik, on nas uvijek zagovara, pomaže nam u potrebama, oslobađa nas od opasnosti i nesreća. Želja je Pape da vjernici kušaju veličinu te anđeoske pomoći».

Sveti Mihael u životu i štovanju svetog Franje Asiškog

Sveti Mihael u životopisima svetog Franje Asiškog od Tome Čelanskog i svetog Bonaventure. Sveti Franjo je, kao i svi u Srednjem vijeku, osobito štovao arkandela Mihaela, koga nazivaju zastavnikom nebeskih četa, koji će na Sudnji dan svojom trubljom probuditi mrtve u grobovima.

U prvom životopisu svetog Franje Asiškog, koji je sastavio fra Toma Čelanski, govori se o životu i djelu ovog velikog sveca. Jedan dio ovog životopisa, zapsan u sedam poglavlja (148 - 154), posvećen je i posebnim Svečevim pobožnostima. Tako već drugo poglavlje u ovom odlomku (149) nosi naslov: Franjina pobožnost prema anđelima i što je činio iz ljubavi prema svetom Mihaelu. To poglavlje donosimo ovdje u cijelosti:

»Izvanrednom je ljubavlju štovao anđele koji su zajedno s nama u bojnom redu i koji s nama prolaze dolinom smrti. Govorio je da ih svagdje treba poštovati kao pratioce i zazivati ih kao čuvare. Učio je kako treba paziti da ničim ne povrijedimo njihove poglede i nikada se ne usudimo ništa učiniti pred njima što ne bismo učinili pred ljudima. Zato što se u koru molilo Psalme pred anđelima, htio je da se svi koji mogu nađu u oratoriju, mjestu zajedničke molitve, na okupu te ondje skladno mole. - Često je govorio kako svetog Mihaela treba većma častiti, jer vrši službu predvodnika duša. Zato je na čast svetome Mihaelu, između svetkovine Uznesenja i njegova blagdana, četrdeset dana pobožno postio. Govorio je: 'Svatko bi na čast tolikom Knezu morao govoriti kakvu pohvalu ili bi morao Bogu prikazati poseban dar« (Cel. II197, str. 169 -170).

Isto tako sveti Bonaventura u svom Životopisu svetog Franje piše u devetom poglavlju o Franjinu žaru ljubavi i želji za mučeništvom, a u jednoj točki posebno se govori o njegovoj ljubavi prema Majci Gospodina Isusa, o privrženosti prema svetom Mihaelu i o štovanju apostola Petra i Pavla. Treća točka tog poglavlja doslovno glasi:

»Majku Gospodina Isusa Krista ljubio je neizrecivom ljubavlju zato što je Gospodina veličanstva učinila našim bratom i što smo po njoj postigli milosrđe. Nakon Krista se najviše pouzdavao u nju. Nju je izabrao da bude zagovornicom njemu i njegovima. Njoj je na čast pobožno postio od svetkovine apostola Petra i Pavla do svetkovine Uznesenja.

S anđelima je, koji plamte divnim žarom i uzdižu se k Bogu raspaljujući duše izabranih, bio povezan neraskidljivom vezom ljubavi te je iz pobožnosti prema njima, počevši od Uznesenja slavne Djevice, četrdeset dana postio i neprestano se bavio molitvom. Zbog žarka

revnovanja za spasenje sviju bio je posebnom ljubavlju privržen blaženom Mihaelu Arkandelu, jer on vrši službu predvoditelja duša k Bogu.

Sjećajući se sviju svetih koji kao ognjeno kamenje u dušama ponovno raspaljuju božansku vatru, sve je apostole, a napose Petra i Pavla, štovao s najvećom pobožnošću zbog žarke ljubavi kojom su ljubili Krista. Iz poštovanja i ljubavi prema njima posvećivao je Gospodinu post posebne četrdesetnice. Kristov siromašak nije imao ništa više nego samo dva novčića, tijelo, naime, i dušu; i samo je to mogao pružiti darežljivom ljubavlju. Po Kristovoj je ljubavi, tako reći, sve vrijeme po strogom postu neprestano prinosio svoje tijelo, a po žarkoj ljubavi svoj duh. Tako je vani, u predvorju, prinosio potpunu žrtvu, a iznutra, u hramu, žrtvu tamjana« (Bonaventura IX, 3, str. 90)

Budući da i Toma Čelanski i sveti Bonaventura u odnosu na svetog Mihaela spominju Franjin četrdeset dnevni post, to jest od svetkovine Marijina uznesenja 15. kolovoza do blagdana Mihaela Arkandela 29. rujna, valja naglasiti da je za vrijeme tog posta Franjo dobio na svom tijelu rane (stigme). To je bilo dvije godine prije njegove smrti 17. rujna 1224. godine na brdu La Verna nedaleko od Asiza.

Toma Čelanski taj događaj opisuje kako se «Franji u viđenju ukazao propeti Seraf koji je imao šest krila. Bio je uspravljen, ruke su mu bile raskriljene a noge skupljene... Dok je blaženi sluga Svevišnjega to gledao, bio je ispunjen najvećim divljenjem, ali nije znao što mu je viđenje htjelo kazati. Silno se radovao i još više uživao u dobrostivu i milu pogledu kojim ga je Seraf promatrao; a njegova je ljepota bila neopisiva, ali ga je posve ispunio strahom pogled na razapetog i gorčina njegove muke. Izgledao je i žalostan i veseo. Mnogo je razmišljao o tome što bi ovo viđenje moglo značiti i duh mu se mnogo naprezao da shvati njegov smisao.

Kad od svega toga nije ništa razumom spoznao i kad mu se duboko u srce ucijepila novina ovoga viđenja, počeli su se na njegovim rukama i nogama pokazivati znakovi čavala, kao što je to malo prije povrh sebe vidio na razapetom čovjeku... To se na tijelu izdizalo poput oteklina. Desni mu je bok bio kao kopljem proboden i na njemu rana koja je često krvarila... Na sve moguće načine je nastojao to sakriti, i rijetko ili nikome nije običavao otkrivati ovu izvanrednu tajnu...» (usp. Čel I, 95-96, str. 47-48).

Sveti Bonaventura ovaj događaj na La Verni opisuje ovako:

«Dvije godine prije nego što je dušu predao nebu, nakon mnogovrsnih napora je vođen providnošću došao u osamu na visoku goru koja se zove La Verna. Kad je ondje prema običaju počeo postiti četrdesetnicu na čast svetom Mihaelu Arkandelu, više nego obično bijaše obasut milinom nadnaravnog promatranja i raspaljen žarčim plamenom nebeskih čežnja; počeo je obilnije osjećati ulijevanje nebeskih darova. Uzdizao se u visinu, ali ne kao radoznali istraživač pretjerane časti, nego je kao vjeran i razborit sluga istraživao volju Božju kojoj se s najvećom gorljivošću želio suobličiti...

Dok je jednoga jutra oko blagdana Uzvišenja svetoga Križa molio na jednom obronku gore, ugledao je Serafa koji je imao šest vatrenih, sjajnih krila, kako se spušta s neba. Kad se munjevitim letom u zraku spustio do mjesta koje bijaše blizu čovjeka Božjeg, među krilima se pokazao lik propeta čovjeka koji je imao ispružene ruke u obliku križa i noge pribijene na križ. Dva mu krila bijahu uzdignuta iznad glave, dva su bila raširena za let, a dva su pokrivala cijelo tijelo. Kad je to ugledao, silno se zapanjio, a srce mu je ispunila žalost pomiješana s radošću. Radovao se doduše ljubaznom pogledu kojim ga je Krist gledao u obličju Serafa, ali prikovanost na križ mu je mačem suosjećanja i bola probadala dušu...

Kad je čudesnoga viđenja nestalo, u njegovu je srcu ostao čudesan žar što ga je i u njegovo tijelo utisnuo čudesni lik znakova. Odmah su se, naime, počeli pokazivati znakovi čavala na rukama i nogama kao što ih je malo prije vidio na liku propetog čovjeka. Vidjelo se kao su ruke i noge u samoj sredini probijene čavlina... Izlazeći iz samog tijela, stršili su izvan tijela. I desni mu je bok bio kao kopljem proboden i prekriven crvenom ranom. Iz njega je

često istjecala sveta krv... Kristov je sluga uvidio da se ove rane neće moći skrivati, te se našao u velikoj neodlučnosti: treba li reći ili prešutjeti to što je vidio.

Pošto je, dakle, prava ljubav Kristova ljubitelja preoblikovala u isti lik, navršilo se četrdeset dana što ih je odlučio provesti u samoći i došla je svetkovina svetog Mihaela Arkandela. Anđeoski je čovjek Franjo sišao s gore, noseći sa sobom lik Propetoga, ali ne na kamenim ili drvenim pločama urezan rukom umjetnika, nego na tjelesnim udovima utisnut prstom Boga živoga. Dobro je čuvati tajnu kraljevu, zato je čovjek, svjestan kraljevske tajne, koliko je bilo moguće, skrivao te svete znakove. Božja je stvar da na svoju slavu objavljuje velike tajne. To je učinio sam Gospodin koji je na otajstven način utisnuo te znakove; dao je da se po njima otvoreno dogode i pokažu čudesa da bi se skrivena i čudesna snaga tih rana očitovala po sjaju čudesa».

U nastavku sveti Bonaventura opisuje nekoliko čudesa koja su se u toj okolini dogodila uslijed Franjine nazočnosti... (vidi: Sveti Bonaventura, Životopis svetog Franje, XIII, Svete rane, str. 119 -126).

Smrt Isusa Krista je prožela i svijet anđela

(Sv. Brigita)

Majka Božja je govorila s Brigitom i rekla joj: «Kod smrti moga Sina sve se snažno pokrenulo. Jer Božanstvo, koje je Sina dalo u smrt, a nikada, pa ni u smrti, od Njega nije bilo odvojeno, izgledalo je u satu Njegove smrti kao da suosjeća, premda Božanstvo ne može pretrpjeti ni bol ni patnju jer je bez trpljenja i nepromjenjivo. Sin, osobno, patio je na svim udovima, i u srcu, posve jake boli, premda je On, po Božanstvu, besmrtnan. I Njegova duša koja je besmrtna, patila je jer se morala odijeliti od tijela.

I korovi anđela su tada isto toliko bili duboko dirnuti vidjevši da Bog u svojoj ljudskoj naravi na Zemlji pati. Kako mogu anđeli, koji su besmrtni, biti ganuti? Doista, poput pravednika koji vidi svoga prijatelja da pati, od čega će isti postići najveću slavu, veseli se doduše pravednik zbog slave koju će isti postići, no zbog patnje bio bi ipak ožalošćen. Tako su i anđeli bili donekle žalosni zbog patnje moga Sina, premda po sebi nisu podvrgnuti boli. Oni su se radovali budućoj slavi moga Sina i koristi koja je trebala proizaći iz njegove boli. Svi elementi su bili dirnuti: Sunce i Mjesec su izgubili svoj sjaj, Zemlja se potresla, stijene su se razdvajale i grobovi su se otvarali u satu smrti moga Sina.

Štoviše, i svi pogani su bili ganuti, bilo gdje da su se nalazili, jer u srce im je ušla bol, koja ih je probadala premda nisu znali odakle dolazi. Čak i srce onih koji su raspinjali, pokrenulo se u onaj sat, ali ne na njihovu čast. I zli duhovi bili su u onaj sat dirnuti, zajedno su bili na neki način okupljeni u boli. No oni koji su bili u krilu Abrahamovu bijahu tako duboko ganuti, da su radije željeli zauvijek biti u paklu, nego vidjeti na svome Gospodinu toliku muku.

Koju bol sam propatila ja, koja sam tada stajala pokraj svoga Sina; ja, Njegova djevičanska Majka, nitko ne može zamisliti. Stoga spomeni se, kćeri moja, na bol moga Sina. Bježi od nestalnosti svijeta, koji nije drugo do cvijet koji brzo venen». (Objave, knjiga IV., pogl. 11)

Beskrajna Božja dobrota u stvaranju anđela

(Slijedeća iskustava označena brojevima od 1-14 su od sv. Faustine Kowalske)

1. Bože, Ti si sreća u Tebi Samom i ne trebaš nikakvih stvorenja za tu sreću, jer Ti si u Sebi Samom punina ljubavi. Ali iz Tvojeg neiscrpivog milosrđa Ti pozivaš stvorenja u život, dopuštaš im sudjelovati u Tvojim vječnim srećama i Svojem trajnom nutarnjem božanskom životu, kojeg Ti Sam živiš, Jedan Bog u Tri Osobe. U Tvojem neistraživom milosrđu, stvorio Si nebeske duhove i pripustio ih Svojoj ljubavi, Svojoj božanskoj prisnosti. Ti si ih osposobio za vječnu ljubav. Premda si ih tako bogato obdario sjajem ljepote i ljubavi, Tvoja punina nije umanjena, o Bože. Također nije Te dopunila njihova ljepota i ljubav, jer Ti si sve u Sebi Samom. Kad im ipak daješ dioništvo u Svojoj sreći, dopuštaš im postojati i da Te ljube, to se

događa po Tvom bezdanom milosrđu. Za to neiscrpivo milosrđe oni Te beskrajno slave. Pod nogama Tvojeg veličanstva pjevaju ponizno riječ: Svet, svet, svet...

Trojedini, milosrdni Bože, klanjamo Ti se, Neistraživ, nemjerljiv, neshvatljiv Ti si. Nijedan anđeo neba istražiti Te ne može. U četama pjevaju Ti bez prestanka: "Svet, svet..." Dobri Stvoritelju i Gospodine, slavimo Te, Svemoguć, milosrdan, neshvatljiv u svim stvarima. Tebe ljubiti smisao je našeg bića – što je dokazano, Pjevajući Ti vječnu himnu "Svet, svet..." Budi blagoslovljen, milosrdni Bože, Ljubavi, vječna si. Nad plavetnilom neba i njegovim obzorjem, čete Te čistih duhova hvale, i pjevaju Ti bez prestanka - svet, svet. Tebe gledajući znam, snagom Tvoje milosti, Ti bi mogao pozvati nova bića u Tvoju slavu, u višu postaviti ih nebesku diku. Da to nisi učinio, anđeli Tvojem milosrđu zahvaljuju.

Neki svjetli duh nije htio priznati Tvoje milosrđe. Zasljepljen ohološću, napusti svoju službu. Za sobom povuče i druge čete anđela, kao sotona iz neba protjeran u pakao. Vjerni anđeli kliču Tvojem milosrđu. Sretni izdržati su mogli tu kušnju. Hvala Isusu Kristu, što dokaza spremnost za žrtvu. Hvala Njegovoj Majci, Djevici, što je bila čista i ponizna. Čisti anđeli uroniše u Božju ljubav, Klanjajući se pjevaju hvalu Njegova milosrđa. Ostavši u svjetlu i Božjoj ljepoti, ponizno spoznaju Božansko Trojstvo.

Kada izgleda kao da su anđeli i sveci daleko od nas, te o važnosti kreposti šutnje

2. Moj Isuse, Ti znaš što moja duša osjeća sjećajući se patnji. Ponekad se čudim da su anđeli i sveci mirni, u vrijeme takve duševne patnje. No, oni nas baš posebno vode u takvim trenucima. Moja duša ponekad je kličala za Bogom kao što se malo dijete dere svom snagom, pred kojim majka skriva lice da ga ono ne prepozna. O moj Isuse, za kušnje ljubavi hvalim i slavim Te. Veliko i neshvatljivo je Tvoje milosrđe. Sve, o Gospodine, što poduzimaš s obzirom na moju dušu, prožeto je Tvojim milosrđem.

Ovdje želim spomenuti, da okolina ne bi trebala dodavati nikakvih dodatnih vanjskih patnji, jer duši čiji je kalež pun do ruba, može upravo ovom jednom kapi koju smo dolili njenom kaležu, biti već previše da se kalež prelije gorčinom. Tko će odgovarati za ovu dušu? Čuvajmo se toga da drugima nanosimo boli jer se to ne dopada Gospodinu. Kad bi susestre ili poglavari znali ili slutili, da se duša nalazi u takvim kušnjama i ipak joj dodatno tovarili patnju, tada bi smrtno sagriješili i Bog bi se sam založio za tu dušu. Ovdje ne govorim o slučajevima koji su grijeh po naravi nego o takvim stvarima koji pod drugim okolnostima nisu grijeh.

Čuvajmo se nositi takve duše na savjesti. U samostanskom je životu velika i jako proširena pogreška da, videći trpeću dušu, želi joj se nanijeti još više patnje. Ne mislim na sve, ali takvih osoba ima. Prisvajamo si različite prosudbe i iznosimo ih tamo gdje ih ponekad ne bi smjeli ponoviti. Jezik je mali organ ali čini velike stvari. Sestra, koja nije šutljiva, nikad ne dospjeva do svetosti, to znači da neće biti svetom. Ona si ne bi smjela ništa umišljati, osim kad Duh Božji govori po njoj, tada ne smije šutjeti. Ali da bi se slušao glas Božji, mora se imati mir duše i biti šutljiv ne na turoban način, nego s mirom u duši, to znači sabranošću u Bogu.

Može se puno kazati i tomu usprkos ne kršiti šutnju, i obrnuto - malo govoriti i uvijek kršiti šutnju. Koju nepovratnu štetu izaziva nepridržavanje šutnje. Mnogo nepravde nanosi se svom bližnjemu, ipak najčešće - svojoj vlastitoj duši. Prema mom shvaćanju i iskustvu pravilo o šutnji moralo bi biti na prvom mjestu. Bog se ne saopćava brbljivoj duši, koja puno zuji kao trut u košnici, zato ne stvara med. Brbljiva je duša prazna u svojoj nutrini. Ona u sebi ne nosi temeljnih kreposti niti prisnosti s Bogom. Ne može biti govora o dubljem duhovnom životu ni o slatkom miru i tišini, u kojoj boravi Bog. Duša, koja nije sama iskusila slatkoću nutarnjeg mira, nemiran je duh i smeta miru drugih.

U pećinama pakla vidjela sam mnoge duše zbog neodržavanja šutnje. One su mi to same kazale kad sam ih pitala za uzrok njihove izgubljenosti. To su bile samostanske duše. O Isuse, koje boli, jer one nisu imale biti samo u nebu, nego su čak mogle biti svete. O Isuse, Milosrđe,

drhtim pri pomisli da trebam polagati račun za svoj jezik. U jeziku je život, ali i smrt, i ponekad ubijamo jezikom. Ponekad počinjamo pravo ubojstvo i trebamo li to smatrati malom stvari? Zaista, takve savjesti ne razumijem.

Upoznala sam jednu osobu koja je preko druge saznala što se o njoj govori... Teško je oboljela. Došlo je do velikog gubitka krvi i prolivene su mnoge suze. Zatim je došla teška posljedica. To nije počinio mač nego jezik. O moj šutljivi Isuse, smiluj nam se.

Sv. Mihael mi reče: Gospodin mi je zapovjedio da se posebno brinem za tebe

3. Na svetkovinu arkandela Mihaela vidjeh tog zapovjednika kod sebe. On mi reče slijedeće riječi: "Gospodin mi je zapovjedio da se posebno brinem za tebe. Znaj, da te Zli mrzi, ali ne boj se. Tko je kao Bog!" - I on neastade. Ali osjećam njegovu nazočnost i njegovu pomoć.

O Isuse, Ti sam znaš koliko trpim. Ali šutjet ću i nijednom stvorenju neću o tom kazati, jer znam da me nitko ne može utješiti. Ti si mi sve, o Bože, i Tvoja sveta volja je meni hrana. Sada živim o onom, od čega ću živjeti u vječnosti. Jako štujem arkandela Mihaela, jer nije imao uzora u vršenju Božje volje i pored toga u vjernosti je ispunjavao Božje želje.

Anđeo čuvar mi reče: Ovdje je tvoje prijestolje za vjernost u ispunjavanju Božje volje

4. Kad sam se jednom srdačno molila svetim isusovcima, iznenada sam ugledala svog Anđela čuvara, koji me je odveo pred Božje prijestolje. Prolažah kroz grupe svetih. Nadoh mnoge poznate, koje sam poznavala sa slika i vidjeh mnogo isusovaca, što pitahu iz kojeg Reda dolazi duša. Budući da sam na to odgovorila, upitaše: "Tko je tvoj duhovni vođa?" Odgovorih: "Otac A..." Kad su oni htjeli kazati još više moj Anđeo čuvar dade znak da šute, a ja dospjeh pred Božje prijestolje. Vidjeh veliku nepristupačnu svjetlost. Gledah svoje predodređeno mjesto u Božjoj blizini, ali ne znam kakvo je, jer je pokriveno: nekim oblakom. Ali Anđeo čuvar mi reče: "Ovdje je tvoje prijestolje za vjernost u ispunjavanju Božje volje".

Pred njim dršću anđeli

5. Ujutro za vrijeme razmatranja obuzela me Božja nazočnost na poseban način. Vidjela sam izuzetnu Božju veličinu i istodobno Njegovo spuštanje stvorenjima. Tada ugledah Majku Božju koja mi reče: "O kako je ugodan Bog duši koja vjerno slijedi duh Njegove milosti. Ja sam darovala svijetu Otkupitelja, a ti trebaš pričati svijetu o Njegovom velikom milosrđu i pripremati ga na Njegov ponovni dolazak, kad On neće doći kao milosrdni Otkupitelj nego kao pravedni Sudac. O taj dan je užasan. Dan pravednosti je zaključen, dan Božje srdžbe. Pred njim dršću anđeli. Najavljuj dušama o tom velikom milosrđu dokle god traje vrijeme smilovanja. Ako budeš sada šutjela, odgovarat ćeš na onom užasnom danu za veliki broj duša. Ništa se ne boj. Ostani vjerna do kraja. Ja osjećam s tobom."

Anđeo čuvar je svjedok svih naših čina

6. Kad sam iste večeri došla još nakratko u kapelu zahvaliti Bogu za sve milosti koje su mi darovane u ovoj kući, iznenada me obuzela Božja nazočnost. Osjećala sam se kao dijete u rukama najboljeg Oca i čula riječi: "Ništa se ne boj. Ja sam uvijek s tobom" - Njegova ljubav prožela me je sasvim. Osjećam da s Njim ulazim u tako usku povezanost, da je ne mogu izraziti riječima. Tada ugledah pored sebe jednog od sedam duhova, kao nekoć, zračeci, svijetlog lika. Vidjela sam ga stalno uza se, kad sam putovala u vlak. Vidjela sam kako je na svakoj crkvi u prolazu stajao jedan anđeo, manje svijetao nego duh koji me pratio na putovanju. Svaki od anđela, koji su čuvali Božje kuće, naklanjao se pred duhom koji je bio uza me.

Kad sam u Warszawi prošla ulazom, anđeo je nestao. Zahvalih Bogu za Njegovu dobrotu što nam daje anđele za naše pratioce. O kako ljudi malo misle da uvijek uza se imaju duha i

istodobno svjedoka svakog događanja. Vi grešnici, mislite na to da imate svjedoka vaših djela.

Ujutro slijedećeg dana ugledah anđela čuvara koji me je bio pratio na putu za Warszawu. Kad smo ušli na vrata, iščezao je. Da bismo pozdravile predstojnice, morale smo proći pored male kapele. Odmah me okružila Božja nazočnost i Gospodin me je ispunio vatrom svoje ljubavi. U takvim trenucima spoznajem uvijek bolje veličinu Njegove slave.

Pri ulasku u vlak od Warszawe za Krakow opet sam ugledala svog anđela čuvara pored sebe. On je molio promatrajući Boga, a moje misli priključile se njegovim. Kad smo ulazile na samostanska vrata, iščezao je.

Kad sam ulazila u kapelu opet me obuzela Božja slava. Osjećala sam se posve porinuta u Boga, posve uronjenom u Njega i prožeta Njim, kad sam vidjela kako nas veoma ljubi naš nebeski Otac. Kakva velika sreća ispunja moju dušu na osnovu Božje spoznaje, božanskog života. Želim podijeliti sreću sa svim ljudima. Ne mogu je zatvoriti u vlastito srce, jer zrake te sreće peku me, razdiru moje grudi i moju nutrinu. Želim proći cijelom zemljom i javljati dušama veliko Božje milosrđe. Svećenici, pomozite mi pri tome koristeći najsnažnije riječi o njegovu milosrđu jer je samo slabi izričaj za milosrđe, koje je On u stvarnosti.

Ljepota anđela dolazi od povezanosti s Bogom

7. Jednog dana, kad je moj duh bio kao na umoru od čežnje za Njim za vrijeme sata klanjanja, nisam mogla više zadržati svoje suze. Tada ugledah jednog anđela velike ljepote kako mi govori slijedeće riječi: "Ne plači, govori Gospodin." Nakon nekog vremena upitah: "Tko si Ti?" On uzvрати: "Ja sam jedan od sedam duhova, koji dan i noć stoje pred prijestoljem Božjim i slave Ga bez prestanka". Također i taj duh ne utaji moju čežnju, nego me još jače potaknu u čežnji za Bogom. Taj anđeo bio je vrlo lijep, a njegova ljepota dolazi od uske povezanosti s Bogom. Taj duh ne napušta me ni za trenutak. Posvuda me prati. Slijedećeg dana za vrijeme Sv. mise, prije pretvorbe, započe ovaj anđeo pjevati riječi: "Svet, svet, svet.... Njegov glas bio je lijep kao glas tisuća.

Nemoguće je to opisati. Moj duh sjedinio se s Bogom. U jednom jedinom trenutku vidjela sam neshvatljivu Božju veličinu i svetost a istodobno i moju ništavnost, što sam po sebi samoj. Jasnije nego ikad spoznadoh Tri Božanske Osobe: Oca, Sina i Duha Svetoga. Njihovo biće je jedno, kao i jednakost i slava. Moja duša susreće se s Tri Osobe, ali riječima to ne mogu izraziti. Ipak duša to dobro razumije. Tko je sjedinjen s Jednom od Tri osobe, već je tim sjedinjen s Presvetim Trojstvom, jer Njihovo jedinstvo nije djeljivo. To viđenje ili spoznaja ispunila je moju dušu neshvatljivom srećom, zato jer je Bog tako velik. Što sam sada zapisala, nisam nikada bila do sada vidjela svojim očima, nego čisto nutarnje, čisto duhovno, neovisno o osjetilima. To je trajalo do konca svete mise. Sada se to kod mene događa češće, i ne samo u kapeli, nego i za vrijeme rada i onda kad to najmanje očekujem.

Ugledah anđela izvršitelja srdžbe, kad sam molila nije mogao izvršiti pravednu kaznu nad grešnicima

8. Navečer ugledah anđela u mojoj ćeliji, izvršitelja Božje srdžbe. Nosio je svijetlu odjeću. Njegovo lice je svijetlilo. Ispod njegovih nogu je bio oblak, iz kojeg su izlazili gromovi i munje u njegove ruke i tek iz njegovih ruku dodirivali su zemlju. Kad sam vidjela znak Božje srdžbe, koja je trebala pogoditi zemlju, ali posebno jedno određeno mjesto koje iz važnog razloga ne mogu navesti, zamolila sam anđela da stane jedno određeno vrijeme i svijet će činiti pokoru.

Ali moja molba nije bila ništa s obzirom na Božju srdžbu. Tada ugledah Presveto Trojstvo. Veličina Njegove slave prože me do srđži i ne usudih se ponoviti svoju molbu. U istom sam trenutku osjetila u svojoj duši snagu Božje milosti koja stanuje u mojoj duši. Kad sam bila postala svjesna te milosti, trenutačno sam uznesena pred Božje prijestolje. O kako je velik naš Gospodin i Bog i kako je nepojmljiva Njegova svetost! Ne želim se zavarati

opisujući Njegovu veličinu, jer uskoro ćemo Ga svi vidjeti kakav On jest. Započela sam moliti Boga za svijet, nutrinom razabranim riječima.

Kad sam tako molila, vidjela sam nemoć anđela, koji više nije mogao izvršiti pravednu kaznu nad grešnicima. Još nikada kao tada nisam bila molila takvom nutarnjom snagom. Slijedeće su riječi kojima sam vapila Bogu: "Vječni Oče, prikazujem Ti Tijelo i Krv, Dušu i Božanstvo Tvog ljubljenog Sina, Gospodina našega Isusa Krista, kao zadovoljštinu za naše grijeha i grijeha cijelog svijeta. Po gorkoj Muci Isusovoj smiluj se nama".

Slijedećeg jutra kad sam došla u kapelu, čula sam nutrinom riječi: "Kad god dođeš u kapelu odmah moli molitvu koju sam te jučer naučio". Kad sam obavila tu molitvu, čula sam u duši riječi: "Ta molitva je za ublaženje Moje srdžbe. Molit ćeš je devet dana kao uobičajenu kronicu, i to: Najprije Oče naš i Zdravo Marijo i Vjerovanje, dodajući na zrnca Očenaša riječi: Vječni Oče, prikazujem Ti Tijelo i Krv, Dušu i Božanstvo Tvog ljubljenog Sina, Gospodina našega Isusa Krista, kao zadovoljštinu za naše grijeha i grijeha cijelog svijeta. Na zrnca Zdravomarije molit ćeš slijedeće: Po gorkoj Muci Isusovoj, smiluj se nama i cijelom svijetu. Na koncu ćeš ponoviti triput riječi: Sveti Bože, Sveti Jaki Bože, Sveti Besmrtni Bože, smiluj se nama i cijelom Svijetu».

Molila sam se svom anđelu čuvaru kada me Sotona napadao

9. Tog četvrtka primila sam tu milost na kraju molitve. Ona je trajala izvanredno dugo, za vrijeme cijele Sv. mise i mislila sam da ću umrijeti od radosti. U takvim trenucima bolje spoznajem Boga i Njegova svojstva, ali i mene samu i svoju vlastitu bijedu. Čudim se velikom Božjem silaženju jednoj tako bijednoj duši kao mojoj. Poslije Sv. mise osjećala sam se uronjenom u Boga i bila sam svjesna u dubini svoga srca svakog Njegovog pogleda. Oko podneva otišla sam nakratko u kapelu i opet je udarala u mom srcu snaga milosti. Dok sam bila uronjena u pobožnost, Sotona je dohvatio vazu s cvijećem i bijesno je bacio svom snagom na zemlju.

Vidjela sam svu njegovu zloću i ljubomoru. U kapeli nije bio nitko nazočan. Ustala sam od molitve, pokupila krhotine, presadila cvijeće i htjela se brzo vratiti na svoje mjesto prije nego tko dođe u kapelu. To mi nije uspjelo jer udoše Majka predstojnica, sestra sakristanka i još neke sestre. Majka predstojnica čudila se da sam bila nešto radila na oltaru i daje pao lonac s cvijećem. Sestra sakristanka nije skrila svoje nezadovoljstvo, ali ja nisam pokušavala objašnjavati ili se ispričavati.

Navečer sam se osjećala vrlo iscrpljenom i nisam mogla održati Sveti sat. Zamolila sam Majku predstojnicu da pođem ranije u krevet. Odmah sam zaspala. Ipak oko jedanaest sati sotona je tresao mojim krevetom. Odmah sam se probudila i započela mirno moliti svom anđelu čuvaru. Tada sam ugledala duše koje trpe u čistilištu. Njihovi likovi bili su kao sjene, a između njih vidjela sam mnogo đavola. Jedan se od njih trudio navaliti na mene. Prometnuo se u lik mačke na mom krevetu i legao mi na noge. Bio je težak kao nekoliko puda (ranija ruska mjera za težinu; jedan pud = 16,38 kg. Napomena prevodioca).

Kroz cijelo vrijeme molila sam kronicu. Ujutro likovi nestaše i ja sam mogla zaspati. Kad sam zatim došla u kapelu, čula sam glas u mojoj duši: "Sa mnom si sjedinjena. Ne boj se ničega. Ipak znaj, Moje dijete, da te sotona mrzi. Iako on mrzi svaku dušu, gori posebno mržnjom prema tebi, jer si njegovoj vlasti otrgnula mnoge duše".

Želim nadmašiti anđele u ljubavi prema tebi

10. Iako uzimaš lik malog djeteta, u Tebi vidim Neumrlog, bezgraničnog Gospodara gospodara, kojeg slave čisti duhovi danju i noću, za koga izgaraju srca serafina u žaru čiste ljubavi. O Kriste, o Isuse, želim ih još nadmašiti u svojoj ljubavi prema Tebi. Vas anđeli molim, vas čiste duhove, za oprostjenje zbog hrabrost sebe uspoređivati s vama. Ja, ponor bijede, ali Ti, Bože, koji Si neshvatljivi bezdan milosrđa, usisaj me kao što žar sunca usisava kap rose. Tvoj pogled pun ljubavi izravna svaki jaz.

Neizrecivo sam sretna zbog Božje veličine. Nju vidjeti savršeno mi je dovoljno da bih bila sretna za cijelu vječnost. Jednom kad sam vidjela Isusa u liku malog djeteta, upitala sam: "Isuse, zašto me susrećeš u liku malog djeteta? U Tebi gledam tako i tako bezgraničnog Boga, svoga Stvoritelja i Gospodina". Uzvratio mi je Isus da će me susretati kao malo Dijete dokle god ne naučim jednostavnost i poniznost.

Za vrijeme Sv. mise s izloženim Presvetim Oltarskim sakramentom ugledala sam prije sv. pričesti dvije zrake izlazeće iz Presvete hostije, kao što su predstavljene na slici: crvenu i bijelu. Odsijavale su se na svakoj sestri i učenici, ali ne ipak od svih jednako. Kod nekih bile su jedva zamjetne. To je bilo završnog dana duhovnih vježbi za djecu.

Anđeo čuvar me vodio u Čistilište

11. Pitala sam Isusa za koga još trebam moliti? Isus nije odgovorio da će mi slijedeće noći dati spoznati za koga trebam moliti. Ugledah anđela čuvara koji mi je zapovijedio slijediti ga. Iznenada nađoh se na maglovitom i vatrom ispunjenom mjestu gdje trpe mnoge duše. Te duše žarko mole, ali ipak ne mogu za sebe, samo im mi možemo pomoći. Plamenovi koji su oko njih izgarali nisu me dodirivali. Moj anđeo čuvar nije me napuštao ni za trenutak. Upitala sam duše koja im je najveća patnja. Složno mi odgovoriše da im je najveća patnja - čežnja za Bogom.

Vidjela sam Majku Božju kako posjećuje duše u čistilištu. Duše nazivaju Mariju "Zvijezdom mora". Ona im donosi ublaženje. Htjela sam više s njima razgovarati, ali mi je anđeo čuvar dao znak da pođemo. Dođosmo iza vrata ove tamnice pune patnji. Čula sam nutarnji glas koji govoraše: "Moje milosrđe ne to želi, ali to zapovijeda pravda". Otada održavam usku povezanost s trpećim dušama.

Jedan serafin mi je donosio sv. pričest

12. Sama s Isusom, zahvalih Mu za ovu veliku milost. Isus mi reče: "Budi utješena. Ja sam s tobom." Iscrpljena zaspah. Navečer dođe sestra, čijoj sam brizi bila povjerena: "Ujutro, sestro, nećete primiti Gospodina, jer ste jako iscrpljeni i onda ćemo vidjeti kako će ići dalje." To me je neizmerno zaboljelo, ali rekoh posve mirno: "Razumijem", i potrudih se zaspati s potpunim povjerenjem u Gospodina. Ujutro sam obavila razmatranje i pripremila se na sv. pričest, premda mi Isus nije trebao doći. Kad su moja želja i ljubav došli do najvišeg stupnja, iznenada ugledah uz svoj krevet jednog serafina, kako mi pruža sv. pričest riječima: "Evo Gospodara anđela".

Nakon primanja Gospodina moja duša uroni u Božju ljubav i upade u divljenje. To se ponavljalo kroz 13 dana, ne znajući da li će on doći drugog dana. Ali ja sam se pouzdala u Boga i Njegovu dobrotu i nisam se usuđivala na to misliti da li ću sutra na ovaj način primiti sv. pričest.

Serafin je bio okružen velikom svjetlošću. Božanstvo i Božja ljubav odsijavali su se u njemu. Nosio je zlatnu odjeću i preko nje prozirn misnu košulju i prozirnu štolu. Kalež je bio od kristala, preko njega je bio prozirni preklopljeni veo. Nakon što me je pričestio, odmah je nestao.

Kad sam jednom na kratko prije sv. pričesti osjetila određenu nesigurnost, preda mnom je stajao serafin s Gospodinom. Tada upitah Isusa, i kad nisam dobila odgovor, rekoh serafinu: "Hoćeš li me ispovjediti?" Tada on odgovori: "Nijedan nebeski duh nema tu moć." U tom trenutku bila je hostija na mojim usnama.

Anđeo čuvar mi je preporučio molitvu za određenu dušu koja je umirala

13. Anđeo čuvar preporučio mi je moliti za jednu određenu dušu, a ujutro sam saznala da se radi o čovjeku koji je počeo u tom trenutku umirati. Na čudnovat način daje mi Bog spoznati da je nekomu potrebna moja molitva. Posebno prepoznam kad je moja molitva potrebna duši

nekog umirućeg. Sad se to događa nešto češće nego ranije. Isus mi je dao spoznati kako Mu je posebno draga duša koja živi po Božjoj volji. Time ona pruža Bogu najvišu čast...

Danas me je jedan anđeo vodio u ponore pakla

14. Danas me je jedan anđeo vodio u ponore pakla. To je mjesto velikih muka. Njegova površina je užasavajuće velika. Vrste muka što sam ih vidjela su slijedeće: prva muka koja čini pakao je gubitak Boga; druga - trajno predbacivanje savjesti; treća - ta se sudbina neće više nikada promijeniti; četvrta muka - vatra, što prolazi dušom, ne razarajući je; to je užasna muka; to je čisto duhovna vatra zapaljena Božjom srdžbom; peta muka - stalna tama i užasno zagušljivi miris; premda je tamno đavli se uzajamno vide i proklinju dušu; oni vide sve zlo drugih i također svoje vlastito; šesta muka - neprestano sotonino društvo; sedma muka je užasni očaj, mržnja prema Bogu, hule, proklinjanje, psovanja. To su muke koje zajednički trpe svi prokleti.

Ali to još nije kraj. Postoje još posebne muke za duše, naime muke osjetila. Čime je pojedina duša sagriješila, time se kažnjava na strašni i neopisivi način. Postoje užasne pećine i bezdani mučenja, gdje se jedna muka razlikuje od druge. Naočigled te užasne muke bila bih umrla da me nije zadržala Božja svemoć. Grešnik treba znati da će biti mučen cijelu vječnost organom osjetila kojim je griješio. O ovom pišem na Božju zapovijed, da se ne može izgovoriti ni jedna duša da nema pakla, ili da tamo nitko nije bio i ne zna kako je tamo.

Ja, sestra Faustina, bila sam po Božjoj zapovijedi u bezdanima pakla da bih izvjestila dušama i posvjedočila da postoji pakao. Sad o tom ne mogu govoriti, jer imam Božju zapovijed to pismeno ostaviti. Đavli me jako mrze, ali po Božjoj zapovijedi moraju me slušati. Što sam napisala oskudna je slika onog što sam vidjela. Jedno sam mogla zamijetiti, tamo su većinom duše koje nisu vjerovala u postojanje pakla.

Kad sam došla k sebi, nisam se mogla odmoriti od užasa, kako duše tamo jako trpe. Stoga još srdačnije molim za obraćenje grešnika. Bez prestanka vapim Božjem milosrđu za njih. O moj Isuse, radije bih trpjela muke do konca svijeta, nego Tebe uvrijedila i najmanjim grijehom.

"Moja kćeri, kad preko tebe tražim od ljudi štovanje Mojeg milosrđa, ti se moraš kao prva odlikovati povjerenjem u Moje milosrđe. Od tebe tražim djela milosrđa, koja trebaju izlaziti iz tvoje ljubavi prema Meni. Milosrđe trebaš pokazivati uvijek i posvuda svojim bližnjima. Pred tim se ne možeš izvlačiti, ni izgovarati, ni ispričavati se. Dajem ti tri mogućnosti za iskazivanje milosrđa bližnjemu: 1. djelo; 2. riječ; 3. molitva».

Dobri i zli duhovi

(Sv. Brigita)

Krist je jednom govorio Brigiti i rekao joj: "Ja sam Stvoritelj svih duhova, dobrih kao i onih koji su postali zli. Ja sam i Gospodar svih duhova i vodim ih. Na isti način sam i Stvoritelj svih ostalih živih bića i svih neživotnih stvari koje tu jesu." (Objave, knjiga IV. pogl. 88)

"Ja sam Bog, Stvoritelj svega. Ja sam anđelima i ljudima dao slobodnu volju tako da oni koje hoće ispuniti moju volju kod mene ostaju vječno, no oni koji se odlučuju protiv moje volje, od mene će biti odijeljeni. Neki od anđela postali su zli duhovi, jer mene ne ljube niti su mi se htjeli pokoravati.

A kada je potom bio stvoren čovjek i Zli zamijetio moju ljubav prema čovjeku, on nije postao samo mojim neprijateljem, već je započeo voditi rat protiv mene tako da je prve ljude zaveo prekoračenjem moje zapovijedi. Zli je tada prema uslijedenom dopuštenju, po mojoj pravednosti, dospio do vlasti. Ja želim da čovjek živi po mojoj volji, no Zli teži tome da čovjek slijedi svoju požudu." (Objave, knjiga VII., pogl. 11)

Bog Otac govorio je nadalje Brigiti, zaručnici Kristovoj: "Čuj što govorim i pridržavaj se svega što ti zapovijedam... Samo je onaj uistinu vrijedan časti koji u sebi vječno jest i bio je; i koji je iz ljubavi stvorio anđele kao i ljude, samo zato da ih, što je moguće više, sudjeluje u Njegovoj slavi. Ja sam isti po moći i volji koji sam bio i tada kada je moj Sin uzeo tijelo. U Njemu ja jesam i bio sam, i On je u meni i Duh Sveti je u nama obojici..."

Trebaš nadalje znati da je anđelima, prije no što su me smjeli gledati u blaženstvu, bilo pokazano svjetlo u kojem su se trebali odlučiti za ili protiv mene. Mnogi od njih nisu pali pri tom zbog toga što nisu poznavali moj zakon i moju pravednost, već zato što se toga nisu htjeli pridržavati. Uvidjeli su da svi, koji Boga istinski ljube, Njega će gledati i kod Njega će smjeti stalno ostati, no prestankom blaženog promatranja moje slave zauvijek trebaju biti kažnjeni oni koji mene mrze.

Ipak njihova požuda i njihovo častohleplje izabralo je radije mržnju protiv mene, a time i ono mjesto gdje će zauvijek biti kažnjeni, nego da me ljube, i da bi se mogli stalno radovati u gledanju mene. Slična pravednost kao na anđelima izvršena je i na ljudima. Čovjek mora prvo Boga iskreno ljubiti, tek tada Ga smije gledati. Stoga je moj Sin iz neizmjerne ljubavi htio biti rođen prema zakonu, kako bi u svome ljudskom liku bio vidljiv, jer u svom Božanstvu On nije mogao biti vidljiv. I tako je slobodna volja dana ljudima kao i anđelima da teže nebeskom a zemaljsko da preziru». (Objave, knjiga VIII., pogl. 56)

Kada je Brigita boravila u Napulju nakon njezina povratka kući iz Svete Zemlje, žalio joj se Krist gorko nad mnogim grijesima stanovnika ovoga grada i rekao je Brigiti između ostalog sljedeće:

"Poslušaj pažljivo ono što ti sada kažem: Ja sam Stvoritelj i Gospodar svega, i anđela i onih koji su ostali vjerni kao i onih palih. Nitko ne izmiče mom sudu. Zli se trojako ogriješio o mene: ohološću, zavišću i nečudorednošću; tj. pretjeranom ljubavlju prema samome sebi. Ta bio je tako ohol da je želio biti Bog iznad mene, a ja sam mu trebao biti podređen. Bio je i toliko zavistan da bi me, ukoliko bi to uopće bilo moguće, najradije bio ubio i nad svime bio gospodar i sjedio na mome prijestolju.

Tako mu je drago bilo njegovo vlastito biće, da uopće nije pitao za moju volju gdje god je mogao provesti svoju. Stoga je pao s neba i postao je od blistavog anđela đavao u dubini pakla. I kada sam vidio njegovu zloću i neizmjernu zavist koju je gajio prema ljudima, objelodanio sam svoju volju i dao sam ljudima svoj zakon i kada bi ga se pridržavali, imali bi moje zadovoljstvo, a Zlome se ne bi sviđali.

Tada sam ja, zbog ljubavi koju sam imao prema ljudima, došao u svijet. Prihvatio sam tijelo od Djevice, poučavao sam ih i posve osobno u riječi i djelu i pokazao im put istinske vjere. Otvorio sam im svojom vlastitom krvlju nebo, kako bih im pokazao svoju savršenu ljubav i naklonost. No što čine ljudi koji su moji neprijatelji?

Oni preziru moje zapovijedi, odbacuju me poput gnusnog otrova iz svoga srca, ispljuvavaju me iz svojih usta poput odvratne stvari i preziru me poput gubavca koji širi najlošiji zadah. No Zloga i njegova djela grle potpunom odanošću, njega uvode u svoje srce, s radošću i ljubavlju ispunjavaju njegovu volju i pokoravaju se njegovim naopakim nadahnućima. Stoga će po mome pravednom sudu zajedno sa Zlim biti vječno kažnjeni u paklu." (Objave - knjiga VII., pogl. 27)

Zli - lisica: Majka Božja rekla je Brigiti: "Postoji mala životinja, nazivate je lisica, ona je vrlo brižna i lukava u tome da sve za čim ima potrebu i dobavi. Ponekad se pretvara kao da spava i da je istovremeno mrtva, kako bi ptice koje se spuštaju na nju to lakše mogla uhvatiti i progutati - što se nepažljivije na nju spuštaju.

Lisica pazi na let ptica i one koje vidi da se spuštaju od iznemoglosti na zemlju ili pod drvo grabi i proždire; no one koje s oba krila odlete, sramote je i osujećuju njezin trud. Takva lisica je Zli koji prijatelje Božje stalno slijedi, prije svega one koji još ne nose žuč njegove zloće i otrov njegove ništavnosti u sebi.

I on se pretvara kao da spava i da je mrtav, jer ponekad pušta čovjeka slobodnim od teških iskušenja kako bi ga to lakše mogao prevariti i smutiti kada nije na oprezu. Ponekad on dopušta da opačina izgleda kao krepost, da bi čovjek u smetenosti zakoračio u tu prazninu i da bi tada, kada mu ne pomogne njegov skroman razum, propao. Shvatit ćeš to na jednom primjeru. Jer i milosrđe je ponekad porok, naime tada, ako ga se čini samo da bi se dopali ljudima. I najjača vježba pravednosti može biti nepravednost, proizlazi li iz požude i nestrpljivosti. I poniznost postaje nadutošću proizlazi li iz čežnje za sjajem i od toga da bude zamijećena od ljudi; krepost strpljivosti može se pokazivati, a da to uistinu nije, ako bi se htjela osvetiti zbog pretrpljene nepravde kada bi to bilo moguće, no nanesenu nepravdu trpi samo zato što nije pronašla prigodnu priliku za osvetu.

Ponekad pripušta Zli jad i brige ljudima da bi se čovjek izgubio u prekomjernosti tuge; ponekad istresa Zli strahove i brige u srce kako bi čovjek u služanju Bogu postao mlak ili da bi čovjek koji se ne može savladati u malom propao u velikom. Lisica je prevarila onoga o kome govorim, jer kada je u starosti sve imao po želji i sebi rekao da je sretan i da želi tako dalje živjeti, ugrabljen je tada bez sakramenata i bez da može položiti račun o svojim djelima i imetku. Sakupljao je dan i noć poput mrava, ali ne u žitnicu Gospodinovu. I kada je došao do otrova, kako bi svoja zrna ubacio na hrpu zaliha, umro je i drugima ostavio svoj trud. Jer tko u vrijeme žetve ne sakuplja na plodonosan način, sjemenci se neće radovati.

Stoga se one ptice Gospodinove nazivaju sretnim koje ne spavaju pod drvećem svjetovnih zadovoljstava već na drveću nebeskih težnji. Kada ih napadne kušnja lisice, nepravednog Zloga, odlete one odatle vrlo brzo s oba krila, naime s poniznošću sv. ispovijedi i nadom u Božju pomoć." (Objave, knjiga IV., pogl. 68)

Naš protivnik - Zli: Riječi Sina Božjega Brigiti kako se trebamo štititi od kušnji Zloga: "Tko drugi je vaš neprijatelj nego Zli koji je na sva dobra djela zavidan i čiji je posao kucati kušnjama na dušu čovjekovu i uznemiravati je? On zakuca ponekad ljutnjom ili ogovaranjem, ponekad nestrpljenjem ili nerazumnim sudovima o Božjim odlukama kada sve ne ide po vašoj želji; on vrlo često kuca i uznemirava vas mnoštvom loših misli, da biste si uskratili službu Božju, a vaša dobra djela potamnijela pred Bogom." (Objave, knjiga IV., pogl. 47)

Zli u dijalogu s Marijom: Majka Božja poučavala je Brigitu kako se suprotstaviti Zlome i kako treba činiti na njegova nagovaranja: "Moja kćeri, kada ti se tvoj neprijatelj ulaguje željom za vremenitim dobrima, odgovori mu: "Neprijatelju, ti nisi ništa stvorio, stoga ne možeš ništa ni dati; pa kada bi to i mogao, brzo bi se to srušilo, a i završilo." "

Ako bi ti se dodvoravao radošću svijeta, reci mu: "Priateljstvo sa svijetom završava bolom." Ako bi ti se dodvoravao putenošću, odgovori mu: "Ne želim je imati, jer ona je na kraju otrov i završava u bolima."

U tom trenu pojavio se Zli kome je blažena Djevica Marija rekla: "Govori tako da i ona to čuje: Što si ti stvorio?" Zli je odgovorio: "Ja nisam ništa stvorio, no bio sam dobro stvorenje; ali iz samoga sebe postao sam zao."

Blažena Djevica Marija je rekla nadalje: "Je li ikada prijateljstvo s tobom imalo sretan, radostan ishod?" Zli je odgovorio: "To nikada nije bio slučaj niti će biti." Po treći put rekla je blažena Djevica: "Odgovori mi i reci: Je li ikada tvoja putenost dobro završila?"

A Zli je odgovorio: "Nikada ista nije imala dobar završetak i nikada neće takav imati, jer započinje u zlu i smjera samo na zlo." Zli je svojim riječima još na nadodao Djevici Mariji: "Djevice, daruj mi vlast nad ovom ženom Brigitom!" Djevica je odgovorila: "Zašto je sam ne uzmeš pod svoju vlast?" Zli je na to rekao: "Ja ne mogu, jer nisam u stanju razdijeliti u sudu dvovrsnu krv koja je pomiješana; krv ljubavi Božje u njoj pomiješanu s krvlju njezina srca!"

Blažena Djevica je rekla nadalje: "Zašto je ne pustiš na miru?" Zli je na to odgovorio: "Ja to nikada neću učiniti. Nisam li u stanju ubiti je smrtnim grijehom, pobrinut se mučiti je za lake grijehe. Ne mogu li to učiniti, tada ću barem baciti trn u obrub njezine haljine, a trud da ga izvadi višestruko će je uznemiravati, tj. njezino srce uronit će u različite misli koje će je sa svih strana odvesti u nemir».

Djeвица je odgovorila: "Ja ću joj pomoći. Koliko često naime trn izvuče i baci ga tebi u lice, tako često će joj grijeh biti oprostjen, a njezina kruna i nagrada bit će uvećane." (Objave, knjiga VI., pogl. 17)

Svrni svoj radosni pogled u sebe samoga i promatraj kako Bog s tvojom ljubljenu dušom igra svoju igru ljubavi

(Bl. Henrik Susone, piše o svojim iskustvima u trećem licu kao da se radi o nekoj drugoj osobi)

Drugom zgodom dok je sjedio u onoj istoj crkvi činilo mu se u viđenju kao da je bio prenesen u neko drugo mjesto. Činilo mu se da je njegov anđeo s desne strane. Sluga Božji se brzo ustane i zagrlji svoga ljubljenog anđela i privi ga k sebi s koliko mu je to više ljubavi bilo moguće tako da između njih nije više bilo udaljenosti i usklikne drhtavim glasom sa suzama u očima govoreći iz dubine srca: «O anđele moj, kojega mi je ljubljenu Bog dao za tješitelja i čuvara, molim te zbog ljubavi koju Bog ima prema meni nemoj me nikada ostaviti.» Anđeo odgovori i reče: «Nemaš snage za povjerenje u Boga? Vidiš, Bog je tako ljupko u svojoj vječnosti zagrljio da te ne želi više nikada ostaviti.»

A jedanput nakon toga, poslije razdoblja trpljenja, rano ujutro dogodilo se da je bio okružen nebeskim društvom u jednom viđenju. Tada je pitao jednog nebeskog kneza da mu pokaže na koji način je oblikovana skrivena Božja prisutnost u njegovoj duši. A anđeo mu odgovori:

«Svrni, dakle svoj radosni pogled u sebe samoga i promatraj kako Bog s tvojom ljubljenu dušom igra svoju igru ljubavi». Pogleda i vidje da je njegovo tijelo nad srcem bilo čisto neki kristal, i vidje da u središtu srca tiho i blago boravi Vječna Mudrost u ljupkom obliku, a pored nje sjedi duša sluge Božjega prožeta nebeskom čežnjom. Bila je ljubezno prignuta na bok Vječne Mudrosti, obuhvaćena njenim rukama i privijena Božanskom Srcu, i duša je ostajala tako opijena i uronjena u ljubav u naručju ljubljenoga Boga.

Sluga Božji je bio napravio nekoliko konopaca za pokoru i u noći spomendana anđela dogodilo mu se da je pao u viđenje i čuo anđeosku pjesmu i slatki rajski pjev. Osjetio se tako dobro da je zaboravio na sve svoje patnje. Tada mu jedan od anđela reče: «Vidiš, kao što ti rado slušaš naš vječni pjev, tako mi rado slušamo tvoj molitveni pjev Vječnoj Mudrosti. To je pjesma svetih, izabranih koju će pjevati posljednji dan kada će biti potpuno uvedeni i utvrđeni u radosti bez kraja u vječnosti».

Pogledaj u Nebo

(Bl. Henrik Susone, piše kao da mu govori Vječna Mudrost)

«Sada se uputi sa mnom. Želim te povesti u meditaciju i želim ti izdaleka dopustiti da pogledaš, iako u jednoj gruboj slici. Gledaj iznad devetog Neba koje je beskrajno veće, tisuće puta, od cijele zemlje, ima neko drugo Nebo od plamena, tako nazvano ne zbog vatre, nego zbog beskrajne prozirne svjetlosti koju ima po svojoj nepromjenjivoj i neraspadljivoj naravi. To je slavni dvor gdje boravi nebeska vojska i gdje me skupa s jutarnjim zvijezdama slave sva djeca Božja. Tu su vječna prijestolja okružena neizrecivim svjetlom, s kojih su zbačeni otpali duhovi i gdje izabranici zauzimaju mjesta.

Vidiš, izdaleka svijetli divni grad obložen zlatom, sjaji od dragocjenih bisera, popločan dragocjenim kamenjem, odsjajava kao neki kristal sjajem crvenih ruža, bijelih ljiljana i svakom vrstom cvijeća. A sada ti sam gledaj lijepu nebesku livadu na kojoj su sve ljepote ljeta, jasna svibanjska šarenila, uvala istinske radosti. Tu se vide radosni pogledi ljubljene koja motri svoga ljubljenoga, čuje se sviranje harfi, pjesme i ples i trajno iskustvo savršene radosti, tu je moć želje, radost bez patnje u trajnoj sigurnosti. Sada pogledaj oko sebe bezbrojno mnoštvo kako piju koliko im srce želi na živom izvoru. Vidiš kako motre čisto i jasno zrcalo čistog božanstva gdje im je svaka stvar poznata i objavljena.

Idi dalje i pogledaj kako slatka Kraljica Neba, koju ti nježno ljubiš, lebdi s uzvišenošću i radošću nad cijelom nebeskom vojskom, naklonjena s ljubavlju i nježnošću nad svojim

ljubljenim Sinom, okružena ružama, ljiljanima i gladiolama. Vidi kako njena divna ljepota donosi slast, radost i divljenje cijelom nebeskom dvoru. Sada pogledaj ono što će obradovati tvoje srce i tvoj duh, vidiš kako je Majka milosrđa blago svrnula svoj slatki milosrdni pogled prema tebi i svim grešnicima te kako ih moćno štiti i izmiruje sa svojim ljubljenim Sinom.

Pogledaj sada očima čistog uma i vidi kako uzvišeni *Serafini* i duše ljubavi istog kora gorljivo plamte prema meni bez prekida, gledaj kako svijetli *Kerubini* i njihovo društvo imaju sjajan uljev i izljev mog neuhvatljivog svijetla, vidi kako uzvišena *Prijestolja* i njihov zbor slatko počivaju u meni i ja u njima. Motri sada kako korovi drugog reda *Gospodstava, Moći i Vlast* motre harmonični i slatki vječni raspored u sveopćoj naravi; gledaj kako treći red *Poglavarstva, Arkanđeli i Anđeli* izvršuju moju uzvišenu poruku i moj zakon u svim krajevima svijeta. Vidiš kako je ljubazno, divno i različito uređeno veliko mnoštvo, koji li je to divan prizor!

Pogledaj dalje i vidi kako moji izabrani učenici, i najdraži prijatelji sjede u velikom miru i časti na sjedalima sudaca, kako mučenici sjaje u svojoj proslavljenoj odjeći i kako ispovjedaoci svijetle zelenkastom ljepotom, kako nježne djevice odsjajavaju anđeoskom čistoćom, kako je cijela nebeska vojska opojena božanskom slasti. Koje li društvo, koje li slavne domovine! Blago onome tko će tu zauvijek boraviti!

Svrni pogled na anđela koji te prati

(Sv. Ivan Marija Vianney)

Sv. Arški župnik je preporučivao da se ostane u bliskoj vezi sa svojim anđelom čuvarom. Govorio je: «Kada idemo kroz život, gledajmo našeg Gospodina kako ispred nas nosi križ, presvetu Djevicu koja nas motri, našeg anđela čuvara koji je pored nas. Kako je lijep nutarnji život». Svetac je čitao u savjesti svojih sugovornika i pokornika, tako da su ga o tome obavještavali njihovi anđeli čuvari. Evo jednog takovog slučaja. Neka kućanica se došla ispovjediti, ali je u ispovijedi bila prešutila jednu stvar. «A što je s ovim» - upita je svetac iznoseći ono što je htjela sakriti. Pokornica se jako uzbuđena se pitala u duši kako je to župnik mogao znati, a on joj je odgovorio da mu je to rekao njezin anđeo čuvar.

On je najvjerniji i najiskreniji prijatelj

(Sv. Pater Pio iz Pietrelcine, donosimo nekoliko iskustava ovog velikog sveca)

1. Podsjetite se da je Bog u nama kada smo u njegovoj milosti, a nije u nama kad smo u grijehu, ali anđeo čuvar nas nikada ne ostavlja. On je najvjerniji i najiskreniji prijatelj pa i kad ga ražalostimo našim ponašanjem. Časti svoga anđela, zahvaljujući mu na svakoj skrbi i pažnji kojima te okružuje, jer poslije Boga i Gospe nitko te više ne voli od njega. On je uvijek, dan i noć pored tebe. Nemoj to zaboraviti, nemoj ga vrijeđati sumnjajući u ovu veliku i neizrecivu istinu; time bi sumnjao u Isusa samoga koji nam je to objavio svojom nepogrešivom riječi, sumnjao bi u Majku Crkvu koja je to proglasila istinom vjere. Tijekom dana s poletom u srcu često s ljubavlju i zahvaljivanjem uzdigni misao prema svome anđelu čuvaru. Tada ćeš vidjeti kako se naši sveti nebeski prijatelji, a na poseban način tvoj čuvar, raduju zbog tebe i učiniti će sve da Gospodin i Kraljica anđela umnože svoje milosti i blagoslove u tvojoj duši.

2. Anđeli nebeski ne prestaju me posjećivati i činiti da kušam slasti blaženika. Ako je poslanje naših anđela čuvara veliko, ono mog anđela je sigurno još veće jer mi mora biti također i učitelj i objašnjavati mi druge jezike. Noću kad zatvorim oči, vidim kako pada zastor i kako se otvara pred Rajem, i obradovan ovim viđenjem spavam s osmjehom slatkog blaženstva na usnama u savršenom miru na licu, čekajući da me moj anđeo čuvar dođe probuditi i tako sa mnom moli jutarnju molitvu na radost naših srdaca.

3. U subotu mi se činilo da me đavli žele upravo dokrajčiti, nisam znao više kojem se svecu obratiti; zazivao sam svga anđela čuvara, i nakon što sam ga dosta čekao, evo ga,

konačno je letio oko mene pjevajući svojim anđeoskim glasom himne Božjem Veličanstvu. Tada se dogodila jedna od uobičajenih scena: podigao sam na njega glas želeći se da sam dugo morao čekati njegovu pomoć, i kao da bi ga kaznio nisam ga htio gledati u lice, htio sam otići, udaljiti se, pobjeći od njega, a on siromah, dostignu me skoro plačući, primi me za glavu dok nisam podigao glavu i pogledao ga u lice i vidio da mu je žao. I reče mi ... : «Uvijek sam ti blizu, dragi moj mladiću, uvijek sam oko tebe s ljubavlju kojom tvoje srce zahvaljuje Gospodinu, moja ljubav prema tebi neće prestati ni sa tvojom smrću».

4. Dobro znajte da je anđeo čuvar moćan braneći nas protiv Sotone i njegovih saveznika, njegova ljubav nije prestala niti može prestati. Izgrađuj lijepu naviku da uvijek misliš na njega. Uvijek je u našoj blizini jedan nebeski duh. On nas ne ostavlja nikada same, od kolijevke do groba uvijek je tu, brani nas i vodi kao dobar prijatelj, kao brat, uvijek je s nama i tješi nas, pogotovu u teškim trenucima našeg života.

5. Uz pomoć dobrog anđela izvojevana je pobjeda nad podmuklim planovima đavla, pročitao sam tvoje pismo. Kad sam dobio tvoje pismo, Anđeo me je potakao da ga poškropim blagoslovljenom vodom prije nego ga otvorim. Ah, tko bi mogao izreći đavolsku srdžbu! On bi htio na sve načine da me dokrajči. Za to koristi sva svoja đavolska umjeća, ali bit će zgažen. Anđeo me u to uvjerava, a i Raj je s nama. Ne bih mogao nikad posumnjati niti najmanje da mi anđeo nije otkrio zamku. Moj pratilac od djetinjstva nastoji umanjiti patnje koje mi nanose nečisti otpadnici, tako da mi nadahnjuje misli nade.

Dva anđela su držala moju dušu u podnožju Križa Kristova

(Bl. Kamila Battista iz Varana)

Malo dana nakon što je slavna sveta majka Klara nestala ispred moje duše, došla su dva anđela zlatnih krila obučena u bijelo. Jedan od njih primi moju dušu s jedne a drugi s druge strane uzdigoše, me i postaviše u podnožje Križa Kristova. Tako su me gotovo neprekidno držali dva mjeseca da mi se činilo da sam hodala, govorila ili radila kao bez duše. Moja je duša bila tamo gdje su je držala on dva anđela koji se nikada nisu od nje udaljavali. Ne sjećam se da sam prije imala želju da budem stalno pod Križem Gospodnjim. Kad je prošlo to vrijeme ostavili su moju dušu u tijelu kao prije, ali mi je u duši ostala velika pobožnost prema Serafinima, tako da nisam htjela ni o čemu drugom razmišljati niti govoriti do li o Serafinima i molila sam ih slatkim ljubavlju da jedan do leti do mene kao što je učinio s prorokom Izaijom.

Puno puta mi se ukazuju anđeli

(Sv. Terezija Avilska)

Gospodin se udostojao da vidim ovdje nekoliko puta ovo viđenje: vidjela bih pored sebe jednog anđela, s lijeve strane, u tjelesnom obliku, ono što ne običavam vidjeti osim čudom. Premda mi se puno puta ukazuju anđeli, to biva a da ih ne vidim, već je nalik onom prethodnom viđenju koje sam spomenula naprijed. To viđenje Gospodin se udostojao da vidim ovako: nije bio velik nego malen, jako lijep, tako zažarena lica da je bio nalik onim jako uzvišenim anđelima koji izgleda da se svi žare. To mora da su oni koje nazivamo kerubinima, jer im imena ne kazuju.

No dobro vidim da u Nebu postoji razlika od jednih anđela do drugih, te između ovih i onih, da to ne bih znala iskazati. Vidjela sam mu u rukama dugačko zlatno koplje, a na vršku željeza činilo mi se da bijaše malen oganj. Činilo mi se da mi je time nekoliko puta probo srce i da mi je sezalo do utrobe. Sva bi ostala ražarena ljubavlju prema Bogu. Bol bijaše tako velika da me je prisiljavala ispuštati one jecaje. Slast koju mi je pružala ova prevelika bol tako je neizmijerna, da se ne može poželjeti da mine, niti se duša može naslađivati ičim doli Bogom. Nije to tjelesna bol, nego duševna, premda ponešto sudjeluje i tijelo, pa čak i puno.

To je tako blago udvaranje koje se vodi između duše i Boga, da usrdno molim njegovu dobrotu neka dade da ga okusi onaj tko bude pomislio da lažem.

Anđeli i drugi Kristov dolazak (*Kardinal Jean Danielou*)

Na kraju vremena anđeli će biti poslanici Gospodnji u trenutku dolaska Gospodnjeg. To je jedan od vidika o kome se najviše piše u Novom zavjetu kad se govori o anđelima. Na taj način anđeli su povezani s raznim trenucima eshatološke drame. Oni su poslanici uskrsnuća mrtvih, sabiranja izabranih i podjele dobrih i zlih. Crkvena tradicija se sve više vraća na ove vidike i proširuje ih. U jednoj propovjedi sv. Ivan Krizostom piše: «sv. Mihael arkandeo će zasvirati trubu u prisutnosti Kristovoj i probuditi one koji su mrtvi, od Adama do konca vremena». Na sličan način je uskrsnuće mrtvih na zvuk anđeoske trube opisao sv. Efrem: «Tada će se Gospodin pojaviti na Nebu poput blijeska sa neizrecivom slavom. Anđeli i arkandeli će stupati pred njegovom slavom kao vatreni plameni i kao kipuća rijeka. Kerubini će nakloniti glave, Serafini će letjeti kličući: *Ustanite, vi koji spavate, evo dolazi zaručnik*. Tada će se u jedan tren otvoriti grobovi i svi će narodi uskrsnuti i vidjeti ljepotu zaručnika». Još je sv. Ćiril Jeruzalemski pisao: «Arkandeo Mihaeil će prvi svima navijestiti: Ustanite da biste susreli Gospodina, jer je Gospodnji dolazak veličanstven».

Skupa sa uskrsnućem i sabiranje naroda se pripisuje anđelima. Sv. Ćiril Jeruzalemski nam govori da će anđeli s jedne strane skupiti grešnike, a s druge pravednike: «Grešnici okruženi nebeskom vojskom neće moći pobjeći nikuda. Kako izabranici ne bi bili pomiješani sa zlima, poslat će anđele na zvuk trube da ih sabere sa sve četiri strane svijeta». Anđeli će biti i svjedoci posljednjeg suda. Sv. Efrem piše: «Vidjet će nebrojene čete anđela koje stoje oko Boga. Tada će djela svakog čovjeka pojaviti pred anđelima i ljudima». A još Evanđelje tvrdi da će anđeli biti i izvršitelji suda: *Sin će čovječji izaslati svoje anđele da pakuje iz njegova kraljevstva sve zavodnike i zlikovce te da ih bace u peć ognjenu gdje će biti plač i škrgut zuba* (Mt 13, 41-42). Osim kazne crkvena tradicija iz prvih stoljeća govori još o anđelima koji vode uskrsle izabranike u Raj: «Anđeli će uzeti sve pravednike koji su činili dobro i povesti ih u vječno blaženstvo». (*Libri sibillini*)

Sadržaj

Predgovor

1. Crkveni nauk o Anđelima, njihovu štovanju i ulozi u duhovnom životu

2. O hijerarhiji, podjeli i imenima Anđela

3. Pobožnost svim svetim Anđelima Božjim

3. 1. Častimo sv. anđele
3. 2. Molitve Mariji kraljici i anđelima Božjim
3. 3. Krunica svetim anđelima da nam isprose potrebne kreposti
3. 4. Devetnica anđeoskim korovima
3. 5. Litanije svetim anđelima

4. Pobožnost sv. Mihaelu Arknađelu

4. 1. Sv. Mahael u Bibliji i crkvenom nauku
- 4.2. Ukazanja sv. Mihaela Arknađela na kršćanskom Istoku i Zapadu
4. 3. Sv. Mihael zaštitnik umirućih i molitve sv. Arknađelu za sretnu smrt
4. 4. Devetnica sv. Mihaelu Arknađelu
4. 5. Litanije svetog Mihaela Arknađela
4. 6. Krunica svetom Mihaelu Arknađelu i svetim anđelima
4. 7. Viđenje i molitva svetom Mihaelu arknađelu pape Leona XIII
4. 8. Molitve, zazivi i posveta sv. Mihaelu Arknađelu
4. 9. Blagoslov i postavljanje škapulara svetog Mihaela
4. 10. Razmatranja o sv. Mihaelu Arknađelu

5. Pobožnost sv. Gabrijelu Arknađelu

5. 1. Sv. Gabrijel u Bibliji i crkvenoj tradiciji
5. 2. Devetnica sv. Gabrijelu Arknađelu
5. 3. Molitve i zazivi sv. Gabrijelu Arknađelu

6. Pobožnost sv. Rafaelu Arknađelu

6. 1. Sv. Rafael u Bibliji i crkvenoj tradiciji
6. 2. Devetnica sv. Rafaelu arknađelu
6. 3. Trodnevnica svetom Rafaelu
6. 4. Molitve i zazivi sv. Rafaelu Arknađelu

7. Pobožnost Anđelu čuvaru

7. 1. O pobožnosti prema Anđelu Čuvaru.
7. 2. Devetnice i trodnevnica Anđelu Čuvaru
7. 3. Litanije sv. Anđelu Čuvaru
7. 4. Molitve, zazivi i posveta Anđelu Čuvaru
7. 5. Razmatranja o pobožnosti Anđelu Čuvaru

8. Pobožnost Anđelu utjehe Isusove muke u Getsemanskom vrtu

8. 1. Molitva Anđelu Isusove utjehe u Getsemanskom vrtu

9. Anđeli u iskustvima svetaca i duhovnih velikana